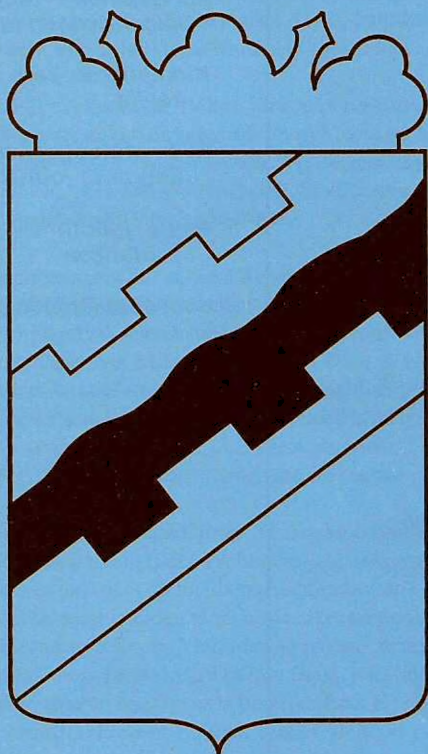
inkeriläisten viesti

numero 1—2 tammi—helmikuu

inkeriläisten viesti

Toimitus

Päätoimittaja
Anja Luoma
Puh. (90) 566 2928 maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 19—21

Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Löydöspolku 2 A 6, 01600 Vantaa
c/o Anja Luoma

Konttori

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset

1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991

120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa

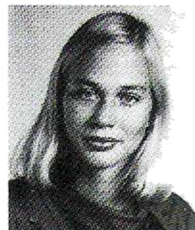
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö

Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Anja Luoma

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kansi: Tällaisia puusta tehtyjä Inkerin vaakunoita oli myytävänä parikymmentä vuotta sitten Turun kesäjuhlilla. Vaakuna on kooltaan n. 30 x 45 cm. Se on maalattu Inkerin värein sini—puna—keltaiseksi. Yläosassa oleva kruunu on kullanvärinen. Jos sinulla on hallussasi tällainen puuvaakuna, ota ystävällisesti yhteyttä Inkeriläisten Viestin toimitukseen. Haluaisimme yhteyden myös vaakunan valmistajaan. Ainoa tiedossa oleva kappale lähti joulun tienoilla tuliaisina Kanadaan.

hänen ohitseen, ja sen jälkeen ilmestyi valkoinen olento, jonka hän oli nähnyt ennen naimisiin menoaan. Kun hän kertoi hoitajalle näystään, tämä rauhoitteli: »Rouva Riipinen on nyt vain väsynyt.» — Mutta en minä ollut väsynyt. Kun menin arkkua ostamaan, jalat eivät painaneet mitään. Nyt se on tapahtunut, minkä piti tapahtua, ja miehelläni on nyt hyvä olla.

Ida on itsestäänselvyys

Ida on vuosikymmenten aikana täyttänyt pyöreät ja puolipyöreät vuotensa ilman sen kummempaa hälinää. Kun hän kolme vuotta sitten vietti 75-vuotispäiviään, oli tupa täynnä väkeä, mutta lehdissä ei kirjoiteltu. Ei Ida ole kunniaa ja mainetta metsästänytkään. Hän on vain puurtanut työtä vuorotta: kotona, yrittäjänä liike-elämässä ja liitoissa eri luottamustehtävissä. Hän on yli kahdenkymmenen vuoden aikana järjestänyt kymmeniä matkoja sekä länteen että itään; hän kuuluu varajäsenenä Inkeriläisten Yhdistyksen johtokuntaan ja on Inkeriläisten Sivistyssäätiön hallituksen jäsen. Helsingin paikallisosaston pääemäntänä ja organisaattorina hän on huolehtinut vuosien mittaan kymmenientuhansien kesäjuhlavieraiden ruokkimisesta. Kukaan tuskin kykenisi laskemaan, miten monta piirakkaa Ida on leiponut, kaalinpäätä pilkkonut tai sukkaparia kuotonut; hänen heimolaistensa hyväksi tekemä työ ei ole tunteina eikä markkoina mitattavissa. Ilman Idan ja hänen kaltaistensa työpanosta tuskin olisi Inkerikotia tai Inkerinsuomalaisten Historiaa. Nämä hankkeet ovat nielleet varoja, joiden hankkimisessa Idalla on ollut mittava osuus. Kun Inkerikoti 1975 vihittiin, paikallisosasto antoi huomenlahjaksi kotiin pianon, jotta Mooses Putron perintöä, laulua ja soittoa, olisi mahdollisuus entistä paremmin vaalia.

Kun taas odottelemme ensi kesän juhlia Ruotsiin, Toksovaan ja Hyvinkäälle, pidämme itsestään selvänä, että »Ida-äiti» — tuon lempinimen hän sai vuosia sitten — on jälleen ohjaimissa.

Ahkeruus kovan onnenki voittaa, on inkeriläinen sananparsi. Ja tuota kovaa onnea on inkeriläisillä ollut riittämiin. Idan kohdalla sanonta pitää täsmällisesti paikkansa. Ahkeralla työllä — hyvää onneakin on ollut matkassa — hän on selvinnyt. Hänen luonteensa ulospäin näkyvimmät piirteet, rajaton elämänmyönteisyys, räiskyvä tempperamentti ja huumorintaju sekä rohkeus ja vankkumaton elämänusko, ovat varmasti myös auttaneet häntä kestämään katkeroitumatta ja säilyttämään inkeriläiselle ominaisen herkkyytensä. Hän on tyypillinen inkeriläinen äiti ja nainen, jonka pää on pilvissä, mutta jalat tiukasti maassa — ja sydän paikallaan.

Teksti ja kuvat:
Anja Luoma

Pieni haaveri

Mitä ukko ajatteli, ulkona on liukas keli.
Lähti pyöräll maantien päälle.
Pinnall liukkaalle kuin jäälle.

Polkupyörä käänteess lensi,
ukko peräss, pyörä ensin.
Autot kyllä jarruttivat
vilkkaass liikenteessä.
Sellainenkin tunari, vaaroja on eessä.
Mutta tämä tunari voi aiheuttaa
kolarin.

Onneks päättyi tällä kertaa
ruhjevammoillasi vain.
Mutta älä koskaan vertaa teitä kesän
taikka talven.
Suoraan tulit yli salmen.

Joskus vielä hukut jäihin
tai saat poliisilta päihin.
Pitäis nytkin sakot antaa
Kaikenlaisii maakin kantaa.

Järvisaaren Einari

Kirkkoherra Eero Saarinen eläkkeelle

Munkkivuoren seurakuntasali täyttyi marraskuun 28. päivänä ääriään myöten innokkaista seurakuntalaisista, kun he jokaviikkoiseen tapaansa kokoontuivat keskiviikkokahvin merkeissä. Tilaisuus poikkesi kuitenkin edellisistä siinä mielessä, että tällä kertaa seurakunnan pitkäaikainen kirkkoherra, lääninrovasti Eero Saarinen nautti viimeistä keskiviikkokahviaan seurakuntalaistensa parissa ennen eläkkeelle siirtymistään.

Omassa alkupuheenvuorossaan kirkkoherra Saarinen muisteli niitä 25 vuotta, joiden aikana hän on kierrellyt Viroa ja Itä-Karjalaa ristiin rastiin. Hän muistutti, että Karjalassa elää nykyisin noin 250 000 muualta siirrettyä ihmistä, ja Itä-Karjalan väestöstä vain 8 % on enää suomenkielisiä. Kaikesta huolimatta Viipuriin on hiljattain perustettu suomalainen seurakunta, jonka jäsenet elättelevät nyt toiveita, että voisivat vihdoinkin vapaissa oloissa tunnustaa omaa uskontoaan. »Idässä on nyt kirkkojen aika», totesi Saarinen ja viittasi näin myös ortodoksiseen kirkkoon.

»Keskiviikkokahvilaisten» edustaja puolestaan kiitti kirkkoherraa siitä, että hänen johdollaan pitkäaikaisesta keskiviikkokahviperinteestä oli muodostunut keskeinen osa seurakuntatoimintaa. »Mikä saa salin keskiviikkoisin täpötäyteen, aina ulko-ovelle saakka?», hän kysyi. Ja vastauksena oli: »Keskiviikkokahvi täyttää elämän perustarpeita, joita ovat neljä T:llä alkavaa sanaa — terveys, turvallisuus, toveruus ja toimeliaisuus.» Kiitollisuuden osoituksena seurakuntalaisiltaan kirkkoherra Saarinen sai 150 nimeä käsittävän lahjoituslistan, josta kertyneet

→

Inkeriläisten Yhdistyksen edustaja Anja Luoma ojentaa kirkkoherra Eero Saariselle, pitkäaikaiselle inkeriläisten ystävälle Aale Tynnin teoksen Inkeri, Inkerini.

Liili Mõtusten taidetta Suomi-Seurassa joulukuussa 1990

Inkerinsuomalaisen taiteilijan Liili Mõtusten töihin on viime vuoden aikana voinut tutustua kolmella eri paikkakunnalla Suomessa. Viime kesänä taiteilija Mõtusten taidenäyttely järjestettiin ensin Konnevedellä, josta se siirtyi Hankasalmelle Katariinan Kamariin. Myös pääkaupunkiseudun asukkailla oli mahdollisuus ihailla Liili Mõtusten töitä Suomi-Seuran tiloissa lähes koko joulukuun ajan.

Liili Mõtusten töiden aiheina ovat enimmäkseen nainen ja hänen suhteensa elämään, maailmaan ja lapsiin. Suomi-Seuran tiloissa pidetyssä näyttelyssä oli mukana myös uusinta tuotantoa edustavaa Inkeri- ja luontosarjaa. Taiteilijan käyttämää tekniikkaa ovat syväpaino, etsaus, akvatinta ja akvarellit.

Näyttelyjä Liili Mõtustella on ollut vuodesta 1976 alkaen. Hänellä on ollut yhteisnäyttelyitä Virossa, Moskovassa, Tšekkoslovakiassa, USA:ssa, Kanadassa, Hollannissa ja Suomessa. Yhteisnäyttelyiden lisäksi taiteilijalla on ollut myös viisi yksityisnäyttelyä.

Taiteilija Liili Mõtuste (o.s. Sykiäinen) on syntynyt Pärnussa, mutta tällä hetkellä hän asuu ja työskentelee Tartossa. Hänen vanhempansa ovat kotoisin Kolppanasta ja syntyperältään inkerinsuomalaisia.

---

varat hänen toivottiin osoittavan henkilökohtaisena lahjana sinne, missä apua kaivataan.

Inkeriläisten Yhdistys oli myös halunnut muistaa lämpimänä inkeriläisten ystävänä tunnettua kirkkoherra Saarista. Yhdistyksen edustaja Anja Luoma ojensi tunnetun inkeriläisen runoilijan Aale Tynnin äskettäin ilmestyneen teoksen »Inkeri, Inkerini» muistoksi niistä vuosikymmenistä, joiden aikana Saarinen on omalta osaltaan tehnyt työtä inkeriläisten hyväksi.

»Jo kauan ennen kuin Neuvostoliitossa tiedettiin glasnostista tai perestroikasta, Te noudatitte omaa perestroikaanne ja glasnostianne viemällä evankeliumin sanomaa sanannälkäisille Neuvostoliiton inkeriläisille.» Erityisen kiitollinen Inkeriläisten Yhdistys on kirkkoherra Saariselle myös siitä, että inkeriläisten valtakunnallisten kesäjuhlien aikaan Munkkivuoren kirkon ovet ovat avautuneet juhlien jumalanpalveluksille.

Lämminhenkisen tilaisuuden päätti maisteri Simo Juntusen eli pakinoitsija »Simpan» mielenkiintoinen esitelmä Talvisodasta jatkosotaan. — **LeSa**

Voznesenskin nimeä. Katjalla on myös jousiammunnan nuorisomestaruus.

Yöllä sytytettiin perinteiset kokkotulet ja taivaalle suhahtivat raketit. Jokainen ryhmä soitti aukiolla »omaa» musiikkiaan. Ei edes inkeriläis-luterilaisen kirkon pastori, nuori Arvo Survo voinut pidättäytyä tuona valoisana, lämpimänä yönä ottamasta käsiinsä rakastamaansa kitaraa. Kauniilla äänellään Arvo lauloi hengellisiä lauluja suomen ja romaanien kielellä. Krista-vaimo yhdessä »seurakunnan» kanssa yhtyi lauluun, ja joku säesti laulua viululla. Arvo toivotti kaikille juhlassa olijoille hyvää yötä ja muistutti seuraavan päivän jumalanpalveluksesta.

Juhlat pystyyn talkoovoimin

Juhlallinen jumalanpalvelus vietettiin entisellä hautausmaalla Arvo Survon ja

Menneisyys ja nykyisyys kohtasivat Tuutarissa. Elsa, Tuutarin tyttö melkein kotitantereillaan.

Ruotsista tulleen papin johdolla. Tämän jälkeen Kirkonmäki alkoi vähitellen tyhjetä ja hiljetä. Kun linja-autot jäähyväistoitotusten jälkeen loittonivat, ei kentällä ollut merkkiäkään tavanomaisesta ulkojuhlan jälkeisestä näystä: tyhjistä pulloista, paperista, ruoanjätteistä. Kaikki oli korjattu ja viety pois, siitä oli huolehtinut Inkerin Liitto.

Aktiiviset yhdistyksen jäsenet olivat käyttäneet paljon vapaa-aikaansa leikatakseen ruohon isolta alueelta, lavan rakentamiseen ja penkkien tekemiseen yleisölle. Ruokailun järjestely oli erinomainen. Elämän arkikaan ei ollut unohtunut, sillä myös roskatynnyrit ja käymälät löytyivät juhlapaikalta. Ainoa järjestysmies ei tiennyt, mitä olisi virassaan tehnyt — yhtään järjestyssääntöä ei rikottu.

Inkerin lippu liehuu taas

Heittelipä elämä ja kohtalo inkeriläisiä rajojemme sisällä tai niiden ulkopuolella miten julmasti tahansa kansamme on siitä huolimatta säilyttänyt oman kulttuurinsa ja kielensä. 1[illegible] inkerinsuomalaista eli ennen sotaa Leningradin alueella. Nyt heitä on vain [illegible]. Minua ihmetytti, että korkeassa iässä olevat ihmiset saapuivat yksin Pskovan (Pihkovan), Vologotskin, Karjalan yms. alueilta vain saadakseen olla yhdessä juhannusjuhlilla. Kauan he saivat [illegible] saadakseen jälleen laulaa [illegible] rakkaita lauluja, puhua omalla äidinkielellään ja rukoilla yhdessä.

Näin Tuutarin [illegible] ensimmäisen kerran Inkerin lipun — sininen risti, jota punainen raita reunustaa keltaisella pohjalla. Lippu syntyi [illegible]amme alussa Inkerin vaakuna[illegible]. Vaakuna Inkerillä on [illegible] vuodesta 1642 asti. Lipun tunnukset [illegible] minulle Arvo Survo: vehnäpellon [illegible] Neva-joki, jonka molemmin puolin [illegible] Ruotsin ja Venäjän muurit [illegible].

Inkerin lippu [illegible] [illegible]kentällä Suo-

Jooseppi Olonen poissa

Tomaso Albinonin Adagion ja Ilmari Hannikaisen Muuttolintusen sävelten saattelemana siunattiin inkeriläinen veteraani Jooseppi Olonen viimeiseen lepoon Meilahden kirkossa 18. 12. 1990. Läsnä oli runsas joukko omaisia ja ystäviä sekä siunaustilaisuudessa että muistotilaisuudessa Malmin seurakuntasalissa.

Jooseppi Olonen syntyi Inkerin Hietamäellä 15. 9. 1895. Hän oli juuri ehtinyt viettää 95-vuotispäiviään, kun tieto vakavasta sairastumisesta saapui Inkerikotiin Seukkoseuran 15-vuotisjuhlaan.

Elämäntyönsä Suomessa Jooseppi Olonen teki Valion palveluksessa. Vielä kun hän täytti eläkkeellä ollessaan vuosia, Valion edustajia oli mukana lahjoineen onnittelemassa.

Ystävien ja naapurien keskuudessa Jooseppi Olonen muistetaan rehtinä, ahkerana ja ystävällisenä miehenä, jonka kodin ovet olivat aina avoinna vieraiden tulla. Vaimonsa keralla hän oli valmis auttamaan, milloin naapuriapua tarvittiin. Lasten kasvatuksessa hänellä oli vaimolleen yksinkertainen neuvo: »Katso, mitä ne tytöt tekevät.» Tyttäret muistelivat isäänsä lämpimästi kiittäen ja kaivaten.

Myös inkeriläisten asia on ollut Joosepin Olosen sydäntä lähellä. Viimeisiin vuosiin, voimien jo ehtyessä, hän oli mukana lähes kaikissa paikallisosaston tilaisuuksissa sekä »seukkojen» toiminnassa, muistelee Seukkoseuran vetäjä Aili Jukarainen. — **A.L.**

Inkeriläisten Yhdistys ry.

Vuosikokous

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidetään Palmusunnuntaina 24. maaliskuuta 1991 klo 14 Karjalatalossa Helsingissä, os. Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa: varsinaiset jäsenet Pirkko Huurto, Anneli Korkkinen ja Markku Pyysiäinen sekä varajäsen Paavo Pesonen.

Sukulaistiedustelu

Elviira Kondratjeva Marttinen (Gatsinskaja rajon, Spankon kylä, 188371 Leningrad obl.) etsii Vottosen perhettä, joka on asunut Alalammella Kirkkolahdella.

Juho P Orkolainen (Malevi 31-42, 202020 Kohtla-Järve, Eesti) etsii Matti Orkolaista, synt. 1912 Harpolan kylässä Leningradin alueella, Viljam Nikkasta, synt. 1913 Putkelan kylässä ja Juho Nikkasta, synt. 1915 Putkelan kylässä.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Inkeriläisten Viestin takakannessa aiemmin mainittujen Inkeri-aiheisten teosten yms. lisäksi voit tilata RUOTSISTA myös seuraavia tuotteita:

Suomenkielinen, uudempi kirjallisuus:

Ella Ojala
Suomi näkyy, 150 kr

Aatami Kuortti
Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa, 150 kr

Helena Miettinen
Inkeriläiset maaton kansa, 150 kr

Hannes Sihvo
Inkerinmaalla, 150 kr

Mikko Kolomainen
Inkerin toisinajattelijat, 50 kr

Arvo Survo
Neljäs tuuli, 100 kr

Lyyli Ronkonen
Laps Inkerin, 200 kr

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla 200 kr

Eeva Mesiäinen
Maria Kajavan pitkä taival, 220 kr

Ruotsinkielinen kirjallisuus:

Toivo Folkensten
Det svunna Ingermanland, 50 kr

Uno Hammarström
Inkermanländarna som flydde till Sverige, 30 kr

Oskar Himiläinen
Främmande fosterland, 100 kr

Thuresson
Lilja, flyktingflickan från Ingermanland, 60 kr

Muuta:

Tarra Inkerin vaakuna, 5 kr

Tarra Inkerin ja Viron lippu, 5 kr

Postikortti Örebron muistokivi, 1 kr

Postikortti Haaparannan kiitoslaatta, 1 kr

Onnittelukortti, 10 kr

Pertti Virtaranta
Katri Peräläinen, inkeriläisoppaani, 25 kr

Isien Usko, muistojulkaisu, 10 kr

Juho Kemppi
Fenno-ingrian lauluja, 5 kr

Rådan kuoro
Laula kaikki maa, kasetti, 70 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. 033-101 850
Postisiirtotili 626047-5

Vammala 1991 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 3

maaliskuu

Suomen kielen säilymistä tuettava Inkerinmaalla

Oma äidinkielemme on monille meistä suomalaisista niin itsestäänselvä asia, että harvoin tulemme ajatelleeksi sen merkitystä. Inkeriläiset ymmärtävät sen arvon varmasti paremmin, sillä heille äidinkielen säilyttäminen venäjänkielisen kulttuurin ympäröimänä ei ole varmasti ollut helppoa. Yllättävän moni Suomeen lyhyemmäksi tai pitemmäksi aikaa muuttanut inkeriläinen puhuu kuitenkin soljuvan sujuvaa suomen kieltä. Tästä huolimatta eri yhteyksissä, esimerkiksi inkeriläisten paluumuuttajien tilaisuudessa tammikuun lopulla Karjalatalolla, kävi ilmi, että suomen kielen opetusta kaipasi moni paluumuuttaja.

Olisikin toivottavaa, että suomen kielessä opetusta haluavat inkeriläiset paluumuuttajat voisivat kokoontua omana ryhmänään yhteen kieltä opiskelemaan. Tällöin heidän erityistarpeensa opetuksen suhteen tulisi paremmin huomioitua.

Asialla on myös toinen puolensa. Ei riitä, että vain paluumuuttajat oppivat suomea, vaan myös Neuvostoliittoon jääneiden inkeriläisten suomen kielen opiskelumahdollisuuksia olisi tuettava. Arvo Survo ottikin esiin tämän ongelman Ilta-Sanomien (2. 2. 91) haastattelussa. Hän toivoi, että Yleisradio ei lopettaisi pitkien aaltojen lähetyksiä vaan pikemminkin lisäisi niiden määrää ja laatua. Survon mukaan inkeriläiset kuuntelevat innokkaasti mm. aamuhartauksia Suomesta ja muitakin suomenkielisiä lähetyksiä.

»Vielä toivomme, että Suomesta päin tulisi tukea Leningradiin rakennettavalle linkkitornille, että voisimme laajasti katsella Suomen tv:n ohjelmia. Sen kautta suomalaisuus nousisi uuteen arvoon, monet oppisivat suomea ja Inkeri suomalaistuisi sitä kautta», toteaa Arvo Survo Ilta-Sanomissa.

Myös Arvo Survo itse työskentelee suomen kielen säilyttämisen puolesta Inkerinmaalla. Mm. hänen perustamansa suomen kielen kerho toimii Leningradissa Marian kirkossa. Siellä lauletaan suomalaisia lauluja, välillä soitetaan viisikielistä kannelta ja lauletaan Kalevala-mitassa.

On selvää, että inkeriläiset kaipaavat kipeästi täältä Suomesta apua, jotta suomen kieli ja sen mukana rikas inkeriläinen kulttuuri pystyttäisiin elvyttämään sekä säilyttämään Inkerinmaalla.

Leena Salo

Karjalainen vuotuisperinne sekä matkat luovutettuun Karjalaan

Karjalaisen perinteen työryhmä järjestää 7. perinteenkeruukilpailun. Tällä kertaa tallennamme karjalaista vuotuis- ja merkkipäiväperinnettä laskiaisesta loppiaiseen. Mukana ovat kihut ja praasniekat. Lisäksi kysymme matkoista vanhaan Valamoon. Toivomme erityisesti luovutetun Karjalan vuotuisperinnettä valaisevia kuvauksia, mutta myös Etelä- ja Pohjois-Karjalaa koskevat vastaukset ovat tervetulleita. Kyselyyn voivat osallistua karjalaiset, ja muut voivat osallistua haastattelemalla karjalaisia.

Erillisenä kilpailuna kysymme matkoista luovutettuun Karjalaan. Vastausaika kumpaankin kilpailuun päättyy 30. 4. 1991. Kyselylehtisiä saa osoitteesta: Karjalaisen perinteen työryhmä/kysely, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh. 90-799 077/14.

Vuotuisperinnekilpailun pääpalkinto on 1 500 markkaa. Lisäksi jaamme runsaasti kirjapalkintoja. Matkakyselyn parhaille vastaajille jaamme kirjapalkinnot.

Tämän kyselyn kuluista vastaa Karjalan Liitto.

Toivomme runsasta osallistumista kilpailuihin.

Karjalaisen perinteen työryhmä

lauttamista myös Suomen valtiovallan taholta. Se tapahtuisi esimerkiksi siten, että heille rakennettaisiin nopeasti vanhainkoteja, jotka pystytettäisiin suomalais-inkeriläisin voimin.

Neuvostoyhteiskunta tunnustaa nykyisin kohdelleensa viime vuosikymmeninä inkerinsuomalaisia väärin perustein ja on valmis antamaan hyvitykseksi alueita, joille voisimme perustaa omia yrityksiä ja maataloutta. Tällaisiin mahdollisuuksiin voisimme tarttua aivan eri tavalla, jos Suomen valtio tukisi yrittämistämme antamalla koulutus- ja materiaaliapua.

Mainituilla toimenpiteillä kannustettaisiin työikäisiä nuoriamme rakentamaan täkäläistä yhteiskuntaa ja silti säilyttämään suomalaisuutensa. Näin vältettäisiin tilanteen ajautuminen sellaiseksi, että inkerinsuomalaiset ovat Suomelle ainoastaan työvoiman reservialue. Kun me kuuden vuosikymmenen jälkeen voimme nyt nousta 'maan alta', haluamme kehittää täällä elämisen edellytyksiä omalta kulttuuripohjaltamme. Mielestämme suomalaisuudella on merkitystä myös Suomen rajojen ulkopuolella.

Olemme edellä viitanneet muutamiin keskeisiin asioihin. Jotta pääsisimme oikeudenmukaisiin periaateratkaisuihin sekä suunnitelmalliseen toimintaan, ehdotamme, että asetettaisiin Suomen valtion ja Inkerin Liiton välinen yhteistyöryhmä. Siten voitaisiin ottaa huomioon molemminpuoliset näkökohdat sekä päästäisiin toimimaan ripeästi sekä tuloksellisesti.»

Julkilausuman ovat allekirjoittaneet Inkerin Liiton puolesta yhdistyksen puheenjohtaja Vihtori Hyyrönen ja sihteeri Vladimir Kokko.

Heikkilä-Paukkosen puoli tuntia kestäneen esityksen jälkeen yleisöllä oli mahdollisuus tehdä hänelle kysymyksiä. Ihmisillä tuntuikin olevan valtavasti kysyttävää, sillä yleisökysymyksiin varattu aika ei tuntunut riittävän, vaan väki parveili vielä kahvitarjoilun alettua iltapäivän puhujan ympärillä. Eniten paluumuuttajia tuntui askarruttavan Neuvostoliittoon jääneiden omaisten Suomeen muuttomahdollisuudet sekä huoli tulevaisuudesta. »Miten Suomessa pääsee leivän syrjästä kiinni, kun lähes koko omaisuus jäi Neuvostoliittoon?» kyseli moni. Tilaisuuden aikana tuli myös esiin, että useat Suomeen muuttaneet tai muuttoa suunnittelevat tarvitsisivat suomen kielen opetusta.

Myös televisiouutiset paikalla

Erityisen ilahduttavaa oli se, että myös tiedotusvälineet olivat saapuneet tilaisuuteen. Saman illan televisiouutisissa inkeriläiset paluumuuttajat kertoivat omasta elämäntilanteestaan Suomeen tulonsa jälkeen.

Ihmisten määrä tuntui yllättäneen ainakin tilaisuuden järjestäjät, sillä läheskään kaikki eivät mahtuneet Laatokkasaliin istumaan, vaan osan täytyi kuunnella Heikkilä-Paukkosen esitystä käytävällä seisten. Kahvitarjoilusta vastanneet emännät sen sijaan olivat tapansa mukaan tilanteen tasalla, sillä heiltä ei kahvi eivätkä herkulliset leivonnaiset päässeet loppumaan. **—LeSa**

Hilda Ostonen-Alexejeva lauloi tilaisuuden lopuksi inkeriläisiä lauluja. Äitinsä Olga Ostosen esimerkkiä noudattaen hän kerää vanhoja inkeriläisiä lauluja ja esittää niitä usein kanteleella itseään säestäen. Parhaiten jäi mieleen Hildan esittämä laulu »Syntymäpäivä äidin. . .», jonka hän lauloi hiljattain 80 vuotta täyttäneelle äidilleen Virossa. Hilda työskentelee tällä hetkellä Suomessa sairaalassa monien heimosisartensa tapaan.

Eero Rautajoki:

Väestönlaskenta ja siirto

Aappo Björn kirjoitti Inkeriläisten Viestissä nro 1—2 1989, ettei Inkerin väestönlaskentaa ole huomioitu eikä inkeriläisten panosta siirrossa tuotu esiin. Toteamus oli hyvä, mutta Inkerin asioista kirjoittajia ja kirjailijoita on monenlaisia.

Aluksi pitää todeta se, ettei sota-ajan väestönlaskentaa edes tunneta. Koetin kauan sitten saada aineistoa tutkittavakseni, mutta osa johtajista piti laskentaa salaisena ja osa ei ollut tietävinään siitä mitään. Vuonna 1979 puhuin asiasta uudelleen Björnille Gävlessä. Olisin silloin tehnyt työn korvauksetta. Björn arveli tekevänsä siitä itse selvityksen. Tulosta ei ole näkynyt, ja aika kuluu.

Mikä on tuo salainen paperikasa? Saksalaisten toimesta laskettiin sota-aikana heidän miehittämälleen Inkerin alueelle jääneen väestön koostumus ja tietysti siinä tuli ilmi monia tietoja. Tehtävän nokkamies oli Leo Yllö.

Olen aina pelännyt materiaalin menevän maan rakoon. Siitä olisi laskemalla saanut sellaisen väestötiedollisen perustiedoston, johon olisi viitattu vielä ainakin parin seuraavan vuosisadan aikana erilaisissa Inkerin väestöä koskevissa tutkimuksissa. Eihän Inkerin asukkaista ole tehty luotettavaa väestönlaskentaa vuosikymmeniin. Nykyisestä väestöstä ei enää saa yhtä kattavaa tiedostoa, eikä sillä olisi suurta merkitystäkään.

Miten yksilö, perhe tai suku olisi näkynyt selvityksessä? Ei mitenkään. Tarkoitukseni oli tutkia mm. seuraavia tietoja: nimiluettelot, suomalaisten sukunimien osuus, syntymävuodet, syntymäseurakunta, sukupuoli, kotipaikka, työikäisten ikärakenne, ammatit, perheenjäsenten määrä, karkotetut.

Tällaiset asiat eivät ole salaisia. Salainen asia on puolestaan se, ettei kirjoituksissa ja kirjoissa anneta henkilökohtaisia tietoja inkeriläisistä. Se kuuluu jo hyviin tapoihin. Jos joku haluaa omat tietonsa julki, hän voi kirjoittaa itsestään vaikka romaanin ja kehua aikaansaannoksiaan.

Inkeriläisten osuus siirtoa koskevissa selostuksissa on jäänyt kovin pieneksi. Tämä on ollut hyvä asia. On olemassa muistiinpanoja, jotka seuraavalla vuosituhannella panevat monet asiat oikeinpäin. Jo nyt on eräitä tietoja luovutettu tutkimustarkoituksiin, mutta kirjanikkarit eivät pääse niitä näkemään. Pitää malttaa ja odottaa.

Luin pari kirjaa Inkeristä, jotka molemmat toivat kirjoittajilleen mainetta ja rahaa. Niissä kerrottiin mm. inkeriläisten paluusta Neuvostoliittoon, mutta kummassakin kirjassa jätettiin lukijoille mielestäni täysin erilainen kuva asiasta.

Koetin etukäteen vaikuttaa molempien kirjojen eräisiin tietoihin. Se ei tehonnut. Toinen kirjoittajista oli sitä mieltä, että »kirjoitin mitä kirjoitin». Molemmat kir-

Meillä on edelleen paljon suunnitelmia Inkeri-työn hyväksi. Liittomme puheenjohtaja ja suomalaisen TV-lähetyksen vetäjä Leevi Rikkinen onkin TV:ssä ja sanomalehdissä tiedottanut vuosikokouksestamme, jossa päätämme tulevaisuuden tavoitteemme. Toimintamme tähtää myös käytännön apuun Inkerinmaalle. Helena Miettinen puhui aikoinaan juhlissamme siitä, kuinka tärkeää Inkerinmaalle olisi saada vanhainkoti. Lähetimme heti keräyslistan liikkeelle, ja saimmekin kerätyksi kokoon pienoisen rahasumman, jonka lähetimme Helenan myötä Inkerinmaalle.

Talvisin terveisin B.K:n Inkeri-liiton sihteeri **Helmi Kivilahti**

Suomalaisen Luterilaisen kirkon kuoro laulaa »Nouse Inkeri» -hymniä Inkeri-illassa.

Anna Raikkeruksen ilon ja kyynelten matkat

Tapasin Anna Raikkeruksen kauniina kevätkesän päivänä Ida-serkkunsa luona. Annalle tämä Suomen vierailu oli jo kolmas.

Keskustelumme liikkui matkoissa.

— Tämä on ollut hyvä matka, Anna sanoo. Hän alkoi muistella erästä toista matkaa. Ja vaikka hän kertoessaan hymyili aurinkoisesti, kyyneleet valuivat virtana poskia pitkin.

Siitä matkasta on jo vuosikymmeniä. Anna kertoo, miten hän kulki lastensa kanssa silloin elämänsä vaikeimman matkan. He kulkivat pitkät metsätaipaleet, ylittivät virtaavat joet kahlaten kylmässä vedessä vastapäiselle rannalle päästäkseen. He joutuivat kulkemaan upottavilla soilla suonsilmäkkeitä kiertäen. Anna piteli lapsiaan kädestä, etteivät he eksyisi toisistaan.

Omaisuus ja eväät olivat Annalla selässä. Näin he kulkivat 500 km:n matkan kaukaa Venäjän perukoilta jalkaisin, ainoana ajatuksenaan päästä kotiin Inkeriin. Monta oli mutkaa ja vastoinkäymistä matkassa. Mutta sinne omaan kylään hän lastensa kanssa vihdoin pääsi. Kotipihaan, rakkauden koivun juurelle, hän ensinnä istahti. Vielä nytkin tuon koivun muistaminen herättää koti-ikävän, ikävän oman rakkaan miehen luokse Inkeriin, vaikka täällä Ida-serkun hoivissa on hyvä olla.

Mutta tuolta raskaalta matkalta kotiin

Anna Raikkerus (vas.) vieraili Suomessa Ida-serkkunsa luona kesän kynnyksellä.

päästyään Anna koivun juurella istuessaan ja levätessään puhkesi laulamaan:

Isä, äiti lepää mullan al,
Rakas mieheni on tykin tulen al,
Minä maailmassa kuljen yksin lasten kans.
Inkeris on koto,
Siel on synnyinmaa.
Vihdoin kun mä pääsen
Oman koivun alle lepäämään,
Kotikoivu mulle hiljaa kuiskailee,
Aikoja menneitä kertoilee.

Teksti ja kuva
Aili Jukarainen

Museoviraston 36. muistitiedon keruukilpailun tulokset

Museoviraston vuoden 1990 keruukilpailussa oli ainoana aiheena puutarhanhoito. Aihe herätti runsaasti kiinnostusta ja kilpailuajan päättymiseen mennessä keruuseen osallistui 1 193 henkilöä eri puolilta Suomea. Vastausten kokonaismäärä on yli 26 000 liuskaa. Lisäksi saatiin n. 1 500 valokuvaa, n. 900 puutarhapiirrosta ja -suunnitelmaa sekä muuta aiheeseen liittyvää materiaalia. Saatu aineisto on suureksi hyödyksi tulevalle tutkimukselle ja siitä heijastuu vastaajien innostuneisuus ja perusteellinen paneutuminen kysymyksiin. Kiitämme lämpimästi kaikkia kyselyyn osallistuneita.

Palkinnot jakautuivat seuraavasti:

	nimi	vastauspaikkakunta tai -kunnat	asuinpaikkakunta
I p.			
	VÄINÖ KYRÖLÄ	Järvenpää	Järvenpää
	KAIJA SUURONEN	Mikkelin mlk ja Kangasniemi	Kangasniemi
II p.			
	OLLI LAAKSO	Joroinen	Joroinen
	JUHO LESKINEN	Pälkjärvi ja Joensuu	Joensuu
	MARTTA YLI-PAATTIKOSKI	Kankaanpää ja Mouhijärvi	Kankaanpää
III p.			
	SIRKKU PAANANEN	Suonenjoki ja Helsinki	Helsinki
	LEILA PARMALA	Pyhäjärvi Ol. ja Kerava	Kerava
	LIISA PEKONEN	Muolaa, Äyräpää ja Nastola	Nastola
IV p.			
	ANNI HANIKKA	Harjavalta	Harjavalta
	VEERA MARKKOLA	Mouhijärvi ja Hämeenkyrö	Hämeenkyrö
	AUNE PENNANEN	Outokumpu	Outokumpu
	LEIF SIMBERG	Hattula ja Hämeenlinna	Hämeenlinna
V p.			
	GUNNEL BUSK	Porvoon mlk	Porvoon mlk
	EERO JÄRVENTAUSTA	Nokia ja Suoniemi	Nokia
	SAIMA PELTOMÄKI	Jääski ja Elimäki	Elimäki
	ANJA SAARI	Sysmä	Hämeenlinna
	PIRKKO SAVOLAINEN	Sumiainen ja Mäntsälä	Sumiainen
VI p.			
	PÄIVI AIKASALO	Hartola ja Pertunmaa	Kouvola
	TERTTU GUTTORM	Helsingin mlk ja Utsjoki	Utsjoki
	VILJO KÄRPIJOKI	Lieto ja Kaarina	Kaarina
	GUNVOR OBERG	Parainen ja Lemland	Lemland
	MARJALIISA PANKAKARI	Kerimäki	Kerimäki
	ANJA VÄHÄMÄKI	Ristiina	Ristiina

Saksittuja Sanomia

erityinen rintamasotilastunnus, joka ei kuitenkaan oikeuttaisi mihinkään etuihin. Seura pitää esitystä tältä osin puutteellisena. (Helsingin Sanomat 10. 2. 1991)

Inkeriläisten vuokra-asuntoihin 10 Mmk

Asuntohallitus on varannut Espoon kaupungille 10 miljoonaa markkaa käytettäväksi vuokra-asuntojen hankintaan inkeriläisille. Lainavaraukseen viitaten kiinteistölautakunta anoo kuuden miljoonan markan ylitysoikeutta asunto-osakkeiden ostoon, jotta lainavarausta voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Varaus on voimassa kuluvan vuoden loppuun ja koska kyseessä on siirtomääräraha, voimassaoloaikaa voidaan pidentää.

Lisämäärärahan anomisen lisäksi kiinteistölautakunta anoo myös käyttötarkoituksen muuttamista siten, että rahaa voidaan käyttää inkeriläisille ja romaaneille tarkoitettujen asuntojen hankintaan.

Kiinteistölautakunta toteaa, että mikäli lisämäärärahaa ei voida osoittaa, määrärahantarve pitäisi ottaa huomioon ensi vuoden talousarviossa. —AT (Länsiväylä 6. 2. 1991)

Suomi-Inkeri-seura haluaa veteraaniedut inkerinsuomalaisille

Suomi-Inkeri-seura vetoaa valtiovaltaan, jotta viime sodassa taistelleet noin kaksituhatta inkerinsuomalaista rintamamiestä saisivat viimein rintamasotilastunnuksen ja siihen liittyvät edut. Pienikin rahallinen korvaus tunnuksen lisäksi merkitsee seuran mielestä taloudellista turvaa elämän viimeisinä vuosina. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä on seuran mukaan pitänyt mahdollisena, että inkerinsuomalaisille voitaisiin myöntää

Kauhavalla kerätään kuntoutusrahaa Inkerin ja Viron veteraaneille

Lions Club Kauhava on saanut valtakunnallisen keräysluvan kuntoutusrahan kokoamiseksi vuosina 1940—1944 vapaaehtoisina Suomen itsenäisyyden puolesta taistelleiden Viron ja Inkerin veteraanien kuntouttamiseen.

Suomalaisten joukoissa taisteli kaikkiaan 3 000 miestä, joista 450 on vielä elossa.

Yhteydet Virossa asuviin veteraaneihin ovat auenneet Lönnroth-seuran kautta. Inkerissä veteraaneihin on ollut vaikeampi saada yhteyttä, koska heillä ei ole alueellista järjestöä.

Kauhavan Lions Club on nimismies Esa K. Ojalan mukaan neuvotellut alueellisen kuntoutuskeskuksen kanssa viikon kuntoutuspaketista. Mikäli taloudellisia resursseja löytyy, tarkoituksena on eniten kuntoutusta tarvitsevien osalta venyttää hoitoa kahdeksi viikoksi.

Ojala arvelee, että fyysisen kuntonsa puolesta Suomeen voisi tulla kuntoutettavaksi noin 250 veteraania. Rahaa joukon kuntoutukseen on laskettu kuluvan 1,5 miljoonaa markkaa.

Aloite Viron ja Inkerin veteraanien kuntouttamisesta on tullut veteraaneilta itseltään. Vireillä on jo jonkin aikaa ollut hanke sotaveteraanitunnuksen saamiseksi näille vapaaehtoisille taistelijoille. Se oikeuttaisi heidät omien sotaveteraaniemme tavoin pieneen eläkkeeseen. Asia on kuitenkin edennyt perin verkkaisesti valtion päätöksenteossa.

Kauhavalaisten käynnistämä keräys päättyy elokuun lopussa. (Helsingin Sanomat 13. 2. 1991)

Alennusmyyntikirjat lahjoitettiin Karjalaan, Inkeriin ja Viroon

Yhteensä 927 alekirjan lahjoittaminen inkeriläisille, eestiläisille ja rajanaapureina asuville karjalaisille avasi eilen kirja-alennusmyynnin, joka käynnistyy tänään myymälöissä.

Lea Lumi Viron kansalliskirjastosta korosti lahjoituksen merkitystä, sillä tällä hetkellä Virossa ei ole rahaa ostaa kirjoja lännestä. Ulkomaisia hankintoja vaikeuttaa myös se, että kirjastohenkilökunta ei pysty tekemään parhaita valintoja runsaasta tarjonnasta. Karjalan rahvahan liiton tutkijan Sandra Stepanovan mukaan lahjakirjat edistävät osaltaan suomen ja karjalan kielten opetusta.

Suomen kustannusyhdistyksen toimitusjohtaja Veikko Sonninen muistutti, että kustantajat ovat viime vuosina lahjoittaneet veljeskansojen järjestöille kymmeniätuhansia kirjoja, enimmäkseen oppimateriaalia. Siihen nähden yksi kappale jokaista alennusmyyntikirjaa on lähinnä symbolinen ele. Viime vuonna vastaava lahjoitus jaettiin Kaunialan sotavammasairaalan, Keravan nuorisovankilan ja eri lastensairaaloiden kesken. (Helsingin Sanomat 7 2. 1991)

Inkerin rahasto perustettu

Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö, jonka kotipaikka on Pohjois-Karjalassa, Joensuussa, jakaa vuosittain apurahoja karjalaisen kulttuurin edistämiseksi maassamme noin kaksi miljoonaa markkaa.

40-vuotisen toimintansa jälkeen säätiö on perustanut Inkerin rahaston.

Rahaston tarkoituksena on heimoveljeyden merkeissä auttaa Suomeen muuttaneita inkeriläisperheitä lahjoittamalla heille suomalaista kulttuuria tunnetuksi tekevää kirjallisuutta.

Suomenkielisen kotikirjaston toivotaan auttavan inkeriläisiä sopeutumaan uuteen suomalaiseen yhteiskuntaan heidän omaa alkuperäänsä ja taustaansa unohtamatta.

Myöhemmin rahaston tarkoituksena on kohdistaa tukea Inkerinmaata ja inkeriläisiä koskevaan tutkimukseen ja kulttuurityöhön. Säätiö toivoo kaikkien Inkerinmaan ja inkeriläisten ystävien ottavan osaa toimintaan kartuttamalla taloudellisesti uutta rahastoa. (Karjala 7. 2. 1991).

Inkerinsuomalaiset eivät löydä enää töitä Helsingistä

Vielä viime syksynä inkerinsuomalaisilla paluumuuttajilla ei ollut Suomessa hätäpäivää. Töitä löytyi helposti, ja kaupan päälle sai usein työsuhdeasunnon.

Taantuma on nyt tiukentanut työllisyystilannetta jopa pääkaupunkiseudulla. Työvoimatoimiston jonossa huonosti kieltä osaavat, usein ammattikoulutusta vailla olevat inkerinsuomalaiset jäävät hännille.

Kun ei ole töitä, ei ole varaa maksaa asuntoakaan. Suuri osa työttömistä paluumuuttajista päätyy Helsingin sosiaaliviraston luukulle hakemaan toimeentulotukea ja asuntoa. Virastossa odotellaan nyt inkerinsuomalaisten ruuhkaa, sillä tieto Suomen lamasta ei ole kantautunut Karjalan ja Viron perukoille.

Ennusteiden mukaan Suomeen tulee tänä vuonna 4 000—5 000 inkerinsuomalaista paluumuuttajaa, joista suurin osa jää Helsinkiin. (Helsingin Sanomat 19. 2. 1991)

Inkeriläisten Yhdistys ry.

Vuosikokous

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidetään Palmusunnuntaina 24. maaliskuuta 1991 klo 14 Karjalatalossa Helsingissä, os. Inkerikoti, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

Erovuorossa: varsinaiset jäsenet Pirkko Huurto, Anneli Korkkinen ja Markku Pyysiäinen sekä varajäsen Paavo Pesonen.

Etsitään

Viljam Sorsa

Toivo Sorsa toivoo tietoja veljestään **Viljam Sorsasta** tai hänen mahdollisesta perheestään. Viljam Sorsa oli toisen maailmansodan aikana Neuvostoliiton armeijassa. Hän katosi vuonna 1941, jonka jälkeen veli ei ole kuullut hänestä mitään. Viljam Sorsa syntyi vuonna 1921 tai 1922 Leningradin alueella Toksovan seurakunnassa, Lehtoin kylässä. Hänestä jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä Inkeriläisten Viestin toimitukseen.

Etsin kirjeenvaihtoystävää

Haluaisin aloittaa kirjeenvaihdon inkeriläisten naisten kanssa. Iällä ei ole väliä — itse olen 38-vuotias. Olen kiinnostunut inkeriläisyydestä, koska äitini ja mummoni ovat kumpikin syntyneet Inkerissä. Kirjoittelemisiin!
Arja Viljamaa Soinilantie 2,
66550 Vähäkyrö.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Maaliskuun tilaisuus 24. 3. 1991 klo 14 Inkerikodissa on samalla Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous, josta ilmoitus myös toisaalla tässä numerossamme.

Huhtikuun tilaisuus 28. 4. 1991 klo 14.

Seukkoseura

Seukot kokoontuvat v. 1991 torstaisin klo 13 Inkerikodissa seuraavasti:
Maaliskuu: 7. 3.
Huhtikuu: 11. 4.
Tervetuloa!

Lahden Seudun Inkerikerho

Maanantai 11. 3. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.

Maanantai 8. 4. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.

Maanantai 13. 5. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.

Maanantai 10. 6. 91 klo 18.00 Marin luona Immilässä.

Turun paikallisosasto

Pääsiäisjuhla 2. pääsiäispäivänä 1. 4. 91 klo 14. Tervetuloa!

Lahjoituksia

Lahjoitus Inkeriläisten Viestin tukemiseksi 500 mk Teppo Liski, Masala.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallis

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) **20 mk (40 kr)**

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk (30 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**
Suomi näkyy **110 mk (150 kr)**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk (150 kr)**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk (70 kr)**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**

Gävlen kuoro **30 mk**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk (100 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk (40 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk**

Inkerin kartta **70 mk (100 kr)**

Inkerin kartta 1849, saksankiel. **50 mk (50 kr)**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (60 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (40 kr)**

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista
Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
Ruotsinkielinen aikakauslehti **50 kr**

Vammala 1991 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 4 huhtikuu

inkeriläisten viesti

Toimitus

Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset

1/1 sivu	mk	1 500 mk
1/2		800 mk
1/4		500 mk
Kuolinilmoitukset		100 mk
Kiitos- ym. ilm.		60 mk
Kuva ilmoituksessa		100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY

Tilaushinta 1991

120 mk kotimaahan. Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö

Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suruviesti

Lähtekäämme!
Emme saa jäädä tänne,
miten mieluisia lienevätkin
nämä ranta-aitat,
kuinka mukava tämä asunto,
emme voi jäädä tänne,
miten suojattu tämä satama,
emme voi ankkuroitua tänne,
miten sydämellistä onkin
meitä ympäröivä vieraanvaraisuus,
emme saa sallia sitä
enää kuin hetken.

(Walt Whitman)

Inkeriläisten yhdistystä, Inkeriläisten Viestiä sekä Suomessa, Ruotsissa, Neuvostoliitossa ja muualla asuvia inkerinsuomalaisia on kohdannut yllättäen suruviesti: päätoimittaja Anja Luoma on kuollut. Tieto järkyttää luonnollisesti eniten omaisia. Mutta samalla se koskettaa varmasti jokaista yhteisessä työssämme mukana ollutta inkeriläistä ja inkeriläisten ystävää.

Vielä tammikuun lopussa tänä vuonna Anja oli Inkeriläisten Viestin edustajana paikalla Helsingin Karjalatalolla järjestetyssä inkeriläisten paluumuuttajien tutustumis- ja informaatiotilaisuudessa hoitamassa lehtemme vastaavan toimittajan tehtäviä. Muutama päivä tämän jälkeen hän joutui heikentyneen terveydentilansa takia hoidettavaksi Jorvin sairaalaan Espooseen. Matka sinne jäi Anjan viimeiseksi. Sairaus oli edennyt liian pitkälle. Päätoimittaja Anja Luoma nukkui pois 8. 3. 1991.

Anja Luoma kuului siihen pieneen Suomessa asuvien inkeriläisten ydinjoukkoon, joka vuosien ajan on uupumatta tehnyt työtä heimomme yhteisten asioitten hyväksi.

Inkeriläisten Viestin toimitussihteeriksi Anja tuli v. 1976 Pirkko Huurron jälkeen. Tätä tehtävää hän hoiti taidolla ja sydämellä kymmenen vuoden ajan, kunnes hän joutui yllättäen todetun sairauden takia v. 1986 alussa luopumaan toimitussihteerin tehtävistä. Hyvin edennyt toipuminen mahdollisti kuitenkin paluun heimotyöhön. Anja lupautui Matti Vironmäen jälkeen Viestin uudeksi päätoimittajaksi 1. 6. 1989 alkaen. Tätä tehtävää hän hoiti esimerkillisellä tunnollisuudella niin pitkälle, että viimeiset ohjeet lehden toimittamisesta hän lähetti meille Jorvin sairaalasta puolisonsa Leevin välityksellä.

Viestin toimitussihteerinä ja päätoimittajana Anja kuului koko ajan Inkeriläisten Yhdistyksen työvaliokuntaan. Vuodesta 1980 hän oli myös johtokunnan varajäsen. Anja kuului myös Inkeri-kuoroon. Monilla juhlilla hän ehti luontevasti vaihtaa roolia lehden toimittajasta kuorolaiseksi ja takaisin.

Anjan isä oli inkeriläinen ja äiti »suomenmuakkoinen». Isä kuoli viisi kuukautta ennen Anjan syntymää. Anja syntyi 3. 11. 1933 Karjalan kannaksella. Viime vuoden lopulla ilmestyneessä Viestissä (nro 11) Anja pohti sitä, onko hän inkeriläinen vai inkeriläisten ystävä. Itse ajattelen, että hän oli molempia, korvaamattomalla tavalla.

Ihmisen elämä on täynnä lähtöjä. Suojattuja satamia ei ole. Lähdöt ja erot tekevät kipeää, tämä lähtö aivan erityisesti.

»Herra, kaikkivaltias Jumala ja isä, lahjoita Anjalle, joka nyt on poistunut luotamme, ikuinen rauhasi rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden. Anna iäisen valosi loistaa hänelle. Ole hänelle armollinen ja anna hänelle iankaikkinen elämä. Sinä uskollinen Herra ja Vapahtaja, Jeesus Kristus, johdata hänet, jonka tähden olet vuodattanut pyhän ja kalliin veresi, sisälle Jumalan kirkkauteen ja vie hänet pyhien joukkoon nimesi tähden. Armahda myös meitä ja johdata oikealla tiellä, että vaelluksemme päättyy hyvin ja pääsemme mukaan vanhurskasten ylösnousemukseen.»

Markku Pyysiäinen

Hatsinassa joulu oli lasten juhla

Vuosikymmeniä joulua vietettiin Inkerissä vain perheissä. Lapset tietenkin kävivät usein uudenvuoden tilaisuuksissa, mutta ne olivat vain juhlallisia lepopäiviä arkisten koulupuuhien keskellä. Ei enempää, vaikka olisivat olleet kuinka hauskoja. Niistä puuttui se voimakas hengellinen perusta, joka ainoastaan voi herättää todellisen juhlatunnelman. Ja mikä ikävintä, niistä puuttui myös suomalaisen kulttuurin merkittävä osa — joulu: runot, laulut, tanssit, tavat ja tietenkin kieli, äidinkieli.

Hatsinan joulujuhlassa lapset esittivät runoja ja lauloivat. Kuvassa on yksi juhlan esiintyjistä, Lankisen perheen laulu- ja soittoryhmä. Maaliskuun Viestin kansikuvan lapset osallistuivat myös kanteleineen Hatsinan joulujuhlaan.

Inkerin Liiton Hatsinan osaston järjestämässä lasten joulujuhlassa oli yli 400 osallistujaa.

Pari vuotta sitten inkeriläiset lapset viettivät joulua ensimmäistä kertaa Puškinin kirkon tiloissa. Lapsia kokoontui eri puolilta Inkeriä, mutta varsinaista tungosta juhlassa ei ollut.

Nyt tilanne on muuttunut huomattavasti — sen osoitti Hatsinassa 22. 12. 1990 järjestetty lasten joulujuhla. Kun Hatsinassa ilmoitettiin lasten joulujuhlasta, niin jo muutaman päivän kuluttua listassa oli yli 400 nimeä. Lapset oli pakko jakaa kahteen ryhmään.

Juhlien järjestäjänä oli Inkerin Liiton Hatsinan osasto. Juhlien pitopaikka selvisi helposti, sillä Hatsinan Paavalin palatsista löytyi vastikään restauroitu sali. Valmistelutöitä johtivat Tanja Pekki ja Urho Montonen, ja vapaaehtoisia apulaisiakin oli riittävästi. Tarvittiin vain muutama talkootyöilta ja kaikki oli juhlia varten kunnossa. Palatsin jo entuudestaan myötämielinen henkilökunta oli hyvin tyytyväinen siivousvauhtiin ja -tasoon sekä isoon komeaan kuuseen.

Joulupukki suoriutui hyvin tehtävästään, eivätkä hänestä jääneet jälkeen myöskään tontut. Kiitossanat ansaitsee ilman muuta Taitsan lelutehtaan johtaja Elsa Abusova (o.s. Kirjanen), jonka laitoksella valmistettiin muutamassa päivässä satoja lahjoja juhliin osallistuvia lapsia varten.

Vain juhlaan tulleet lapset eivät tienneet näistä puuhista mitään. Jokaisella lapsella oli juhlassa oma esityksensä: lausua runo, esittää laulua tai pyöriä yhdessä piirissä. Yleisölle jäivät varmasti mieleen Luukkasenkylän lastenkuoro, Hatsinan kanteleryhmä sekä Lankisen perheen kvartetti, jonka kolme lasta vain viikko ennen joulua sai pyhän kasteen.

Erityisen ilahduttavaa oli se, että niin ▶

Järkytysten järkytys

Me kaikki elämme järkyttäviä aikoja, eikä kukaan tiedä mitä huominen tuo tullessaan. Tätä kirjoittaessani ei tarvitse odottaa huomistakaan — jo seuraava hetki voi tuoda tullessaan arvaamattomia katastrofeja, mittaamattomia vahinkoja, joiden seurauksia emme koskaan enää pysty korjaamaan.

Katselin tässä muutama ilta sitten televisiosta A-studiota. Se kertoi järkyttävällä tavalla meidän inkerinsuomalaisten, parhaassa iässä olevien, enimmäkseen miesten veren vuodatuksesta Nevaan sekä ruumiiden joukkohautauksesta Levasovan soisiin metsiin. (Eiköhän tuo Levasovakin ole väännettyä suomea venäjäksi? Leväsuo tai Levässuo? Ainakin alue on Pohjois-Inkerin suunnalla.)

En usko, että se korkea luku, joka TV:ssä mainittiin, sisältäisi pelkkiä Inkerin suomalaisia. Niihin aikoihin, 1937—38, suurin osa Inkerin miehistä oli jo vangittu aikaisemmin, vuosikymmenen alussa eli samoihin aikoihin kuin kulakit oli karkotettu Siperiaan, Aasiaan, Kuolan niemimaalle ja muualle Venäjän mittaamattomiin syvyyksiin. Mikäli kymmenien tuhansien inkeriläisten murha pitää paikkansa, niin heidät on siinä tapauksessa tuotu ammuttaviksi entiseen Inkerin sydämeen, Leningradiin. Leningradin ollessa nimeltään Pietari siellä ei tällä tavoin teurastettu viattomia ihmisiä. Minun isoisäni kuolivat kauempana: Siperiassa. Enoni ja setäni — Luoja ties missä?

Mutta palatkaamme tähän päivään. Kuka olisi uskonut vielä vähän aikaa sitten, että kuulemme ja näemme sellaisia järkytyksiä kuin nyt näemme. Juuri, kun maailma alkoi tuntua jo hyvältä paikalta elää. Juuri, kun tuntui siltä, että mustat synkät pilvet alkoivat hajota ja aurinko

---

monet lapset, jopa 4—5-vuotiaatkin, ehtivät hyvin lyhyessä ajassa oppia runoja ja lauluja heille entuudestaan vieraalla kielellä, esi-isiensä äidinkielellä, suomella.

Ihan kaikessa kokemattomat juhlien järjestäjät ja vetäjät eivät luonnollisestikaan onnistuneet. Erilaiset puutteet ja kömmähdykset ovat kuitenkin hyvää harjoitusta seuraavalle kerralle. Tärkeintä oli se, että lapset kokoontuivat yhteen ja näkivät, kuinka paljon heitä on.

Samana päivänä myös Hatsinan helluntalaisseurakunta järjesti lasten joulujuhlan, johon osallistui melkein 300 lasta. Näin Hatsinassa pyhää juhlaa, joulua vietti noin 700 inkerinsuomalaisten tulevaisuuden toivoa. Samanlaisia juhlia vietettiin muillakin Inkerin paikkakunnilla.

Rehellisesti on kuitenkin sanottava, että vieläkin suurin osa lapsista jäi syrjään. Seuraavia juhlia suunniteltaessa tämä pitää ottaa huomioon.

Olavi Rahkola

heijasteli pilvien välistä niin lupaavana, niin lämpimänä.

Sitten taivaalle kohosi jälleen uhkaavia pilviä: kuului varoituksen sanoja hyvin korkealta taholta. Ne, jotka ymmärsivät — pysähtyivät, mykistyivät. Baltian yhtäkkiset tapahtumat järkyttivät meitä kaikkia. Olen kiitollinen niille lukemattomille TV-toimittajille, jotka jaksoivat kuvata ja selostaa tapahtumia monelta eri kannalta. Nykyisenä televisio-aikakautena pidän erittäin suurena etuna, että kansoille näytetään ja selostetaan asioiden koko raaka totuus. Vaikka järkytyimmekin, niin oikeudentuntomme nousee kapinaan vääryyttä vastaan.

Vaikka kamera näyttääkin värillisenä tapahtumien kaameuden, me voimme vain aavistaa niitä kauheuksia, joita kamera ei voi kuvata. Kaikkien näiden ruhjottujen vainajien keskellä on myös ehjäksi jääneitä nuoria kauniita kasvoja. Katsoin, kuinka pikkutyttö surusta mykistyneen äitinsä sylissä silitti kuolleen isänsä kasvoja viimeistä kertaa. Se oli järkyttävää.

Järkytysten järkytyksen olen varmasti kokenut seuratessani miljoonien TV-katselijoiden kanssa voimattomana luonnon suurta tuhoa. Persianlahti ui öljyssä. Katastrofia ei voida edes auttaa; luonto tuhoutuu auttamattomasti, syttyy tuleen ja polttaa tämän pahan maailman, jossa on kuitenkin yhä edelleen myös paljon hyvää.

Miten linnut ovatkaan uineet pitkin sinisiä laineita valkoisin puhtain siivin, kunnes ovat yhtäkkiä joutuneet mustan raskaan öljyn runtelemiksi. Kalojen kuolemaa TV-kamerat eivät ole pystyneet kuvaamaan. Näkymättömissä ovat pysyneet myös delfiinien ruumiit. Eivätkä sukeltajat taida enää löytää meren pohjasta lukemattomien koralliriuttojen värien yltäkylläisyyttä. Tämä on järkytysten järkytystä.

Ella Ojala

Kotikoivu

Syntymäkotini pihamaalla,
Lavosenmäellä ihanalla,
kasvoi kotikoivu.
Isoisäni sinne sen istuttanut oli,
sen kauneutta onkin ihaillut moni.
Vaikka myrskytuulet sun oksias kohtaa,
aina helmeilevinä sun lehtes hohtaa.
Valkoinen runkos kuin morsiuspuku,
sinusta on ylpeä koko meidän suku.

Kun maanpakolaisen polkuja sitten kuljin,
sydämeeni lapsuuskodin muistot suljin.
Raottelin myös elon huntuu,
kuvittelin, kas miltä tuntuu:
nähdä kotikoivu ja hevoshaka,
näin monien, monien vuosien takaa?

Kotikoivun luokse mä kerran kuljin,
valkorunkosi silloin syliini suljin.
Suruni kerroin monin tavoin,
sydämeni kun oli avoin.
Lähtiessä siemenes taskuun laitoin,
tuuheista oksistas oksan taitoin.
Siemeniäs varjelin kuin kallista kultaa,
kerran ne istutan muheaan multaan.

Maaperän löysin rikkaan ja armaan,
tänne nuo siemenet juurtuvat varmaan.
Kotikoivuni kasvaa ja viheriöi
ja raikkaasti lintujen laulu soi.
Työtäni tehden ja aatellen,
tänne omatkin juureni ovat juurtuneet.

Helmi Kivilahti

Koulunk

Eino Kajava omistaa tämän vanhan valokuvan, jonka kääntöpuolelle on kirjoitettu: »Otettu Siperiassa 1939 v. 10. päivä V kuuta.» Kaikki kuvan lapset ovat inkeriläisiä. Mahtaakohan kukaan enää olla elossa ja tunnistaa kuvasta itsensä?

Eino Kajava muistelee koulunkäyntiään ja elämäänsä Siperiassa näin:

»Asuimme Siperiassa internaatissa ja meitä opetettiin suomen kielellä. Opettajina olivat muistaakseni Amalia Pusa ja Anni Mylläri. Erityisen hyvin muistan tältä ajalta venäläisen valvojan, erikoisen hyvän miehen, joka oli jonkinlainen politrukki. Hän piti aina meidän puoliamme, eikä sallinut koskaan mitään vääryyttä. Kohteli meitä aivan kuin olisimme olleet hänen omia lapsiaan. Mielestäni politrukeista kaikki olivat sivistyneitä ja mukavia ihmisiä, jotka tietysti kuitenkin valvoivat marxilais-leniniläisten päämäärien toteutumista.

Palaan vielä tuohon valokuvaan ja sen aiheuttamiin muistoihin. Ensimmäinen suurempi karkotus Inkeristä ja myös Leningradista alkoi vuonna 1931. Ns. kulakkeja alettiin siirtää perheittäin Siperiaan. Siperiassa heistä käytettiin nimitystä erikoissiirtolaiset. Ensimmäinen pysähdys matkalla kohti Siperiaa oli Krasnojarskin kaupungissa. Sieltä matka jatkui laivalla nimeltä Strelka Jenisej-jokea alavirtaan kohtaan, missä Jenisej ja Angara yhtyvät. Matka jatkui edelleen Angara-jokea pitkin ylävirtaan, kunnes laiva matkustajineen saapui Matiginon ja Rybinskin luo. Koulumme oli Rybinskissä, joka on nykyiseltä nimeltään Bratsk.

Iso osa Siperiaan karkotetuista oli kotoisin Pohjois-Inkeristä. Tietääkseni inkeriläisiä on yhä Siperiassa, jossa kansa on luonnollisesti eri rotuista. Suurin osa on karkotettuja, heidän joukossaan myös vaaleatukkaisia karoliineja ja heidän jälkeläisiään.»

käyntiä Siperiassa

Rikos omaa kansaa vastaan

Helsingin Sanomissa 5. helmikuuta 1991 ilmestyneessä Jukka-Pekka Lappalaisen artikkelissa kerrotaan, kuinka avautuneet arkistot paljastavat, miten talonpoikaistilojen hävitys ja pakkosiirrot koettelivat raskaasti Inkerin suomea puhuvaa väestöä.

Arkistojen avautuminen on tehnyt ensi kertaa mahdolliseksi selvittää perin pohjin Neuvostoliiton talonpoikaistilojen hävitystä ja väestön kohtaloa 1930-luvulla.

O. W. Kuusiselle nimetyn Petroskoin yliopiston yleisen historian professori Leo Suni, juuriltaan 1600-luvun inkerinsuomalaisia, on avannut uraa tutkimalla Leningradin ja Karjalan alueen vaiheita. Hän kertoi tutkimuksistaan vierailullaan Helsingissä. Tutkijan viileydellä Suni sanoo: »Arkistoaineisto ja tutkimukset maatalouden tuotantovoimien tuhoamisesta ja epäinhimillisten toimien mitoista antavat oikeuden puhua rikoksesta omaa kansaa vastaan.»

Uuden neuvostoyhteiskunnan rakentamiseen kuului maatalouden kollektivointi. Itsenäiset talonpojat oli ajettava suuriin kollektiivitalouksiin eli kolhooseihin.

Neuvostoliiton kommunistipuolueen ja hallituksen salainen ohje 4. helmikuuta 1930 antoi yksityiskohtaiset määräykset ja ohjeet talonpoikaisväestön näännyttämisestä.

»Maatalouden väkivaltainen rakennemuutos hävitti yksin 1930 Neuvostoliitosta 400 000 maatilaa. Lisäksi 250 000 tilaa lopetti 'oma-aloitteisesti' toimintansa», Suni toteaa. Vauhti oli kova. Seuraavana vuonna hävitettäväksi jäi enää 20 000 tilaa.

Vallanpitäjien erityisenä maalitauluna olivat kulakit eli varakkaat talonpojat.

Kulakkitilojen hävittäminen ei Sunin mukaan ollut sen paremmin poliittisen kuin yhteiskunnallisen tilanteen sanelemaa. Se kärjisti tilannetta koko maassa. Syntyi neuvostovastaisia kapinoita, jotka kukistettiin voimakeinoin. Taloudellisia ongelmia ei saatu ratkaistuksi ja maataloustuotanto laski.

Salaisen poliisin 1931 Stalinille lähettämän muistion mukaan yli 1,1 miljoonaa ihmistä oli parissa vuodessa häädetty kotikonnuiltaan. Joukossa oli 454 986 lasta. Heistä kymmenen prosenttia kuoli häädön aikana. Erityisen raskaasti hävitys kohdistui mm. Inkerinmaalla asuvaan suomea puhuvaan väestöön.

»Leningradin alueen monista piireistä täydellinen kollektivointi tuli toteuttaa alusta alkaen vain seitsemässä: Moloskovitsassa, Kingisepissä, Uritskissä ja Hatsinassa, Parkolassa, Kuivasissa, Kolppinossa ja Tihvinässä. Tihvinää lukuunottamatta kaikki olivat ns. kansallisia piirejä, joissa asui suomenkielinen väestö», Suni kertoo.

»Täydellinen kollektivointi» tarkoitti itsenäisten talonpoikien täydellistä tuhoamista.

Kolhoosien perustaminen Leningradin alueella eteni vastentahtoisesti.

Suomenkielisen väestön asuttamilla alueilla kolhooseihin oli 10. helmikuuta 1930 mennessä liittynyt vain 8 000 talonpoikaistilaa 124 000:sta eli noin 6,5 prosenttia. Kieltäytyjiä eivät olleet vain keskivarakkaat vaan aivan köyhätkin.

»Suomalaislähteiden mukaan 1930—1931 täydellisen kollektivisoinnin alueella Inkerinmaalla häädettiin maatiloiltaan 4 000 perhettä eli 18 000 ihmistä. Näitä tietoja en pysty vahvistamaan enkä kumoamaan.»

Kesäjuhlamatkat 1991

INKERINMAALLE, Toksovaan 21.—24. 6. 1991

Lähtö pe 21. 6. 91 klo 7.00 aamulla Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta. Majoitus hotelli Leningradissa. Matkan hinta n. 1 250 mk.

Paluu ma 24. 6. 91.

Huom! Passin (tai kopion passista), 3 valokuvaa sekä täydennetyn viisumianomuskaavakkeen (kaavakkeita saa matkatoimistoista) voi toimittaa osoitteella: Ida Riipinen, Linnakoskenkatu 8 B 53, 00250 Helsinki, puh. (90) 445 701.

Ilmoittautumiset tälle matkalle 3. 6. 91 mennessä.

RUOTSIIN, Mölndaliin 31. 5.—3. 6. 1991

Lähtö pe 31. 5. 91 klo 17.00 Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta Turkuun, josta laivalla Tukholmaan.

Paluu su 2. 6. 91 iltalaivalla, joten Helsingissä ollaan takaisin ma 3. 6.

Matka tehdään, mikäli lähtijöitä on riittävä määrä.

Ilmoittautumiset: Ida Riipinen (puh. (90) 445 701, 15. 5. 91 mennessä.

Toimiston hoitajaa tarvitaan

Inkeriläisten Yhdistys ry. etsii inkeriläisyydestä ja heidän asioistaan kiinnostunutta henkilöä, joka hoitaisi yhdistyksen toimistotyötä:

— Inkeriläisten Viestin tilauksia
— jäsenmaksuasioita
— päivystystä Inkerikodissa
— muita juoksevia asioita.

Työ tapahtuu sopimuksen mukaan Inkerikodissa, Karjalatalolla ja kotona oman pöydän ääressä. Tehtävistä maksetaan pieni kuukausipalkkio.
Sinä, joka olet kiinnostunut ja haluat auttaa meitä, ota kirjeitse yhteyttä

Inkeriläisten Yhdistys ry.

Karjatalo

Käpylänkuja 1, 00610 HELSINKI

ja kerro itsestäsi. Odotamme yhteydenottoa 30. 4. 91 mennessä.

Pikku-uutisia

Inkerin Liiton nimi vaihtunut Petroskoissa

Inkerin Liitto Petroskoissa päätti muuttaa nimensä 20. 1. 1991 pidetyssä liiton vuosikokouksessa Karjalan suomalaisten Inkeriliitoksi. Näin yritetään ottaa huomioon kaikki muutkin Karjalassa asuvat suomalaiset — Kanadan, Amerikan ja Suomen siirtolaiset ja heidän jälkeläisensä. Myös liiton puheenjohtaja vaihtui, sillä Santeri Pakkanen jätti tehtävänsä siirryttyään Carelian (ent. Punalippu) varapäätoimittajaksi. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin entinen varapuheenjohtaja Juho Mullonen ja hänen lisäkseen valittiin myös kaksi varapuheenjohtajaa — Leo Penttinen ja Eino Kiuru.

Eskilstunan Inkerikerhosta kaksikielinen

Eskilstunan inkeriläisyhdistys on päättänyt 31. vuosikokouksessaan tammikuussa toimia vastedes kaksikielisenä. Alunperin suomenkielinen yhdistys on katsonut parhaaksi hyväksyä ruotsin kielen toiseksi toimintakielekseen. Tämän päätöksen toivotaan innostavan paikkakunnan toisen ja kolmannen polven inkeriläisiä palaamaan juurilleen yhdistykseen.

Yhdistyksen puheenjohtajana on 27 vuoden ajan toiminut Juho Kemppi, joka luopui tammikuussa pitkäaikaisesta tehtävästään. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Valter Rämö, ja uudessa johtokunnassa istuvat myös Elvira Lindblad, Irja Lundgren ja Markku Kemppi.

Lisäksi Eskilstunan inkeriläisyhdistys on vaihtanut nimensä Eskilstunan Inkerikerhoksi.

»Työnteko kunniaan» -runokilpailu

Lahden työvoimatoimiston Henkilöstöyhdistys ry. järjestää avoimen runokilpailun suomalaisille, suomensukuisille kansoille ja siirtolaisille sekä Suomessa että ulkomailla. Runokilpailun teemana on »Työnteko kunniaan». Tekstit voivat käsitellä esim. seuraavia aiheita: työn ilot ja tuskat, työn ilot ja riemut, työttömyys, siirtolaisuus, jne. Runoliuskoja saa olla enintään viisi. Nimimerkillä varustettuun suljettuun kuoreen on liitettävä osallistujan nimimerkki, nimi ja osoite. Lisäksi jokaiseen liuskaan on kirjoitettava tekijän nimimerkki. Kilpailu päättyy 31. 5. 1991, ja sen tulokset julkaistaan 30. 9. 1991. Palkintojen yhteissumma on 15 000 mk, jonka jakamisesta päättää palkintolautakunta. Lisäksi parhaista runoista kootaan antologia. Kilpailurunot (suomen kielellä kirjoitetut, joita ei palauteta) lähetetään osoitteella Työn runo -kilpailun asiamies Kaija Viljakainen, Lahden työvoimatoimisto, PL 84, 15141 Lahti. Lisätietoja kilpailusta voi kysyä Kaisa Viljakaiselta p. 918-813 614, (ulkomailta soitettaessa +358 18 813 614).

Saksittuja Sanomia

Ystävyysseurakuntia halutaan inkeriläisseurakunnista

Ystävyysseurakuntatoiminta Baltian maiden ja inkeriläisseurakuntien kanssa on voimakkaasti lisääntynyt viimeisen puolentoista vuoden aikana. Se alkoi Suomen ja Viron kirkon piispojen allekirjoitettua maaliskuussa 1989 ystävyysseurakuntatoimintaa koskevan yhteistyösopimuksen.

Nyt suomalaisilla seurakunnilla on runsaat kolmekymmentä vahvistettua ystävyyssuhdetta Viron kirkon kanssa. Inkeriläisseurakuntien kanssa on vahvistettu Petroskoin ja Varkauden välinen ystävyyssuhde. Vireillä on useita vahvistamattomia ystävyysseurakuntahankkeita. Latvian kirkoissa valmistellaan ensimmäisen ystävyysseurakunnan vahvistamista sekä kirkkojen välistä yhteistyöasiakirjaa.

Kirkon ystävyysseurakuntatoiminta lähti liikkeelle 40-luvulla virinneestä kummiseurakuntatoiminnasta. Silloin eteläisen Suomen seurakunnat avustivat taloudellisesti varattomia pohjoisen seurakuntia.

Nykyinen maamme rajojen ulkopuolelle suuntautunut järjestäytynyt ystävyysseurakuntatoiminta ei ole vain taloudellista avustamista, vaan kahden seurakunnan yhteistä kasvamista. Ystävyysseurakuntatoimintaa kehitettäessä on toiminnan hengellistä luonnetta pidetty tärkeänä lähtökohtana.

Ystävyysseurakuntatoimintaa johtaa Kirkon Ulkomaanasiain neuvosto. Baltian-Inkerin-ystävyysseurakuntatyöryhmän puheenjohtajana toimii lääninrovasti Kosti Laitiainen.

Käytännössä paikallisseurakunta hoitaa itse yhteydet ystäväseurakuntaansa. Yhteistyö kattaa seurakuntien kaikki työmuodot. Tämän lisäksi ystävyysseurakuntatoiminnan periaatteita ovat henkinen, hengellinen ja taloudellinen tasaus sekä seurakunnan vapaus itse valita ystävyysseurakuntansa.

Baltia-Inkerin ystävyysseurakuntatoiminnan nykytilannetta ja kehittämiskeinoja pohdittiin neuvottelupäivillä Helsingissä. Keskusteltavana oli muun muassa rovastikuntaystävyysmalli inkeriläisseurakuntien kanssa. Rovastikunnan yhteinen inkeriläisystäväseurakunta mahdollistaisi sen, että mahdollisimman moni suomalainen seurakunta saisi haluamansa inkeriläisen ystävyysseurakunnan. (Karjala 28. 2. 1991)

Suomessa taistelleille virolaisille patsas

Suomen talvi- ja jatkosotaan osallistuneille virolaisille vapaaehtoisille pystytetään patsas Luumäelle. Hanketta ajaa valtuuskunta, jonka puheenjohtajana toimii Kymen läänin maaherra Matti Jaatinen.

Patsaan tekee virolainen kuvanveistäjä Aavo Ermel ja hanke toteutetaan keräysvaroin. Jaatisen mukaan patsas on tarkoitus paljastaa ensi elokuussa.

Suomen sotiin virolaisia vapaaehtoisia osallistui 3 329 miestä. Jatkosodassa virolaisista muodostettiin JR 200, jonka riveissä taisteli noin 2 500 virolaista. Rykmentti osallistui kesän 1944 rajuihin taisteluihin Kannaksella ja kärsi suuria tappioita.

Kun Saksan sotajoukot alkoivat vetäytyä Virosta ja venäläiset panssarivoimat tunkeutua maahan, JR 200 siirtyi Suomenlahden yli. Taistelujen päätyttyä virolaiset tuomittiin pitkiin pakkotyörangaistuksiin Siperiaan. Maaherra Matti Jaatisen mukaan virolaisia vapaaehtoisia on elossa 265.

— Patsashanke lähti alunperin liikkeelle kontakteista, joita suomalaiset veteraanit solmivat Eestissä vieraillessaan, Jaatinen kertoi. Hänen mukaansa valtakunnallisen keräyksen suojelijana on Mannerheim-ristin ritarien säätiö ja keräys on edennyt tähän mennessä hyvin. (Ylä-Vuoksi 2. 3. 1991)

Etsitään

Tietäisikö joku seuraavien henkilöiden kohtalosta? **Saima Talsi,** äitinsä **Anna Talsi, Marja Partanen,** äitinsä **Katri Partanen, Aino Virkki** ja **Saara Susi.** Olin heidän kanssaan 15. 11.—24. 12. 1943 ompelemassa osoitteessa: Uusikatu 24 f 68, Oulu. He kaikki asuivat siihen aikaan osoitteessa: Väestönsiirtoleiri, Lyseo, Oulu. Tiedoista kiitollisena: Saimi Heikkilä, Karjalantie 13 B 18, 46800 Myllykoski.

Helena (o.s.) **Koivistoinen**

Sonja Polutornaja etsii siskoaan Helenaa, o.s. Koivistoinen (sukunimi on voinut muuttua). Helena on syntynyt vuonna 1921 Rokovitsan kylässä Kupanitsassa. Hän on asunut aikoinaan Helsingissä Roobertinkadulla ja muuttanut myöhemmin Ruotsiin. Ammatiltaan Helena on opettaja. Tiedoista kiitollisena: Sonja Polutornaja, SU — 202020 Kohtla-Järve, Neuvostoliitto.

Etsin kirjeenvaihtoystävää

Haluaisin kirjeenvaihtoon Suomeen työhön ja/tai opiskelemaan tulleen inkeriläisen tytön tai nuorenparin kanssa. Autan mielelläni käytännön yms. asioissa.

Elma Toivola
86300 Oulainen

Lahjoituksia

Lahjoitus Inkeriläisten Viestille Anna Kuortti, Borås 40 kr.

Matka Kupanitsaan

Bussimatka Kupanitsan kirkon vihkiäisiin helluntaina. Lähtö on 17. 5. ja paluu 20. 5. Majoitus on järjestetty Leningradissa hotelli Moskovaan, jossa on puolihoito. Matkan hinta on 900 mk. Ilmoittautumiset: Ida Riipinen p. 90 445 701.

Inkeri-kuoron kevätlaulajaiset

Inkeri-kuoron kevätlaulajaiset pidetään sunnuntaina 26. 5. 1991 Karjalatalolla Yläsalissa (II krs.) klo 14 alkaen. Samalla tämä on paikallisosaston kevätkauden viimeinen tilaisuus. Tervetuloa!

Kesäjuhlaretket

Turun paikallisosasto järjestää ensi kesänä kaksi retkeä. Ensimmäinen retkistä tehdään inkeriläisten kesäjuhlille Inkerinmaalle Toksovaan 21.—24. 6. Ilmoittautuminen Toivo Romanalle p. 921-895 306. Toinen mahdollisuus päästä Turun paikallisosaston järjestämälle retkelle on heinäkuussa, jolloin Turun seudun inkeriläiset matkaavat Hyvinkäällä pidettäville kesäjuhlille, joita juhlitaan 20.—21. 7. Ilmoittautuminen Keijo Korkalle p. 921-580 201.

Suomi-Inkeri-Seura

järjestää bussiretken kesäjuhlille Inkeriin juhannuksena 21.—23. 06. 91. Juhlat pidetään Toksovassa, noin 15 km Leningradista pohjoiseen. Matka maksaa 750 mk ja hintaan sisältyy matka, majoitus ja viisumi. Ennakkovaraukset ja lisätietoja Roland Randefeltilta, puh. 90-501 2296 (työ), 90-853 1537 (koti) viimeistään 27. 5. mennessä.

Joukostamme poistuneita

Arvo Kämpäs, synt. 12/4 1929, kuoli 4/12 1990 Boråsissa.

Marija Närhi, synt. 10/11 1902, kuoli 7/12 1990 Mölnlyckessä.

Juho Nikrus, synt. 25/2 1911, kuoli 16/12 1990 Svaneholmissa.

Helena Pöntinen, synt. 14/11 1904, kuoli 15/1 1991 Boråsissa.

Meille niin rakas
ANJA SANELMA LUOMA
o.s. Kähäri

syntynyt 3. 11. 1933 Räisälässä
kutsuttiin taivaan kotiin 8. 3. 1991

Syvästi kaivaten ja kiittäen
Leevi
Keijo
Meeri perheineen
Hilja perheineen
Reino perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Niin nousee sielu siivilleen
kuin haukka voimakas
ja suoraan ilmaan siniseen
se syöksyy, autuas.
Tien selkenevän tuulisen
se eikö nähdä saa?
Läheltä aivan, kuulen sen,
jo kutsu kajahtaa.
(Aale Tynni)

Siunaus toimitettu 30. 3. 1991.
Lämmin kiitos Teille kaikille, jotka olette kukkasin ja adressein kunnioittaneet Anjan muistoa ja olitte saattamassa häntä hänen viimeisellä matkallaan.

Päätoimittaja
ANJA SANELMA LUOMA
o.s. Kähäri

s. 3. 11. 1933 Räisälä
k. 8. 3. 1991 Jorvi

Suuriarvoisesta heimomme hyväksi tehdystä työstä kiittäen ja muistoa kunnioittaen
Inkeriläisten Sivistyssäätiö
Inkeriläisten Yhdistys r.y.
Inkeriläisten Viesti
Inkeri-kuoro

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Huhtikuun tilaisuus 28. 4. 1991 klo 14.

Toukokuun tilaisuus 26. 5. 1991 klo 14 pidetään poikkeuksellisesti Yläsalissa, koska samalla vietetään Inkeri-kuoron kevätlaulajaisia. Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukot kokoontuvat v. 1991 torstaisin klo 13 Inkerikodissa seuraavasti:
Huhtikuu: 11. 4. Tervetuloa!

Lahden Seudun Inkerikerho

Maanantai 8. 4. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.
Maanantai 13. 5. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.
Maanantai 10. 6. 91 klo 18.00 Marin luona Immilässä.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:
Helluntaijuhla 19. 5. klo 14.
Mikkelinpäivän juhla 29. 9. klo 14.
Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.
Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Levitä Inkeri-tieto tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) **20 mk (40 kr)**

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk (30 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**
Suomi näkyy **110 mk (150 kr)**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus **110 mk (150 kr)**

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk (70 kr)**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk (100 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk (40 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk**

Inkerin kartta **70 mk (100 kr)**

Inkerin kartta 1849, saksankiel. **50 mk (50 kr)**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (60 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (40 kr)**

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
Ruotsinkielinen aikakauslehti **50 kr**

Vammala 1991 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 5

toukokuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

sivu

Kansi: Kuvassa on parhaillaan menossa historian tunti Kolppanan seminaarissa. Kuvan omistaa Ruth Hämeen-Anttila, joka on perinyt sen äidiltään.

Inkeriläisten yhdistyksen vuosikokous Inkerikodissa Palmusunnuntaina 24.3.1991

Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous pidettiin maaliskuun toiseksi viimeisenä sunnuntaina eli Palmusunnuntaina. Inkerikotiin oli kerääntynyt viitisenkymmentä ihmistä viime vuoden tapaan, joten pieni sali täyttyi jälleen kerran toisiaan tapaamaan ja yhdistyksen asioita kuulemaan tulleista inkeriläisistä. Yhdistyksen puheenjohtajan Markku Pyysiäisen johdolla veisattiin yhteisesti virsi 332 Sun haltuus rakas Isäni, jonka jälkeen hiljennyttiin kunnioittamaan edesmenneen päätoimittajan Anja Luoman muistoa. Markku Pyysiäinen avasi kokouksen, ja vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin Keijo Korkka, joka puolestaan kutsui sihteeriksi yhdistyksen sihteerin Anne Tuohimäen. Varsinaisiksi pöytäkirjantarkastajiksi tulivat Juho Puumalainen ja Ida Riipinen, varalle Aleksanteri Ahonen ja Hilma Saarinen.

Katsaus menneeseen

Kun kokouksen laillisuus oli todettu, Markku Pyysiäinen esitti menneen vuoden toimintakertomuksen. Siitä kävi ilmi, että yhdistyksen toiminnan kohokohta olivat olleet perinteiset kesäjuhlat, jotka pidettiin viime kesänä Helsingissä. Yhdistyksellä oli omat edustajansa Ruotsin ja Inkerinmaan juhlilla. Helsingin sekä Inkerinmaan Tuutarin juhlista on ollut selostus Viestissä. Yhdistyksen kertomuksen liitteenä olivat myös paikallisosastojen toimintakertomukset. Vuosikokous hyväksyi toimintakertomuksen yksimielisesti.

Tiliasiat

Yhdistyksen taloudenhoitaja Anneli Korkkinen esitti tilikertomuksen sekä tilintarkastajien lausunnon. Samalla vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin tilivelvollisille tili- ja vastuuvapaus. Johtokunnan jäsenten matkakustannukset päätettiin maksaa vaadittaessa. Varsinaisiksi tilintarkastajiksi kuluvalle vuodelle valittiin Aune Liljeblad ja Seppo Kekki, varalle tulivat Ruth Hämeen-Anttila ja Toivo Iho. Tilintarkastajien palkkiot päätettiin maksaa laskun mukaan entiseen tapaan.

Uusi johtokunta

Erovuorossa olevat johtokunnan jäsenet Pirkko Huurto (Helsinki), Anneli Korkkinen (Vantaa) ja Markku Pyysiäinen (Helsinki) valittiin yksimielisesti uudelleen. Erovuorossa oleva varajäsen Paavo Pesonen (Turku) valittiin uudelleen, ja Anja Luoman tilalle (1991—92) valittiin Annikki Kelo Sipoosta. Johtokunta kokonaisuudessaan on siis seuraava: Pirkko Huurto (Helsinki), Keijo Korkka, pj. (Turku), Anneli Korkkinen (Vantaa), Arvo Korkkinen (Lahti), Yrjö Korkkinen (Vantaa), Vilho Mustonen (Turku), Markku Pyysiäinen, vpj. (Helsinki), Inkeri Sarojärvi (Hyvinkää), Anne Tuohimäki, sihteeri (Helsinki) sekä varajäsenet Annikki Kelo (Sipoo), Paavo Pesonen (Turku) ja Ida Riipinen (Helsinki). ▶

Inkeriläisten vaiheista

Inkeriläisenä ja Inkerin vaiheita kokeneena haluaisin ottaa kantaa julkisuudessa käytyyn keskusteluun inkeriläisten taustasta ja heidän vaiheistaan, koska olen huomannut siinä epäselvyyksiä.

On väitetty, että inkeriläiset ovat saaneet luvan palata kotiseudulleen 1960-luvulla. Tämä ei pidä paikkaansa, koska juuri 1960-luvulla useita läheisiä sukulaisiani anoi pääsyä kotiseudulleen Kelttoon. He olivat valmiit ostamaan omilla säästöillään talot itselleen, vaikka valtio oli heiltä ne riistänyt karkotusten yhteydessä. Kaikesta huolimatta sukulaisiltani evättiin oleskeluluvat ja heidän piti palata välittömästi takaisin Karjalaan.

Tiedän, että vuosina 1956—59 paikallisille viranomaisille oli annettu seuraavanlainen määräys: Jos inkeriläiset anovat oleskelulupaa muuttaakseen takaisin kotiseudulleen, heille tulee se myöntää. Ehtona kuitenkin oli, että paluumuuttajat pystyvät löytämään itselleen jostain asunnon. Mutta eri paikkakunnilla Siperiassa, Karjalassa, Hiipinässä ym. seuduilla asuville inkeriläisille ei tästä asiasta kerrottu mitään. Minä asuin sukulaisteni tavoin tähän aikaan Petroskoissa, emmekä mekään saaneet asiasta mitään tietoa. Heti 1960-luvun alussa määräys kumottiin, eikä inkeriläisiä enää päästetty Inkeriin; sanottiin, että olette myöhässä.

Karkotus Siperiaan

Muutama sana vielä sodan jälkeisistä selkkauksista. Minä omaisteni kanssa jouduin niiden inkeriläisten joukkoon, jotka olivat Leningradin motissa. Meidät karkotettiin Siperiaan »suomalaisina fasisteina» härkävaunuissa pyssymiesten saattelemina, kuten sotavankeja. Paikallinen NKVD:n johto ilmoitti, että meidät oli karkotettu ikuisiksi ajoiksi Siperiaan.

Vuonna 1945 käytimme kuitenkin sen ajan sekasortoa hyväksemme ja pakenimme Siperiasta kotiseudulle Kelttoon — samoin tekivät myös monet muut inkeriläiset. Rauhallisimpien aikojen koittaessa vuonna 1947 neuvostohallitus päätti korjata virheen, ja niin meidät taas passitettiin Siperiaan uudelleen. Vaikka Suomen

Maksut, talousarvio ja muut asiat

Yhdistyksen jäsenmaksua päätettiin korottaa 10 markalla eli se nostettiin 20 markasta 30 markkaan. Myös Inkeriläisten Viestin tilausmaksua päätettiin korottaa Suomessa ja Ruotsissa. Vuoden 1992 alusta vuosikerta Suomeen on 130 mk ja Ruotsiin 200 kr (kurssista riippuen). Sen sijaan muihin maihin menevän vuosikerran hinta säilyy ennallaan eli se on 160 mk. Yhdistyksen puheenjohtaja esitti toimintasuunnitelman ja talousarvion, jotka vuosikokous hyväksyi yksimielisesti.

Johtokunta esitti uusiksi kunniajäseniksi Linnea Jääskeläistä Lahdesta ja Maria Leiniä Turusta, ja esitys hyväksyttiin. Tämän jälkeen yhdistyksen puheenjohtaja kertoi Inkeriläisten Viestin muuttuneesta tilanteesta päätoimittajan yllättävän poismenon jälkeen. Niin ikään ilmoitusluonteisesti Markku Pyysiäinen kertoi, että yhdistys on saanut Annikki Kelon jakamaan toimistonhoitajan huomattavaa työmäärää.

Palmusunnuntaina pidetty vuosikokous päättyi klo 15.10, jolloin uusi johtokunta lähti järjestäytymään.

kanssa rauha oli jo solmittu ja meidät suomalaisina sotavankeina olisi voitu jättää rauhaan, niin näin ei kuitenkaan toimittu. Lisäksi meidän oli mentävä Siperiaan omin avuin, koska valtiolla ei ollut varaa järjestää meille ilmaista kuljetusta edes tavaravaunuissa.

Pako Viroon

Osa karkotetuista palasikin Siperiaan, mutta perheemme ja sukulaistemme tavoin muutamat pakenivat Viroon siitä huolimatta, että Baltian maihin oli kielletty jyrkästi menemästä. Virolaiset — veljeskansamme — ottivat meidät erittäin ystävällisesti vastaan ja auttoivat meitä kotiutumaan sinne.

Vuonna 1949 Moskovasta tuli jälleen uusi määräys Viroon asettuneiden inkeriläisten suhteen: Viron viranomaisten oli peruutettava oleskelulupamme ja lähetettävä meidät takaisin Siperiaan, jonne meidät oli alun perin karkotettu — ja jälleen omalla kustannuksella. Paikalliset viranomaiset selittivät meille, että virolaisten myötätunnossa inkeriläisiä kohtaan oli havaittu porvarillisen kansalliskiihkon tunteita. Inkeriläisten karkotus Virosta Siperiaan sattui samoihin aikoihin kuin virolaisten kulakkien karkotus, joten maassa elettiin kauhun ja epätoivon vallassa.

Osa inkeriläisistä palasikin Siperiaan, mutta paljon oli myös sellaisia, jotka kaikin käytettävissä olevin keinoin yrittivät jäädä Viroon. Solmittiin esimerkiksi monia »valeavioliittoja», vaihdettiin ja ostettiin salaa virolaisia passeja, ja virolaiset jopa piilottelivat joitakin inkeriläisiä kodeissaan. Suuren osan onnistuikin jäädä Viroon virolaisten viranomaisten myötätunnon ansiosta. Nykyisin Virossa asuvat inkeriläiset ovat enimmäkseen näiden inkeriläisten jälkeläisiä — noin 17 000 virallisten laskelmien mukaan. Osa inkeriläisistä tuli Viroon tietysti myös muualta kuten Siperiasta, Karjalasta, ym.

Siperian inkeriläisillä oma tarinansa

Oli myös sellaisia inkeriläisiä, jotka Virosta karkotuksen jälkeen menivät vuonna 1949 Pskovin eli Pihkovan kaupungin lähelle rakennustöihin. Paikalliset viranomaiset uhmasivat valtion määräyksiä ottamalla inkeriläisiä töihin, koska työvoimasta oli siihen aikaan huutava pula. Loppujen lopuksi suurin osa inkeriläisistä värväytyi 1950-luvulla Karjalaan, jonka metsätyömailta heille löytyi töitä ja oleskelulupa Otto Ville Kuusisen suostumuksella.

Karjalassa inkeriläisiä ei enää pidetty »suomalaisina fasisteina», vaan he kuuluivat muiden asukkaiden tavoin Neuvosto-Karjalan autonomisen tasavallan laillisiin kansalaisiin. Kuitenkin se osa inkeriläisistä, joka ei paennut Siperiasta, asuu siellä vielä tänäkin päivänä. He kuuluvat suurimmaksi osaksi niihin inkeriläisiin, jotka eivät olleet sodan aikana Suomessa — ja heillä on oma tarinansa kerrottavanaan.

Lyyli Ronkonen

Kyykkä sopii niin nuorille kuin vanhoillekin

Kyykkäottelut ovat muodostuneet jo perinteeksi jokavuotisilla Suomen inkeriläisten kesäjuhlilla. Esimerkiksi viime kesän juhlien yhteydessä järjestettyihin kyykkäotteluihin Seurasaaressa osallistui kahdeksan joukkuetta, joista kaksi oli naisjoukkuetta. Kyykkäperinne ei ole jäämässä vain muutaman innokkaan varaan; siitä oli osoituksena maaliskuussa Turussa pidetyt kyykän akateemiset MM-kisat, joihin osallistui noin 70 nelihenkistä opiskelijajoukkuetta.

Karjala-lehdessä (21. 3. 1991) ilmestyneen artikkelin mukaan kyykän MM-kisoihin osallistui monien eri alojen opiskelijoita. Vanha karjalainen keilapeli tuntui kiinnostavan niin humanisteja kuin teekkareitakin.

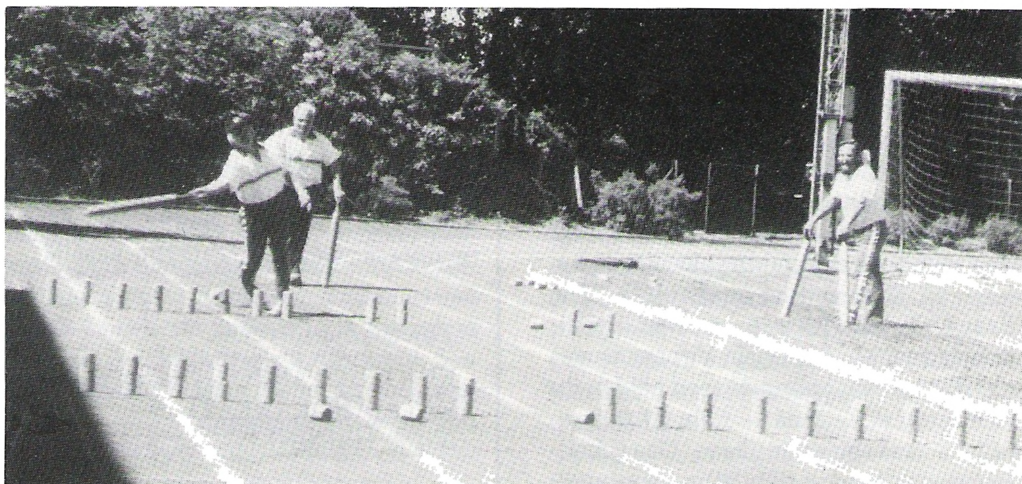
Suomalaisjoukkueiden lisäksi mukaan kisaan oli uskaltautunut myös yksi virolainen joukkue. Seitsemälle virolaiselle biologian opiskelijalle kyykkä oli uusi tuttavuus. Se ei kuitenkaan tahtia haitannut, sillä monet suomalaisista kilpakumppaneistakin käsittelivät kyykkämailoja ensimmäisen kerran vasta MM-kisassa.

Talvella pelattavassa kyykkäottelussa on se etu kesällä pelattavaan nähden, että kyykkämailojen viskely lumella ja jäällä on huomattavasti kevyempää kuin hiekkakentällä.

Ja jottei kenellekään jäisi epäselväksi, mistä kyykässä on oikein kyse, niin kerrottakoon pelistä olennaisin: Kyykässä pelaaja heittää sauvoja (mailoja) 10 m:n päässä olevaan patteriin eli kyykkäriviin eli -konaan. Jokaisella heitolla on saatava mahdollisimman paljon pelinappuloita eli kyykkiä ulos pelineliöstä, joka on kooltaan 5×5 m. Neliöitä on kaksi, samoin pelaajaosapuolia, jotka kilpailevat keskenään. Peli kestää niin kauan, kunnes toinen osapuolista tyhjentää pelineliönsä. Vastustajat heittävät kuitenkin aina yhtä monta sauvaa.

Turkulaiset tuntuvat olevan innokkaita kyykkääjiä, sillä seuraavan kerran Turussa kyykätään 20. toukokuuta, jolloin Turun Uusi Karjalaseura järjestää kansalliset kyykkäkisat.

LeSa

Inkeriläiset ovat ottaneet omakseen vanhan karjalaisen keilapelin, kyykän.

Ruotsininkeriläisten 44. kesäjuhlat
Tervetuloa Mölndaliin 1.–2. kesäkuuta!

Juhlat vietetään Fässbergin lukiokoululla, Fiskargatan, Mölndal, sekä Fässbergin kirkossa ja seurakuntatalolla, jotka kaikki sijaitsevat Mölndalin kaupungin keskustassa.

OHJELMA:

	Perjantaina 31/5
18.00—20.00	Juhlakanslia koululla auki. Puh: 031-916602.
	Lauantaina 1/6
9.00—	Juhlakanslia auki
10.00—11.00	ISK:n vuosikokous seurakuntatalolla
12.00—13.00	Avajaistilaisuus koulun aulassa
15.00—17.00	Seurat seurakuntatalolla
19.00—21.30	Inkeri-ilta koulun aulassa
21.30—	Huutokauppa ja tanssit
	Sunnuntaina 2/6
8.00—	Juhlakanslia auki
8.30—10.00	Jumalanpalvelus kirkossa
11.00—13.00	Ruotsinkielinen seminaari koulun aulassa
13.30—	Lopputilaisuus koulun aulassa

Ruokailumahdollisuus koululla. Yöpymispaikoista saa tietoja Juho Soitulta, puh. 031-870020.

Jäsenmaksut 1991

Tämän lehden välissä on tilillepanokortti, jolla voitte maksaa Inkeriläisten Yhdistys ry:n jäsenmaksun vuodelle 1991. Myös Ruotsin puolelta voidaan jäsenmaksu maksaa samaa tilillepanokorttia käyttäen. Täyttäkää pyydetyt tiedot, ja muistakaa merkitä myös nimenne. Jäsenmaksu on 20 mk/henkilö.

Venjoen rippilapsia vuonna 1930

Venjoen seurakunnan tyttöjä on kokoontunut yhteiseen rippikuvaan helatorstaina 29. 5. 1930. Kuvan omistaa Katri Putrolainen, joka on valokuvassa toisessa rivissä vasemmalta lukien neljäs tyttö. Katrin serkku Helena Rinkinen on toisen rivin ensimmäinen tyttö vasemmalta lukien. Tyttöjoukon keskellä on heidän rippi-isänsä Simo Pennanen Hatsinasta sekä kanttori Aatami Hirvonen. Kuvan ottamisesta on vierähtänyt jo yli kuusikymmentä vuotta, mutta kenties joku Katrin ja Helenan rippitovereista tunnistaa kuvasta itsensä.

Anja Luoman muistolle

*Päivä kun sammuu,
niin tähdet loistaa kirkkaimmin
ja yksi niistä on sädehtivin:
Se tähti on Anjan luoma.
Ei sammu se tähti ihanin
minkä sytytti rakkaus suurin:
Hän tytär Inkerin-heimonsa-juurin
aina auttoi ja hymyili silloinkin,
kun tuska vihloi viiltävin.
Hän kesti sen kuin kestää se,
joka rakastaa
ja kaikkensa toisille antaa.
Me muistamme Anjaa hymyilevää,
joka aina kaikkia ymmärtää,
itsensä silloinkin unohtaa,
kun lepo vaatisi vaeltajaa
hetkeksi toiset unohtamaan.
Ei unohtanut hän,
vaan jaksoi kuin aurinko
kevään hymyillä
ja peittää tuskansa
säteitten taa.
Hän hymyssään luoksemme palaa.*

Ella Ojala

Tapaamisiin Toksovassa

Kaksi Toksovan tyttöä pikakuvassa

Irja, o.s. Myller, ja Juulia

Elma Haikonen

Kahtena juhannuksena olemme saaneet vierailla Inkerin laulujuhlilla Inkerinmaalla, ensin Keltossa ja sitten Tuutarissa. Tänä vuonna pääsemme Toksovaan, joka on yksi inkeriläisasutuksen keskuksista Inkerinmaalla. Kelton juhlilla saimme jo tutustua muun muassa Toksovan röntyskäryhmän eloisiin ja vaikuttaviin esityksiin.

Kelton juhlien aikana tapasin kaksi nuorta naista, jotka ehkä tapaamme taas juhannusjuhlilla, koska he asuvat juuri Toksovassa. Toisen heistä, Elma Haikosen, tapasin jumalanpalveluksen jälkeen Kelton vanhalla hautausmaalla, jossa hänen vaaleansininen, kauniisti kirjailtu pukunsa pisti silmään ja houkutteli valokuvaamaan, vaikka kamerassa sillä kertaa olikin mustavalkoinen filmi.

Elma kertoi maalaavansa tauluja ja haluavansa maalata varjoisten puitten alle kokoontuneen värikkään kirkkoväen.

Kesäjuhlamatkat 1991

INKERINMAALLE, Toksovaan 20.—23. 6. 1991

Lähtö to 20. 6. 91 klo 7.00 aamulla Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta. Majoitus hotelli Leningradissa. Matkan hinta 950 mk.

Paluu su 23. 6. 91.

Huom! Passin (tai kopion passista), 3 valokuvaa sekä täydennetyn viisumianomuskaavakkeen (kaavakkeita saa matkatoimistoista) voi toimittaa osoitteella: Ida Riipinen, Linnakoskenkatu 8 B 53, 00250 Helsinki, puh. (90) 445 701.

Ilmoittautumiset tälle matkalle 3. 6. 91 mennessä.

P.S. Toksovan matkan lähtö- ja paluutiedot sekä matkan hinta ovat muuttuneet huhtikuun Viestissä esitetyistä.

RUOTSIIN, Mölndaliin 31. 5.—3. 6. 1991

Lähtö pe 31. 5. 91 klo 17.00 Helsingistä Postitalon ja Rautatieaseman väliseltä aukiolta Turkuun, josta laivalla Tukholmaan.

Paluu su 2. 6. 91 iltalaivalla, joten Helsingissä ollaan takaisin ma 3. 6.

Matka tehdään, mikäli lähtijöitä on riittävä määrä.

Ilmoittautumiset: Ida Riipinen puh. (90) 445 701, 15. 5. 91 mennessä.

Hän olisi mielellään halunnut pari värivalokuvaa tästä näkymästä, mutta sitä toivetta en voinut sillä kertaa täyttää. Elma kertoi vielä, että hän — vai oliko se hänen sisarensa — oli tulossa kesällä Suomeen. Toivottavasti ensi kesän juhlilla on tilaisuus kuulla, miten Suomen matka onnistui — ja parhaassa tapauksessa nähdä Elman maalauksia. Kiinnostavaa oli kuulla, että myös kuvataideharrastus elää Toksovassa, jossa esimerkiksi Irja Kolon johtama röntyskäyhtye on jo jonkin aikaa elvyttänyt inkerinsuomalaista kulttuuriperinnettä.

Kun Kelton juhlien väliajalla pääsin kylään Matti ja Hilma Myllerin kotiin, sain kuulla, että yksi perheen viidestä tyttärestä asuu Toksovassa. Se kaikki mitä Myllerien talossa näin ja kuulin, on niin mielenkiintoista Inkerin ja inkeriläisten historiaa, että se vaatii tähän lehteen oman ja laajemman tallennuksensa. Mutta kuvassa näemme Irja-tyttären ja hänen takanaan pienen sisarentyttären Juulian aivan kuin toivottamassa tervetulleiksi Inkerinmaalle.

Tapaamisiin Toksovassa! — **P.H.**

Kesäjuhlat 1991 Hyvinkäällä
20.—21. heinäkuuta

Inkeriläisten Yhdistys ry:n perinteiset kesäjuhlat järjestetään ensimmäistä kertaa Hyvinkäällä heinäkuussa.

Hyvinkää sijaitsee Helsingistä pohjoiseen vajaan tunnin auto- tai junamatkan päässä. Kulkuyhteydet ovat erinomaiset joka suunnasta; sekä kolmostie että Hanko-Mäntsälätie sivuavat kaupunkia, ja pohjoista päärataa pitkin pääsee junalla aivan kaupungin keskustaan, juhlapaikan äärelle.

Juhlan viettopaikkana on **Hyvinkään seurakuntakeskus** aivan kirkon tuntumassa, jonka osoite on Hämeenkatu 16. Aseman koululla n. 200 m päässä seurakuntakeskuksesta on yhteismajoitus.

Ohjelmasta ilmoitetaan tarkemmin kesäkuun Viestissä. Majoitusta tarvitsevat voivat valita esim. seuraavista vaihtoehdoista itselleen sopivan:

— Yhteismajoitus on siis Aseman koululla lähellä juhlapaikkaa
— Hotelli Hopealyhty, matka n. 200 m, os. Hämeenkatu 2—4, puh. 914-532 400. Kahden hengen huone aamiaisineen 195 mk/henk.
— Hotelli Rantasipi, Hyvinkään Sveitsi, matka n. 1,5 km, puh. 914-58 811. Kahden hengen huone aamiaisineen ja uinteineen 195 mk/henk.
— Sveitsin Maja, matka n. 1,5 km, puh. 914-86 747. 2—16 hengen huoneita 95—120 mk/henk.
— Matkakoti Kruunu, Timonkatu 7, puh. 914-50 675, matka n. 1,5 km. Kahden hengen huone aamiaisineen 160 mk, ilman aamiaista 125 mk/henk.

Kaksipäiväiset kesäjuhlat alkavat lauantaina. Juhlakanslia avataan klo 10, ja iltapäiväjuhla alkaa seurakuntakeskuksessa klo 14. Iltamat ovat nuorisotalo Sillassa lähellä juhlapaikkaa klo 19—23.

Sunnuntain jumalanpalvelus on Hyvinkään kirkossa klo 10 ja pääjuhla seurakuntakeskuksessa klo 14.

Juhlien ohjelma on perinteistä, myös kevyempää ohjelmaa on lauantai-iltana tiedossa. Ruokailun hoitaa seurakuntakeskuksessa Hyvinkään seurakunta.

Lähempiä tietoja antavat: puheenjohtaja Inkeri Sarojärvi, puh. 914-18 071, varapuheenjohtaja Toini Pöllänen, puh. 914-86 620 ja sihteeri Soili Uronen, puh. 90-2901 741 (ilt.).

Hyvinkään Inkerikerho toivottaa heimosiskot ja -veljet sekä inkeriläisten ystävät tervetulleiksi läheltä ja kaukaa!

Meille on tullut surusanoma: Rovasti Matti Vironmäki, Inkeriläisten Yhdistys ry:n pitkäaikainen puheenjohtaja ja lehtemme entinen päätoimittaja, on poissa. Matti Vironmäki siunattiin Agricolan kirkossa 11. 5. 1991.

Tule mukaan Pohjois-Inkeriin!

Suomi-Inkeri-seura järjestää juhannusmatkan kesäjuhlille Inkeriin 21.—23. 6. 1991. Paikallinen Inkerin Liitto kutsuu meidät osallistumaan tämän vuoden juhlaohjelmaan. Liitto järjestää meille vaatimattoman majoituksen lepokodeissa sekä mahdollisesti perheissä. Nyt on ainutkertainen tilaisuus tutustua paikallisiin inkerinsuomalaisiin heidän kotioloissaan. Suomi-Inkeri-seura on ainoa järjestö, joka tällaisen mahdollisuuden tarjoaa.

Tämän vuoden juhla vietetään Hittolassa, joka kuuluu Toksovan seurakuntaan ja joka sijaitsee noin 15 km Leningradista pohjoiseen. Juhlille odotetaan tuhansia inkerinsuomalaisia Inkeristä, Karjalasta, Virosta, Suomesta ja Ruotsista. Juhla, joka alkaa lauantaina ja päättyy sunnuntaina iltapäivällä, tarjoaa monipuolista ohjelmaa: tanhuja, laulua, musiikkia, perinneleikkejä, jumalanpalveluksen sekä mahdollisuuden tavata tuttuja ja ystäviä.

Lähtö: Perjantaina 21. 6. klo 7.00 Helsingistä, saapuminen Toksovaan noin klo 17.

Lähtö takaisin: Sunnuntaina 23. 6. noin klo 14 Toksovasta, saapuminen Helsinkiin noin klo 24.

Matkan hinta on 750 mk, ja se sisältää bussimatkan Toksovaan sekä kuljetukset juhlapaikalle, majoituksen, viisumin ja matkanjohtajien palvelukset.

Meillä on vain rajoitettu määrä paikkoja. Jos haluaa varmistaa osallistumisensa, kannattaa ilmoittautua välittömästi. Ilmoittautumisen yhteydessä maksetaan ennakkovarausmaksu 100 mk postisiirtotilille **1498 789, Roland Randefelt, Vantaa,** viimeistään 17. 5. mennessä. Merkitse nimesi ja osoitteesi postisiirtolomakkeeseen. Ennakkovarausmaksua ei makseta takaisin. Viisumilomakkeet, tarkka matkaohjelma sekä matkan ohjeet postitetaan sinulle maksettuasi ennakkovarausmaksun.

Matkanjärjestäjinä on Suomeen muuttaneita inkerinsuomalaisia.

Lisätietoja:

Roland Randefelt
Lammaslammentie 16 F 55
01710 Vantaa

Puh. (90) 8531 537 (koti)
(90) 5012 296 (työ)

Toivo Flink
Lammasrinne 3 C 72
01710 Vantaa

Puh. (90) 8531 293 (koti)

Saksittuja Sanomia

Kunnat eivät hakeneet inkeriläisille asuntolainaa

Valtion lisäbudjetissa varattiin viime vuonna 75 miljoonaa markkaa kuntien käyttöön asuntojen hankkimiseksi inkeriläisille paluumuuttajille. Rahaa kuluikin noin 42 miljoonaa markkaa, joten 32 miljoonaa on siirrettävissä muille asunnontarvitsijoille.

Lisäbudjettiraha oli tarkoitus suunnata asuntojen hankintalainoina Suomeen pysyvästi muuttaville inkeriläisille. Hankintalainan suuruus on 95 prosenttia asuntohallituksen vahvistamasta hankinta-arvosta.

Tänä vuonna inkeriläisille ei ole erikseen varattu hankintalainoihin rahaa. Kunnilla on oikeus hankkia asunnottomille inkeriläisille asunto normaalien pykälien mukaan. Ylitarkastaja Olli Pakarinen asuntohallituksesta, miksi kunnat ovat jättäneet inkeriläisille varattuja asuntorahoja käyttämättä?

»Ilmeisesti inkeriläiset eivät ole ainakaan toistaiseksi kovin pysyvää väkeä. Arvelen, että tämä voisi olla yksi syy. Lisäksi lisäbudjetti annettiin vasta loppuvuodesta hakuun. Voi olla, ettei kuntien päätöksenteko ulkomaalaisten ottamisesta käynytkään hetkessä. En oikein osaa asettua 450 kunnan housuihin ja tietää, miksi hankintalainaa ei haettu.»

Kuinka moni kunta anoi rahaa inkeriläisten asuntoja varten?

»Yksitoista».

Kuinka paljon Suomessa on inkeriläisiä?

»Heitä on tuhatkunta. Inkeriläisiä tulee vuosittain noin tuhat, mutta harvat heistä asettuvat tänne pysyvästi. Inkeriläiset käyvät täällä vähän aikaa töissä ja palaavat sitten takaisin.»

»Onko mahdollista, että jollekin inkeriläiselle hankittu asunto annetaan toiselle inkeriläiselle, jos ensimmäiseksi asunnon saanut palaakin takaisin?

»Kyllä se varmaankin on mahdollista. Tosin olen vain hallintobyrokraatti, joten en osaa sitä aivan varmasti sanoa.» (Helsingin Sanomat/Jaakko Kuparinen 3. 4. 1991)

Turvallisuuspalkinto elokuvaaja Rudolf Napulle

Elokuvaaja Rudolf Nappu sai vakuutusyhtiö Sammon 100 000 markan turvallisuuspalkinnon, joka jaettiin nyt toisen kerran. Nappu on ideoinut ja toteuttanut useita kodin vaaroista kertovia elokuvia. Kilpailuun osallistui 434 ehdotusta.

Rudolf Nappu on tehnyt kymmenen vuoden aikana 16 noin 15—25 minuutin mittaista turvallisuuselokuvaa. Niitä ovat esittäneet Suomen Punainen Risti, lastentarha- ja sairaanhoito-oppilaitokset, terveyskeskukset ym. Televisiossa Napun filmejä ei ole nähty, joskin tästä neuvotellaan parhaillaan.

Turvaelokuvien lisäksi Nappu on kuvannut tai ohjannut noin tuhat mainoselokuvaa.

Nappu ihmetteli palkintoa vastaanottaessaan, miksi kotitapaturmista puhutaan tiedotusvälineissä niin vähän. »Koti on yksityistä aluetta. Kotitapaturmista ei saa näyttää uutista. Kotitapaturmien laadusta ja määrästä ei ole ollut tietoa», Nappu arveli itse syiksi. (Helsingin Sanomat 4. 4. 1991)

Lahjoitus

Elsa Uusikartano Espoosta on tukenut Helsingin paikallisosaston toimintaa lahjoittamalla 1 000 mk.

Etsitään

Aino Koskinen

Olimme vuonna 1944 kesän ajan Sortavalan lähellä kesätöissä. Sinä, Aino olit silloin 18-vuotias, joten nyt olet noin 65-vuotias. Lähdit sieltä vähän ennen sodan loppumista Nastolaan, sillä siellä oli kai inkeriläisiä enemmän. Kirjoitit meille, että olit heti kohta Nastolaan mentyäsi synnyttänyt pojan. Miesystäväsi nimi oli Martin Naritsa, josta usein puhuit. Annoit minulle muistoksi kauniit helmet, jotka sanoit ostaneesi Narvasta. Olin itse vuonna 1944 15-vuotias, ja sukunimeni oli silloin Karhunen. Jos joku tietää Aino Koskisen elämänvaiheista, olisin kiitollinen tiedoista. Minun nimeni ja osoitteeni ovat: Laina Taskinen, Majapolku 6 A 2, 77600 Suonenjoki.

Kesäjuhlaretket

Toksovaan

Turun paikallisosasto järjestää bussimatkan inkeriläisten kesäjuhlille Inkerinmaalle Toksovaan 21.—24. 6. Matkan varreltakin poimitaan halukkaat mukaan. Hinta on 600 mk/henkilö (varauksin). Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Toivo Romana puh. 921-895 306.

Hyvinkäälle

Turun paikallisosasto järjestää retken myös Hyvinkäälle, jossa pidetään perinteiset Suomen inkeriläisten kesäjuhlat 20.—21. 7. Ilmoittautumiset: Keijo Korkka puh. 921-580 201.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Toukokuun tilaisuus 26. 5. 1991 klo 14 pidetään poikkeuksellisesti Yläsalissa, koska samalla vietetään Inkeri-kuoron kevätlaulajaisia. Tervetuloa!

Lahden Seudun Inkerikerho

Maanantai 13. 5. 91 klo 18.30 Ristinkirkon alakerran kerhohuone.

Maanantai 10. 6. 91 klo 18.00 Marin luona Immilässä.

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:

Helluntaijuhla 19. 5. klo 14.

Mikkelinpäivän juhla 29. 9. klo 14.

Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.

Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Inkeri-kuoron kevätlaulajaiset

Inkeri-kuoron kevätlaulajaiset pidetään sunnuntaina 26. 5. 1991 Karjalatalolla Yläsalissa (II krs.) klo 14 alkaen. Samalla tämä on paikallisosaston kevätkauden viimeinen tilaisuus. Tervetuloa!

Levitä Inkeri-tieto
tilaa asiamiehiltä
Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Inkeriläisten Viestin takakannessa aiemmin mainittujen Inkeri-aiheisten teosten yms. lisäksi voit tilata RUOTSISTA myös seuraavia tuotteita:

Suomenkielinen, uudempi kirjallisuus:

Ella Ojala
Suomi näkyy, 150 kr

Aatami Kuortti
Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa, 150 kr

Helena Miettinen
Inkeriläiset maaton kansa, 150 kr

Hannes Sihvo
Inkerinmaalla, 150 kr

Mikko Kolomainen
Inkerin toisinajattelijat, 50 kr

Arvo Survo
Neljäs tuuli, 100 kr

Lyyli Ronkonen
Laps Inkerin, 200 kr

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla, 200 kr

Eeva Mesiäinen
Maria Kajavan pitkä taival, 220 kr

Ruotsinkielinen kirjallisuus:

Toivo Folkensten
Det svunna Ingermanland, 50 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige, 30 kr

Oskar Himiläinen
Främmande fosterland, 100 kr

Thuresson
Lilja, flyktingflickan från Ingermanland, 60 kr

Muuta:

Tarra Inkerin vaakuna, 5 kr

Tarra Inkerin ja Viron lippu, 5 kr

Postikortti Örebron muistokivi, 1 kr

Postikortti Haaparannan kiitoslaatta, 1 kr

Onnittelukortti, 10 kr

Pertti Virtaranta
Katri Peräläinen, inkeriläisoppaani, 25 kr

Isien Usko, muistojulkaisu, 10 kr

Juho Kemppi
Fenno-ingrian lauluja, 5 kr

Rådan kuoro
Laula kaikki maa, kasetti, 70 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. 033-101 850
Postisiirtotili 626047-5

Vammala 1991 Vammalan Kirjapaino Oy

inkeriläisten viesti

numero 6—7 kesä—heinäkuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus

Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset

1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991

120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö

Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kansi: Kelton juhannusjuhlien maisemissa vuonna 1989 oli myös Kerttu Susi Tuutarin puvussaan. Toksovan juhlia odotellessa sivuilta 8—9 voi lukea, millaiset olivat inkeriläisten juhlatunnelmat kaksi vuotta sitten. Valokuva: Pirkko Huurto.

Rovasti Matti Vironmäki poissa

Inkeriläisten asialle monet uskolliset työvuodet omistanut Inkerinmaan poika on poissa. Rovasti Matti Vironmäki, yhdistyksemme entinen pitkäaikainen puheenjohtaja ja lehtemme yhtä pitkäaikainen päätoimittaja, Inkeriläisten Sivistyssäätiön perustajajäsen, Agricolan seurakunnan eläkkeellä oleva kirkkoherra, rovasti Matti Vironmäki kuoli 27. huhtikuuta 1991 Helsingissä.

Matti Vironmäki oli syntynyt 3. heinäkuuta 1914 — maailmansodan kynnyksellä — Valkeasaaressa, mutta hänen sukunsa oli peräisin Miikkulaisista, josta perhe tuli Suomeen vuonna 1919. Matti Vironmäki kävi koulunsa Viipurissa ja tuli ylioppilaaksi Viipurin reaalikoulun maanviljelys- ja kauppalyseosta 1933. Teologian opintojen jälkeen hänet vihittiin papiksi vuonna 1938 Viipurin Tuomiokirkossa. Toimittuaan seurakuntapappina Koivistolla, Viipurissa ja Jyväskylässä hän oli 10 vuotta kirkkoherrana Merijärven seurakunnassa Pohjanmaalla. Sieltä hän muutti Helsinkiin Suomen Pyhäkouluyhdistyksen kenttäsihteeriksi ja oli sen jälkeen Herttoniemen yhteiskoulun uskonnon ja psykologian lehtorina. Vuonna 1963 Matti Vironmäki palasi rakastamaansa seurakuntatyöhön. Hänestä tuli Johanneksen seurakunnan 1. kappalainen ja seurakuntajaon jälkeen vuonna 1968 Agricolan seurakunnan kirkkoherra. Kirkkoherran virasta hän siirtyi eläkkeelle 1979. Rovastin arvon hän sai 1967.

Vakinaisten virkojensa ohella Matti Vironmäki toimi muun muassa vt. historian lehtorina, Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan tuntiopettajana sekä Helsingin Normaalilyseon uskonnon ja psykologian opettajana. Hänellä oli myös lukuisia luottamustehtäviä, mm. Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Suomen Punaisen Ristin paikallisosastoissa. Hän oli mukana kirkkopoliittisessa toiminnassa sekä osallistui aktiivisesti Lions-liikkeen toimintaan. Hän toimi myös Karjalan Liiton hengellisessä jaostossa.

Matti Vironmäen toive päästä tekemään työtä pappina synnyinseudullaan Inkerinmaalla ei koskaan saanut toteutua, mutta hän sai tehdä monella tavalla työtä rakkaitten inkeriläistensä hyväksi. Vuodesta 1963 hän oli Inkeriläisten yhdistyksen johtokunnassa ja toimi pitkään, vuodesta 1965 vuoteen 1987, yhdistyksen puheenjohtajana. Hän oli perustamassa vuonna 1965 Inkeriläisten Sivistyssäätiötä, ja oli sen hallituksen pitkäaikainen puheenjohtaja. Vuonna 1969 julkaistuun Inkerin suomalaisten historiaan hän kirjoitti luvun »Piirteitä Inkeriläisten Yhdistys ry:n toiminnasta 1934—1969».

Nuoruudestaan asti Matti Vironmäki oli ollut toimittamassa monia lehtiä: Huutavan Ääni Korvessa -lehteä, sodanaikaista Aunuksenlinnan seurakuntaviestiä, Pyhäkoululehteä ja Lasten Pyhäkoululehteä, sekä Kristillistä Kasvatusta, Kouluhartautta ja Koulun Aamua. Erityisen arvokas oli hänen toimittajantyönsä lehdellemme Inkeriläisten Viestille; hän oli Viestin päätoimittajana lähes täydet kolmekymmentä vuotta, vuodesta 1963 toukokuun loppuun 1989.

Vielä voimiensa heikennyttyäkin Matti Vironmäki tuli mukaan inkeriläisten kokouksiin ja juhlatilaisuuksiin ja puhui muutaman lämpimän sanan omanmaakkoisilleen ja heidän ystävilleen. Väsymättä hän aina osallistui yhteisiin matkoihin ja juhliin Suomessa ja Ruotsissa. Hänet oli kutsuttu oman heimonsa sielunpaimeneksi, ja hän sai myös »heimopäällikön» epävirallisen mutta kunnioittavan arvonimen. Rovasti Matti Vironmäen muistamme lämpimänä ja valoisana tuenantajana lukemattomissa inkeriläisten vaiheissa ja kohtaloissa.

Pirkko Huurto

Terveisiä Hatsinan konferenssista

Toinen kansainvälinen inkerinsuomalaisten yhdistyksien työkonferenssi pidettiin Hatsinassa 10.—11. toukokuuta 1991. Konferenssiin oli saapunut valtuuskuntia Suomesta, Ruotsista, Eestistä, Karjalasta ja Inkeristä ja siihen osallistui valtuuskuntien lisäksi myös yksittäisiä yhdistysten jäseniä mm. Moskovasta ja Siperiasta asti.

Suomen viralliset edustajat olivat Jyrki Ijäs Suomi-Seurasta, Lea Kärhä, Erkki Jokinen ja Roland Randefelt Suomi-Inkeri-seurasta sekä Inkeriläisten Yhdistys ry:stä Keijo Korkka, Anneli Korkkinen, Paavo Pesonen ja Pirkko Huurto. Ruotsin Inkerin Suomalaisten Keskusliitto oli lähettänyt puheenjohtajansa Armas Paakkosen johdolla kuusi edustajaa, Karjalan suomalaisten Inkeri-liitosta oli myös runsaasti edustajia, ja liiton puheenjohtaja Juho Mullonen vastasi Inkerin Liiton puheenjohtajan Vihtori Hyyrösen ja Eestin inkerinsuomalaisten liiton puheenjohtajan Toivo Kapasen avustaessa konferenssin puheenjohtajuudesta.

Vihtori Hyyrönen totesi avauspuheessaan, että Tallinnassa kaksi vuotta sitten pidetyn ensimmäisen konferenssin inkerinsuomalaisia koskeva uudistuspolitiikka oli ollut hidasta, mutta odottelemaankaan ei pidä jäädä, sillä monia asioita voi ratkaista omin voimin. Paluumuuttoprojektissa — paluumuutossa Inkerinmaalle — voi tehdä paljonkin. Ihmisiä voi auttaa esimerkiksi asuntojen vaihdossa, rakentamisessa, maatilan hankinnassa. Suomen kielen opetus ei ole vielä riittävän tehokasta, mutta noin 400 lasta oppii Inkerinmaalla jo suomea.

Työryhmissä käsiteltiin ihmisoikeuksien noudattamista, Inkerin historiaa ja karttaa, kulttuuriasioita, taloudellisia ongelmia, kansainvälisiä suhteita ja lehdistöä sekä inkeriläisyhdistysten ja kirkon yhteistoimintaa. Kaikkien inkeriläisyhdistysten kattojärjestön perustaminen jäi vielä kypsyteltäväksi, mutta sen sijaan yhteistyöneuvosto, joka huolehtisi mm. yhdistysten välisestä tiedottamisesta, päätettiin perustaa. Olemassa olevat lehdet, kuten meidän Viestimme ja Ruotsissa ilmestyvä Ingria, saivat edelleen hyväksymisen, mutta toiveissa on suomenkielinen yleisinkeriläinen lehti. Myös Yleisradioon päätettiin vedota, jotta Suomen radion ohjelmia voitaisiin tulevaisuudessa kuunnella Inkerinmaalla. Lisäksi konferenssissa päätettiin muistakin asioista, joista tulevaisuudessa kuullaan toivottavasti lisää.

Työkonferenssi päättyi toisena päivänä konserttiin, jossa naiskuoro Paavo Park-

Aale Tynni ja Lapsuuden maa

Suomalainen nykytodellisuus avautuu taaksepäin katsoen, yksilöidensä historiassa, erilaisiin suuntiin. Uusimmassa teoksessaan Inkeri Inkerini kaikille tuttu Aale Tynni loihtii esiin ja eloon oman suuntansa, suomalaisen Inkerin vuosisadanvaihteen molemmin puolin. Useimmille meistä se on tuntematon, toinen maa.

Kirjan johdanto-osassa on välähdyksiä etäämpääkin; tarua ja totta Inkerin historiasta ja sen kiinteästä kytkeytymisestä Venäjän ja Pohjoismaiden historiaan, hetkiä sekä ruhtinaiden että orjien elämästä, tilanteita joissa vallanpitäjien ja valtakunnan vähäisten elämänpiirit leikkaavat toisiaan.

Kokonaisuus painottuu kuitenkin Aale Tynnin lähipiiriin, ennen kaikkea hänen vanhempiinsa. Äidin, Hilja Maria Piipposen (1886—1963) muotokuva hahmottuu toisaalta Venjoen väkirikasta, värikästä ja valistunutta Piipposten ja Luukkosten sukutaustaa vasten, toisaalta dynaamisen, aktiivisen aviomiehen, Kaapre Tynnin (1877—1953) rinnalle. Vaikka Hilja Maria Piipponen kävi koulut ja valmistui opettajaksi, hän keskittyi aikuiselämässään kotiin. Hänestä kasvoi inkeriläisen perheen ymmärtävä sydän.

Aale Tynni vuonna 1961. Kuva: WSOY:n kuva-arkisto.

Isän tarina

Perheen ulospäinsuuntautunut keskus oli isä Kaapre Tynni. Hän oli suuren talon poika Kolppanan Sakoskan kylästä. Luja inkeriläinen perhetausta ja paras mahdollinen koulutus Kolppanan seminaarissa ja Helsingin yliopistossa tukivat häntä tiellä, jolle hänen tulinen ja idealistinen luonteensa hänet väistämättä vei: elämäntyöhön Inkerin puolesta.

Aale Tynni luonnostelee isänsä tarinaa suurempaa ajan ja tilan perspektiiviä vasten. Yhtenä Pietarin suomalaisen kulttuurin keskeisistä tekijöistä niin sanoma-

Ihmisiä Inkerinmaalta

Kelton juhannusjuhlien tunnelma vuonna 1989 ei syntynyt ainoastaan aurinkoisesta säteilevästä alkukesän säästä, ei sinisenä hehkuvasta taivaasta, ei juhlaohjelman puheista ja säveleistä, siinä olivat mukana myös ne vuosikymmenten kokemukset, joita voi lukea ihmisten kasvoista ja kuulla heidän omina kertominaan. Näissä kertomuksissa tummat värit vaihtuivat heleisiin hellyttäviin valonläikkiin. Koko kirjo oli näkyvissä, kuultavissa.

Juhlien ensimmäisenä päivänä juhlakentän laitamilla istui pariskunta, jolta teki heti mieli kysellä kotipaikkaa ja entisiä ja nykyisiä vaiheita. He olivat Antti ja Iida Paturi Hatsinasta. Kesällä he asuvat Puutostilla. Antti Paturi on syntyisin Skuoritsan Yläpurskovalta. Puhe kääntyi heti lapsuudenmuistoihin.

— Lapsuus on joka paikas kaunista, se ol miun ensimmäine syntymäpaikka. Mut siel oli suur tulipalo, yheksän talloo palo ja myö mäntii pois. Paturin taloja oli vain yksi, siel olliit Kempit, Sykiäiset. Se tulipalo oli toukokuussa -36.

Tulipalon jälkeen muutettiinkin viiden kilometrin päähän Puutostin asemalle, jonne piti rakentaa uusi talo. Mutta sitten tuli sota ja talokin jäi puoleksi rakentamatta. Sen jälkeen sai olla vähän aikaa Suomessa, ja kun Suomesta lähetettiin takaisin, jouduttiin Kalinin alueelle »ja mis siel oltii pitkin maata» kuten Antti pehmeällä kauniilla Inkerin murteellaan kertoili. Hatsinaan tultiin Stalinin kuoleman jälkeen, löydettiin työtä Hatsinasta, ja nyt kesät vietetään vanhassa talossa Puutostilla.

— Omal tontil ainha sitä saap istuttaa maaha porkkanaa ja sipulii ja vähän perunaa. Yhtämittaa meil ol lehmä, nyt kolme vuotta ei ole, ei jaksa ennää.

Kysyessäni Patureilta käyvätkö he

► *Minulta jäi*
pihalle kelkka,
otin mukaani vain
sen ärsyttävän sadun
jota tänäänkin kannan
taskussani:
Oli kaksi koiraa,
Kerro ja Äläkerro —
Nyt kerron ja en.

Niukat henkilökohtaiset kappaleet tuovat oman vaikuttavan lisänsä kerrontaan, joka muuten perustuu asiakirjoihin, haastatteluihin ja perhearkistoon. Ne luovat — hienovireisesti, kuin vahingossa — tietoisuutta siitä, että Inkerin tarina ei ole vain historiaa, vaan elävä osa Aale Tynniä itseään. Hänen ja hänen kaltaistensa kautta Inkeri on myös elävä osa meidän nykyisyyttämme.

Senni Timonen

Tämä Senni Timosen artikkeli on alunperin ilmestynyt Pirta-lehdessä (1/1991), joka on Kalevalaisten Naisten Liiton jäsenlehti. Kalevalaisten Naisten Liitto viettää vuotta 1991 Kielisukulaisten vuotena, ja tämän vuoden ensimmäisen Pirta-lehti oli omistettu Inkerille ja inkeriläisille. Timosen kirjoituksen lisäksi lehdessä on monia muitakin mielenkiintoisia artikkeleita inkeriläisistä ja heidän historiastaan.

Menetysten ja toivon aikaa

Inkeriläisten yhdistyksen uutena puheenjohtajana minulla on suuri ilo tervehtiä kaikkia Inkeriläisten Viestin lukijoita ja samalla kiittää Markku Pyysiäistä siitä arvokkaasta työstä, jota olet yhdistyksemme puheenjohtajana tehnyt. Suureksi iloksemme et ole jättänyt meitä kokonaan vaan jatkat heimotyötä yhdistyksemme varapuheenjohtajana.

Esittäytyäkseni kerron itsestäni, että olen syntynyt Inkerin Lempaalassa vuonna 1934, siis samana vuonna jolloin yhdistyksemme on perustettu. Nykyisin asun Turussa, vaimoni Kaarina on syntynyt Varsinais-Suomessa, ja meillä on kolme jo aikuiseksi varttunutta tytärtä.

Inkeriläisten asiat ovat minulle omakohtaisen tuttuja, sillä olen melkein koko ikäni ollut mukana inkeriläisten riennoissa ja tunnustanut avoimesti syntyperäni silloinkin, kun moni on katsonut sen viisaammaksi kieltää. Olen itkenyt itkevien kanssa kun on ollut itkun aika ja iloinnut iloitsevien kanssa kun on ollut ilon aika.

Nämä puheenjohtajan tehtävät lankesivat osalleni yllättäen ja ajankohtana, jolloin yhdistystämme kohtasi raskaiden menetysten aika. Ensin sai päätoimittajamme Anja Luoma iäisyyskutsun, ja olimme saattelemassa häntä haudan lepoon. Heti perään tuli tieto, että pitkäaikainen heimopäällikkömme rovasti Matti Vironmäki on myös kutsuttu pois tästä elämästä.

Nämä rakkaat ystävät ovat poissa keskeltämme, mutta heidän muistonsa elää ja heidän mittavat saavutuksensa Inkerin kansan hyväksi tehdyssä työssä ovat lähtemättöminä mielissämme. Valitettavasti en päässyt osallistumaan suuresti kunnioittamani Matti Vironmäen muistotilaisuuteen, sillä olin edustamassa yhdistystämme samaan aikaan Inkerinmaan Hatsinassa pidetyssä inkeriläisten yhdistysten yleismaailmallisessa konferenssissa.

Luonnehtiakseni omalta osaltani Matin elämäntyötä toteaisin, että hän monien tehtäviensä ja harrastustensa keskellä oli koko sielultaan ja mieleltään inkeriläinen. Hänellä oli inkeriläisten asioissa selvä linja ja päämäärä, jossa oli terve itsekritiikki ja johon ei kuulunut minkäänlainen ristiriidoilla uhoaminen eikä sensaation tavoittelu. Hän uurasti inkeriläisen perinteen ja tietouden vaalimisessa, ja hänen suuri toiveensa oli saada temmatuksi nuoret mukaan tähän jaloon heimotyöhön.

Suurena haaveena Matilla oli aina Inkerin hymnin innoittama ajatus, että kerran kaikuisi vielä kaunis soitto kautta kallihimman synnyinmaan ja että Inkerin kansa voisi kaikilta maailman ääriltä kokoontua yhteen rakkaalla Inkerinmaalla. Tämä Matin suuri haave toteutuikin ja hänen suotiin nähdä se aika, jolloin Inkerin kansa voi jälleen vapaasti kokoontua yhteen ja elää uutta toiminnan ja toivon aikaa.

Tämä uusi toivon aika on kertaheitolla mullistanut monien kansojen ja lukemattomien ihmisten elämänkuviot. Se on avannut uudet mahdollisuudet inkeriläisyyden vaalimisessa ja innoittanut monet järjestöt sekä yksityiset ihmiset voimakkaaseen toimintaan Inkerin asian hyväksi.

Kaksi vuotta sitten minulla oli tilaisuus olla mukana Tallinnassa pidetyssä inkeriläisten konferenssissa; siellä elettiin suurien toiveiden aikaa. Nyt Hatsinassa pidetyssä konferenssissa vallitsi jo hieman pettynyt mieliala, sillä kaivatut uudistukset eivät ole edenneetkään toivotulla tavalla. Onneksi Inkerin kansalle on kuitenkin opetettu kärsivällisyyttä elämän kovassa koulussa, eikä toivo paremmasta huomisesta lannistu suurienkaan vastoinkäymisten kohdatessa.

Minulla on ollut myös mahdollisuus osallistua Kupanitsan kirkon jälleenrakennustyöhön, ja näin olen omalla vähäisellä panoksellani voinut vaikuttaa Inkerin kirkon uuteen nousuun. Valitettavasti en voinut olla mukana Kupanitsan kirkon helluntaina pidetyssä vihkiäistilaisuudessa, mutta iloitsen yhdessä muiden inkeriläisten ja Inkerin ystävien kanssa siitä, että olette saaneet käyttöönne kunnostetun kirkon.

Teille Inkerin kirkon papeille, työntekijöille ja koko kirkkokansalle toivon siunauksen aikoja. Muistakaa vaikeuksien koittaessa virsilaulun sanat: »Joka aamu on armo uus, miksi huolta siis kantaa.» Se, joka on antanut tehtävän, antaa myös voiman.

Rakkaat ystävät, ajatuksien alkaessa siirtyä suven suloisuuteen ja tuleviin kesäjuhliin toivonkin Inkerin kansalle sekä kaikille lehtemme lukijoille hyvää kesää, intoa heimotyöhön ja siunausta elämänne vaiheisiin!

Keijo Korkka

Anja Luomalle

Myöhään, liian myöhään sekä minä että suurin osa Inkerin kansaa rajan toisella puolella tutustuivat Anja Luomaan henkilökohtaisesti tai Inkeriläisten Viesti -lehden välityksellä.

Yhteistyö Inkeriläisten Viestin ja Omal maal -lehtien kesken oli vasta kehittymässä, kun Anja jätti meidät tänne suremaan. Olen kuitenkin aivan varma siitä, että hän toivoi yhteistyön jatkuvan ja kehittyvän edelleen. Omal maal -lehteen (n:o 2/1990) Anja kirjoitti mm. näin: »Mutta sen tiedän, että ihminen tarvitsee juuret. Ilman niitä hän on kuihtunut puu, jota tuuli riepottaa miten mielii ja lopulta kiskaisee kokonaan irti. Minä löysin kauan kadoksissa olleet juureni Inkeristä.»

Tapasin Anjaa viimeisten parin vuoden aikana sekä Inkerissä että Suomessa. Ystävällisyys ja avuliaisuus kaikissa tilanteissa olivat hänen luonteensa pääpiirteitä. Ja aina kun tapaaminen oli ohi Anja sanoi jäähyväisiksi: »Tavataan.»

Emme enää tapaa toisiamme Anjan kanssa kuin Taivaankodissa, mutta siihen asti me inkeriläiset yritämme jatkaa sitä tietä, jota Anja taivalsi uskollisesti vuosikaudet — Inkerin jälleenrakennustietä.

Vihtori Hyyrönen

Vihtori Hyyrönen laskee Tuutarin kirkon mäeltä tuomaansa multaa Anja Luoman haudalle. Anja oli kotoisin Pohjois-Inkeristä, mutta eli elämänsä Suomessa. Nyt hänen haudallaan Helsingin pitäjän kirkolla yhdistyvät Inkerin ja Suomen mullat.

Päätoimittaja Anja Luoman muistolle

Suurena yllätyksenä meille tuli tänne Ruotsiin tieto siitä, että korvaamaton ystävämme Anja Luoma on siirtynyt rajan yli tuonpuoleiseen, josta ei koskaan tulla takaisin.

Me ja monet muut elimme toisen maailmansodan jaloissa valloitetulla alueella Inkerissä, ja jouduimme kuljeskelemaan kahden rintamavyöhykkeen välissä. Meille on vähitellen tullut tunne siitä, että Inkerin kansan kannettavaksi on kautta aikojen annettu monet epäinhimilliset vaikeudet ja kärsimykset, jotka kuuluvat poliittisten ristiriitojen repimään maailmaan.

Mutta hädässä ja ahdingossa löytyy aina ihmisiä, jotka yrittävät auttaa kansaamme ja ohjata kohtaloamme oikealle polulle nykyhetkenkin elämäntaipaleella. Tällaisena auttavana sekä rohkeana ihmisenä tulimme me vanhempaan sukupolveen kuuluvat inkerinsuomalaiset tuntemaan Anja Luoman. Keskuudessamme heräsikin tunne, että lopultakin oli taas nuoremmasta polvesta tullut esiin henkilö, joka on ottanut tehtäväkseen jatkaa meidän vanhempien aloittamaa heimotyötä eteenpäin.

Katsellessamme suruviestiä huhtikuun Inkeriläisten Viestin numerosta heräsi taas kerran ajatus siitä, että kuolema on meille kaikille yhteinen. Kuolema on yhteinen portti, josta meidän kaikkien on kerran kuljettava. Tälle portille saatoimme nyt rakkaan ystävämme Anja Luoman.

Uskomme, että Anja Luoman muisto tulee säilymään pitkään. Anjan ystävällisyyttä, apuja ja neuvoja sekä arvokasta, vuosikymmeniä jatkunutta heimotyötä eivät eri puolilla maailmaa olevat inkerinsuomalaiset tule unohtamaan. Jäämme kiitollisuudella muistelemaan Anja Luomaa.

Toivomme, että Herramme korkeudessaan lähettää siunauksensa leposijallesi. Lepää rauhassa, Anja.

Aappo Björn,
Västerås ja Oskari Himiläinen,
Kumla
Ruotsin Inkerin Suomalaisten
Keskusliiton johtokunnan
kunniajäsenet

Kesäjuhlat 1991 Hyvinkäällä

20.–21. heinäkuuta

LAUANTAINA HEINÄKUUN 20. PÄIVÄNÄ

klo 10.00 JUHLAHUONEISTO AVATAAN
Seurakuntakeskus, Hyvinkää
Hämeenkatu 16
12.00 RUOKAILU, KAHVIA
14.00 INKERIJUHLA Seurakuntakeskuksessa
— Suvivirsi »Jo joutui armas aika»
— Tervehdyssanat, puh.joht. Inkeri Sarojärvi
— Yksinlaulua, Lydia Wivolin, säestys Lauri Wivolin
— Puhe, Suomi-Inkeri-seuran puh.joht. Lea Kärhä
— Kuorolaulua, Inkeri-kuoro
— Muistelmia, terveydenhuoltoneuvos Anni Tukia
— Huiluesitys, Katri Wivolin, säestys Lauri Wivolin
— Tervehdykset (n. 5 min.)
— Loppusanat, teol.tri Markku Pyysiäinen
n. 17.00 RUOKAILU JA KAHVI
19.00 ILLANVIETTO, Nuorisotalo Silta,
—23.00 Siltakatu 9
— Lausuntaa, Aili Jukarainen
— Kantele-esityksiä (Petroskoista)
— Yhteislaulua, musiikkia, tanssia
TARJOILUA, VAPAATA OHJELMAA

Yhteismajoituksessa Aseman koululla on varattu patjat, muut varusteet on oltava mukana.

SUNNUNTAINA HEINÄKUUN 21. PÄIVÄNÄ

klo 8.30 AAMUPALA Seurakuntakeskuksessa
10.00 JUHLAJUMALANPALVELUS JA HERRAN PYHÄ EHTOOLLINEN Hyvinkään kirkossa
— Saarna, kha Hannu Pelkonen
— Kuoro, Inkerikuoro
12.00 RUOKAILU JA KAHVI
Seurakuntakeskuksessa
14.00 PÄIVÄJUHLA Seurakuntakeskuksessa
— Yhteislaulu »Maa on niin kaunis»
— Tervehdyspuhe, kunnianosoitus vainajille
— Kuorolaulua, Inkerikuoro
— Juhlapuhe, fil.tri Pekka Nevalainen »Inkeriläiset toisen maailmansodan jaloissa»
V ä l i a i k a
— Kantele- ja paimensoittoa, taiteilija Hannu Syrjälahti
— Tervehdyksiä
— Kansantanhuja, Hyvinkään kansantanhuajat
— Huiluesitys, Katri Wivolin, säestys Lauri Wivolin
— Voittojen arvonta
— Kuorolaulua, Inkerikuoro
— Päätössanat, Inkeriläisten Yhdistyksen puh.joht. Keijo Korkka
— Nouse Inkeri
— Maamme

HYVINKÄÄN INKERIKERHO, joka on perustettu 2. 11. 1986, toivottaa kaikki inkeriläiset ja inkeriläisten ystävät tervetulleiksi kesäjuhlille Hyvinkään kaupunkiin Uudellemaalle.

Matkustus- ja majoitusohjeet olivat toukokuun lehdessä. Lähempiä tietoja antavat:

puheenjohtaja Inkeri Sarojärvi, puh. 914-18071
varapuheenjoht. Toini Pöllänen, puh. 914-86620
ja sihteeri Soili Uronen, puh. 90-2901741 (ilt.)

Saksittuja Sanomia

Kupanitsan kirkko kuntoon talkoovoimin

Inkeriläiset ja suomalaiset kirkonrakentajat ja seurakuntalaiset juhlivat Leningradista noin 70 kilometriä lounaaseen sijaitsevassa Kupanitsan kirkossa helluntaina. Kahden vuoden rakennustalkoitten jälkeen lähes kokonaan uudelleen rakennettu kirkko vihittiin juhlavasti käyttöön ja neljä inkerinsuomalaista pappia sai pappisvihkimyksen. Suomessa koulutetut papit lähtevät töihin inkerinsuomalaisten pariin.

Jyhkeään kivikirkkoon mahtui vain osa paikalle saapuneista 3 000 hengestä. Loput joutuivat kuuntelemaan juhlamenoja kaiuttimista ulkona.

Vielä kaksi vuotta sitten Kupanitsan kirkosta puuttuivat katto ja lattiat ja osa seinistä oli raunioina. Alttarin paikalla kasvoi korkea koivu ja kellotorni oli kokonaan hävinnyt.

Kirkkoa on käynyt rakentamassa virolaisen ammattimiesryhmän ohella ainakin 500 talkoolaista. Rakennustarvikkeita hankittiin sekä Inkerinmaalta että Suomesta. Kattopellit ja tiilet ostettiin paikkakunnalta. Suomesta tuotiin muun muassa ovet ja ikkunat puitteineen, saarnatuoli ja alttarin kaide. Kirkon kellot valettiin Lapualla ja viisi kirkon ristiä saatiin Ruotsista.

Suomen kirkon ulkomaanavun kautta on kirkon uudelleen rakentamiseen mennyt noin 3,5 miljoonaa markkaa. (Helsingin Sanomat 20. 5. 1991)

Etsitään

Pavel/Paavo Nikolajev

Etsin todennäköisesti Suomessa asuvaa setääni Pavel/Paavo Nikolajevia. Isäni nimi on Mihail Nikolajev (synt. 1889): setä oli isää nuorempi. Äitini Anna Pavlovan, joka oli kotoisin Lopotin inkerikkokylästä Vuoleelta, kaksi veljeä ovat myös asuneet Suomessa. Veljien nimiä en muista.

Tiedoista kiitollisena: Ivan Mihailovits Nikolajev, os. 603085 Gorkij, Ulitsa Zajarskaja 4—31.

Viipurilaissyntyinen Ester Melissa (Väinöntytär) Muuriaisniemi etsii Suomesta samannimisiä sukulaisiaan. Mahdolliset tiedot pyydetään lähettämään edelläolevaan Gorkin osoitteeseen.

Sylvi Ivanovna Pelle haluaisi löytää kummisetänsä, jonka nimeä hän ei muista. Vuonna 1944 Sylvi oli Suomessa lähellä Lahtea yhdessä perheensä kanssa. Isän nimi on Juho Pelle, äidin Kerttu (?) Pelle ja sisaren Lilja Pelle. Sylvi muistaa, että he asuivat paikassa, jonka nimi oli Patala. Hänet kastettiin kirkossa, ja hänen kumminaan oli heidät majoittaneen perheen isäntä.

Valokuvassa ovat Sylvin kummisedän lapset Unno ja Maimo. Sylvin kummisedästä jotakin tietäviä pyydetään kirjoittamaan: Sylvi Ivavovna Pelle, 189642 Leningrad, as. Belosfrov (Valkeasaari), Sestropetskoe dom 18.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) 20 mk (40 kr)

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta 15 mk (30 kr)

Ella Ojala
Pitkä kotimatka 85 mk (150 kr)
Suomi näkyy 110 mk (150 kr)

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia 40 mk (70 kr)

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. 15 mk (25 kr)

Lauri Santtu
Murrejuttuja 15 mk (25 kr)
Gävlen kuoro 30 mk

Arvo Survo
Omall maall, kasetti 55 mk (100 kr)

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha 40 mk

Rintaneula Inkerin vaakuna 10 mk (10 kr)

Rintaneula, Inkerin lippu 20 mk (40 kr)

Tarra Inkerin lippu 5 mk

Inkerin kartta 70 mk (100 kr)

Inkerin kartta 1849, saksankiel. 50 mk (50 kr)

Postikortti Karjalatalo 3 mk

Inkerin pöytälippuja 35 mk (60 kr)

Inkerin postimerkkejä sarja 50 mk (75 kr)

Adresseja 20 mk (40 kr)

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås 50 kr

Irja Hiiva
Förvisningen 100 kr

Ania Monahof
Tillflykten 150 kr

Ania Monahof
Mot stjärnan 150 kr

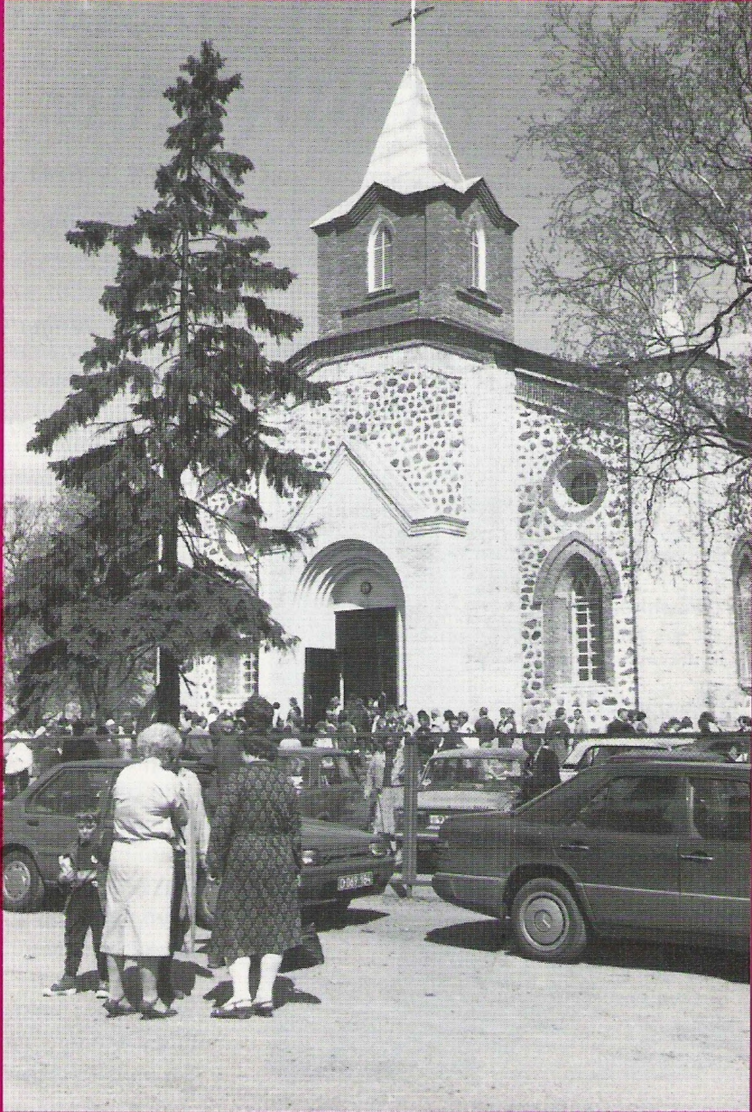
Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa 2:50 kr

Ingria
Ruotsinkielinen aikakauslehti 50 kr

Vammalan Kirjapaino Oy 1991

inkeriläisten viesti

numero 8 elokuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

***Kansi:** Helluntaina kokoontui liki 4 000 juhlijan joukko Kupanitsaan todistamaan raunioista nousseen vanhan kirkon uudelleenvihkimistä. Ella Ojala (s. 6) ja Pirkko Huurto (s. 8) kertovat omista tunnelmistaan inkeriläisten suurena juhlahetkenä. — Kuva: Tapio Leskinen.*

Mölndalin juhlissa viihdyttiin

Inkerinsuomalaisten kesäjuhlat ovat iloksemme lisääntyneet, ja niiden yhdeksi elementiksi on tarvittu hyvä sopu. Hyvä sopu antaa tilaa aloittaa juhlat Ruotsissa ja päättää ne viimein Suomessa.

Tämän kesän juhlat Ruotsissa olivat 1.—2. kesäkuuta, ja juhlan järjestäjänä oli Mölndalin inkerinsuomalaisten kerho. Ida Riipisen ja Ville Sjöroosin luotsaamassa turvallisessa bussissa lähdimme toukokuun viimeisenä päivänä kohti Turkua. 23 hengen joukossa oli Suomenlahden eri puolilta inkeriläistä juhlakansaa ja lisäksi jokunen inkeriläisten ystävä. Sopiva matkasää piti meidät virkeänä koko matkan ja vertailimme kasvillisuutta rajojen eri puolilla.

Juhlapaikalla meitä jo odotettiin ja niin juhlamieli nousi. Odotukset täyttyivät, kun sukulaiset ja ystävät pääsivät kertomaan kuulumisistaan.

Mölndalilaiset olivat kutsuneet eestiläisen kuoron ja tanssiryhmän, yhteensä 47 henkeä, joiden ansiokas esiintyminen herätti huomiota.

Hyvin nukutun yön jälkeen menimme jumalanpalvelukseen Mölndalin kaunii-

Kuvassa iloitsevat Mölndalin juhlien kyykkäkilpailun naisten sarjan mestarit Viljandista.

Museoviraston 37. muistitiedon keruukilpailu alkaa — inkeriläiskuvia kaivataan

Kilpailussa on tänä vuonna kaksi laajaa aihetta. Toinen on nimeltään **huvilasta vapaa-ajan asuntoon — suomalaista kesänviettoa ennen ja nyt** ja toinen käsittelee **lavatansseja.** Lisäksi tiedustellaan **kuvia kansallisten merkkihenkilöiden asuinsijoista sekä inkeriläisistä.**

Kaikki muistitiedon tallennuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita nyt alkavaan kilpailuun. Yhtäkin aihetta koskevat tiedonannot ovat tärkeitä tutkimukselle. Saatu aineisto jää tutkimuskäyttöön.

Kysymykset on julkaistu Museoviraston kyselylehdessä. Ilmaisen kyselylehden ja vastauspaperia kuorineen saa museoviraston perinnearkistosta, postiosoite PL 913, 00101 Helsinki, puh. 90-40501. Kilpailuaika päättyy 31. 10. 1991. Tulokset julkaistaan vuodenvaihteessa, ja parhaille vastaajille jaetaan raha- ja kirjapalkintoja. Tiedusteluihin vastaa tutkija Pirkko Hakala, puh. 90-405 0326.

Museoviraston kansatieteen kuva-arkistossa on ennestään eri-ikäisiä inkeriläiskuvia. Jos hallussanne on vanhoja tai uusia Inkeriin ja inkeriläisiin liittyviä valokuvia, painokuvia tai piirustuksia, lainaamme niitä mielellämme kopiointia varten. Ostoja teemme rajoitetusti. Mikäli lähetätte kuvia, muistakaa merkitä niiden yhteyteen kuvatiedot. Voitte lähettää kuvat kyselyvastausten mukana tai erikseen osoitteella: Museovirasto, kansatieteen kuva-arkisto, PL 913, 00101 Helsinki. Lisätietoja antavat tarvittaessa tutkijat Sirkku Dölle ja Aira Kuronen, puh. 90-40 501.

---

seen vanhaan kirkkoon, jossa sekä Viljandin että Mölndalin inkerinsuomalaisten kuoro lauloi ja pastori Jussi Jänis saarnasi. Hänen saarnansa puhuttelevin osa käsitteli kuningasta ja hovinarria ja hän muistutti, ettei meitä auta tämän maailman ovelat temput, vaan meidän olisi jo täällä löydettävä kaikkien korvikkeiden tilalle aito yhteys Jumalaan, joka antaa meille oikean rauhan.

Kotimatkalle lähdettiin hyvillä mielin. Ville löysi vielä iloksemme sivutien, jonka varrella kaikki puut ja kukat kukkivat. Kirkossa kuultu sana, ystävien tapaaminen ja kevään kukkaloisto virkistivät ja auttoivat odottamaan juhannusjuhlia Toksovassa, jonne monet meistä uskoivat pääsevänsä. Kiitoksemme mölndalilaisille vieraanvaraisuudesta.

Näkemisiin!

Annakaisa Mörttinen

Aleg iloitsi Suomen vierailustaan

Tämän vuoden kesäkuussa inkeriläinen, kehitysvammainen Aleg Anttonen vieraili äitinsä Elman kanssa Turussa. Matka oli sikäli merkittävä, että Aleg ei ole juuri koskaan ollut poissa kotoaan. Hän ei pysty kävelemään, eikä paljon puhumaankaan, mutta järki on terävä kuin partaveitsi. Aivan helppoa ei Alegin Suomeen saaminen ollut, sillä olin jo vuosien ajan pyytänyt häntä tänne ja kertonut käytännön järjestelyistä, ennen kuin hän oli valmis matkustamaan Suomeen.

Olimme Alegia vastassa Helsingissä, josta matka jatkui Turkuun. VR:n vammaispalvelun ansiosta kaikki kävi vaivattomasti. Turussa Aleg teki elämänsä ensimmäisen kauppamatkan ja se oli hänelle todellinen kokemus. Alegin Suomen vierailuun mahtui monenlaista muutakin ohjelmaa. Hän vietti kolme päivää SPR:n kontaktileirillä Lokalahdella. Turussa liikkuminen sujui kätevästi, kun invataksit kuljettivat Alegia paikasta toiseen maksutta. Turun seudun invalidit ry. kutsui Alegin kahdeksi päiväksi lomakotiinsa, ja Aleg sai kutsun myös kahdelta inkeriläisperheeltä, Ida ja Armas Kurviselta sekä Martta Porrasojalta, tulla vierailulle heidän koteihinsa.

Alegin vierailut eivät loppuneet tähän, sillä hän kävi myös Petri Isokorven kotona, jossa Petrin isä lahjoitti Elma Anttoselle sähköompelukoneen. Lisäksi Aleg kävi kahdessa eri invalidihoitopaikassa. Kaikki nämä ystävälliset ihmiset ja uudet kokemukset tuntuivat Alegista hienolta.

Aleg asuu äitinsä Elman kanssa Kelton seurakunnan alueella. Jos joku teistä Viestin lukijoista sattuu vierailemaan siellä päin, toivon, että käytte heidän luonaan. Elma Anttonen on yli 60-vuotias yksinhuoltaja, joten hän tarvitsee kaiken mahdollisen tuen. Tähän asti äiti on kuljettanut poikaansa reppuselässä, mutta nyt Alegille on saatu Turusta vanha pyörätuoli.

Toivoisin, että Alegilla olisi mahdollisuus tulla ensi vuonnakin Suomeen virkistäytymään ja mahdollisesti myös fysikaaliseen hoitoon. Aleg ei ole koko elämänsä aikana saanut mitään hoitoa, joka olisi välttämätöntä hänen lihaskuntonsa säilyttämiseksi. Tällä hetkellä hänen lihaskuntonsa onkin niin olematon, että hän ei pysty edes itse syömään.

Aleg ja Elma Anttonen palasivat juhannuksena Suomen vierailultaan takaisin Kelttoon varmasti monta kokemusta rikkaampina.

Marja-Liisa Salminen

Inkerin ihme

Sydän oli pakahtua sen ihmeen edessä, jonka jokainen kuulija ja näkijä koki helluntaina Kupanitsan raunioista nousseen uuden kirkon vihkiäisjuhlassa. Tuskin koskaan on kaikunut herkemmin ja samalla mahtavammin vanha tuttu virsi: »On riemu kun saan tulla Sun Herra temppeliis. Porteistas sisään käydä syvälle pyhyyksiis.

Ihmiset olivat pakahtua ilosta ja riemusta. Liikutusten kyyneleet valuivat vuolaina poskipäitä pitkin. Inkerin kansa tiesi, mitä se oli menettänyt ja mitä se nyt sai. Tuntemattomat ihmiset ottivat toisiaan kädestä kiinni ja puristivat lujaa. Sydän oli täynnä kiitollisuutta Suomiäidille — sen pojille ja tyttärille — Suomen suomalaisille, jotka olivat jälleen näyttäneet ymmärryksensä. Ahkeruutensa. Yhteistyövoimansa. Ja rakkautensa tytär Inkeriä kohtaan. He olivat koonneet Suomessa lukemattomat kolehdit Inkerin kirkon jälleenrakentamisen hyväksi. Ja niin oli edessämme raunioista noussut kirkko, joka tuoksui vielä uutuuttaan hyvälle maalille. Sen tornin kellotkin kumahtelivat suomalaisesta malmista. Urut kirkkoon oli lahjoittanut Englannin anglikaaninen kirkko, ja niitä soitti englantilainen urkuri mahtavasti ja voimakkaasti ennen kuin luovutti ne Kupanitsan kirkon omalle urkurille.

Kyllä siinä piisasi ihmettelemistä neuvostoliittolaisille toimittajillekin: »Suomalaiset rakensivat kirkon. Ja nyt syöttävät vielä koko kirkkokansan.» Ja kansaa oli todella paljon. Läheskään kaikki eivät mahtuneet kirkkoon, vaan heitä riitti kirkon ympärille mustaksi kuhisevaksi joukoksi suomalaisten emäntien ruokapöytien ympärille. Suomesta tulleet ahkerat naiset tarjosivat kirkkokansalle maukasta keittoa ja hyviä voileipiä mehun kera. Kiitos Teille suomalaiset rakentajat, lahjoittajat ja taitavat emännät. Kiitos Teille

äiti Suomen tyttäret ja pojat — teidän rakkautenne ja talkoohenkenne oli yhtä loistava ja lämmin kuin se Isä Jumalan lahjoittama kaunis sääkin Kupanitsan kirkon vihkiäisjuhlassa. Ilman Korkeimman armonaurinkoa sellaisen väen ruokkiminen ulkoilmassa olisi ollut hyvin ikävää.

Minulla itselläni oli ilo lahjoittaa Kupanitsan uudessa kirkossa Inkerin kirkon kirjastolle toisen kirjani »Suomi näkyy» äänikirja ja uusin kirjani »Pelastunut albumi». Edelliset kirjani olen lahjoittanut sinne jo aikaisemmin.

Kupanitsan seurakunta on omalla tavallaan näytellyt suurta roolia myös meille pohjoisinkeriläisille; onhan Kupanitsassa kasvanut jalo mies, Aatami Kuortti, joka toimi viimeisenä virallisena seurakunnan hoitajana Lempaalassa ennen kuin tuli vangituksi ja pääsi onnekseen karkaamaan Suomeen. Hän on näytellyt suurta roolia perheemme historiassa: vihkien vanhempani. Kastaen minut Ellaksi. Osallistunut vanhempieni kultahäihin Suomessa Lohjalla. Ja siunannut isäni ikilepoon. Lähes yhdeksänkymmenen ikäisenä ryhdikkäänä vanhana miehenä hän nyt sai olla todistamassa oman seurakuntansa ihmeen — raunioista nousseen kir-

Seukot kulttuurimatkalla

Toukokuun alkupäivinä lähtivät seukkoseuralaiset retkelle Pieksämäelle. Junamatka kului nopeasti, ja paikan päällä oli monenlaista nähtävää. Savonradan museo oli mielenkiintoinen nähtävyys, ja kulttuuritalo Poleeni sykähdytti. Nukketalossa riitti myös ihastelemista. Kirkkokuoron tervehdys seukoille liikutti meitä syvästi. Pieksämäki tuli kaikille retkeläisille tutuksi, ja paikallisten ihmisten ystävällisyys lämmitti. Kuvassa Anni Husu kiittää kukkasten kera vierailun isäntää Kari Turusta vieraanvaraisuudesta. — Kuva: Aili Jukarainen.

kon jälleenvihkimisen. Ja hänen iloaan on varmasti lisännyt Inkerin omien poikien papiksi siunaaminen tässä uudessa Herran temppelissä. Olen hyvin iloinen kupanitsalaisten puolesta. Sitä iloa ei lempaalaisilla ole: meidän kirkkomme on lopullisesti tuhottu.

Mutta minäkin löysin ainutlaatuisen ilon. Ajoimme nimittäin suomalaisella bussilla Leningradista Kupanitsaan ensin Hatsinan tietä, vaan pois tullessa tulimmekin toista tietä Kuippinalle. Ja yhtäkkiä tajusin, että tämähän on se tie, jonka valamisen asfalttiin lapsena näin. Ja samassa auto kiiti yhä eteenpäin. Tämä oli se tie, jota pitkin talvisodan ankarana pakkastalvena haimme äidin kera Kuippinan lähteeltä juomavettä, kun Vennäin-Vuissakan kaivot olivat kuivuneet. Me siis olimme monien vaiheitten jälkeen päässeet karkotuspaikaltamme sisä-Venäjältä Itä-Inkeriin ja asuimme silloin venäläisessä kylässä, jonka kyltti jo kiiti ohi silmieni venäjäksi, Rusko-Vysotskoje. Minä kiljuin: »Katsokaa, minä olen romaanimaisemissani.» Näin silloisen kotini paikan. Talomme oli palanut sota-aikana. Samoin sen puusto oli tuhoutunut. Mutta nyt puut olivat kasvaneet täyteen mittaansa. Siellä ne olivat vihreinä ja komeina ikävöiden meitä ja palanutta taloamme.

Ella Ojala

Helluntaivirsi Kupanitsassa

Kansanjuhlaa, hartautta ja uutta uskoa

Kun Herra vangit vapahtaa,
kun lapset Inkerin
hän korpiteiltä kuoleman
tuo kotiin takaisin,
niin riemulaulu päästää
myös muistot valloilleen,
ja uuden kellon kaiku
ne vaihtaa kiitokseen.

———

On Inkerissä helluntai,
ja henki Kristuksen
näin meidät yhteen kokoaa
luo Ylipaimenen.
Hän kirkollensa antaa
taas paimenvartion.
Hän lohdutuksen Henki
ja rauhan Henki on.

Anna-Maija Raittilan helluntaivirrestä, joka on kirjoitettu Kupanitsan kirkon vihkimisjuhlaan veisattavaksi Suvivirren sävelmällä.

Eino Kurki kirjoitti 1989 kesä—heinäkuun Viestissä Kupanitsan kirkossa vuonna 1988 alkaneista jumalanpalveluksista näin: »Kun muistelen niitä jumalanpalveluksia joita me Arvo Survon kanssa toimitimme syksyllä ja tänä talvena, niin minulle jäivät muistiksi lankaiset sormikkaat, joista olin leikannut pois saksilla kaksi etusormen otsaa, että voisin selailla lehtiä Raamatusta ja käsikirjasta, jota me käytimme jumalanpalveluksessa. Sormikkaat piti olla käsissä, kun oli niin kylmä kirkossa, että kädet jähmettyivät.»

Vuoden 1991 helluntaiksi tämä alunperin vuonna 1861 valmistunut kivikirkko, Pyhän Johanneksen kirkko — joka vaikeina vuosina oli toiminut vuoron perään vankilana, sahana ja vilja-aittana — oli rakennettu uudestaan inkeriläisin, suomalaisin ja virolaisin voimin. Kivimosaiikkikuviointia myöten kirkko oli korjattu entiseen asuunsa, siinä on tilaa 1200 hengelle, se ei ole enää talvellakaan kylmä, ja sen holvikaton alla kaikuu virsilaulu ja urkujen humina miltei järkyttävän kauniisti.

Vihkimisjumalanpalvelukseen 19. 5. oli tullut Inkerinmaalta, Virosta ja Suomesta niin paljon kirkkokansaa, että kaikki eivät mahtuneet sisälle kirkkoon, vaan osa joutui seuraamaan juhlajumalanpalvelusta kaiuttimista kirkon pihalla.

Alkajaispuheessaan emerituspiispa Jukka Malmivaara palautti mieliin sen päivän, jolloin Kupanitsan kirkossa 40-luvulla ennen Suomeen lähtöä oli viimeinen jumalanpalvelus. Silloin itku täytti kirkon. Nyt oli ilon päivä, Jumalan ihmeelliset teot olivat nähtävissä. Kirkon jälleenrakennustyössä olivat olleet mukana sekä Suomen että Viron evankelisluterilainen kirkko, Suomen kirkon ulkomaanapu ja lukuisat yksityiset ihmiset Inkerinmaalta, Suomesta ja Virosta. »Levottomassa maailmassa tämä antaa toivoa.»

Kirkko siunattiin ja vihittiin uudelleen käyttöön. Vihkimisen toimitti Viron evankelis-luterilaisen kirkon arkkipiispa Kuno Pajula piispa Malmivaaran ja Suomen arkkipiispan sihteerin Risto Cantel-

Katri Kolessova, o.s. Heistonen, oli miniöineen ja lapsenlapsenlapsineen Kupanitsan kirkon vihkiäisissä. Katri asuu vieläkin läheisessä Korkan kylässä. — Kuva: Pirkko Huurto.

lin avustamana. Arkkipiispa Kuno Pajula vihki niin ikään Inkerin rovastikunnan palvelukseen neljä Suomessa koulutettua pappia: Kupanitsan seurakunnan palvelukseen vihittiin Arvo Soittu, Kelttoon Eero Kuukauppi, Pushkiniin Vladimir Kinner ja Petroskoihin Viktor Grinevitsh. Lisäksi Arvo Survo sai tilaisuudessa papinristin. Juhlasaarnan piti rovasti Leino Hassinen, joka oli kaksi talvea työskennellyt Inkerin rovastikunnassa Kirkon ulkomaanavun lähettämänä. Arvo Survosta tulee todennäköisesti Leino Hassisen seuraaja Inkerin rovastikuntaan.

Varmaan monien jumalanpalveluksessa mukana olleiden mielessä käväisi syvä liikutus, kun he kuuntelivat Inkerinmaan omien vasta vihittyjen pappien yhdessä lukemaa uskontunnustusta.

Jumalanpalveluksen jälkeen kirkossa jatkui vielä kuorojen esiintyminen ja tervehdysten sarja. Nyt kirkkokansa oli jo vähentynyt ja ne, jotka olivat jääneet ovien ulkopuolelle tai seisoneet lehtereillä, saattoivat vielä viivähtää kirkkosalissa ja kuunnella musiikkitervehdyksiä. Englannista hankitut käytetyt urut soivat ihanteellisen kauniisti.

Kirkon takana oli vilkasta mahtavien soppatykkien ja pitkien ruokapöytien ympärillä. Upouudessa keittiö- ja ensiapuparakissa sopi myös pistäytyä lääkkeitä tai ylimääräistä teekuppia hakemassa. Ruoka- ja kahvitarjoilua hoitelivat monista Suomen seurakunnista Kirkon ulkomaanavun kautta mukaan tulleet ihmiset. Saman pöydän takana kahvia tarjoili nuori mies Saarijärveltä ja ystävällinen

rouva Eurajoelta. Paikallisten asukkaiden myyntipöydiltä sai ostaa kaikenlaista tavaraa Inkerin pienoislipusta samppanjapulloihin. Rahanvaihtajiakaan ei puuttunut.

Kirkon vierellä on hautausmaa, jossa on myös inkeriläisten leposijoja. Monet juhlavieraat viipyivät omaistensa haudoilla tai vaihtoivat kuulumisia tuttujensa kanssa. Kolehtihaavi kiersi pihallakin; tuntemattomat inkeriläiset vastaantulijat saattoivat ojentaa Suomesta tulleille vieraille kukkakimpun. Lehterien tungoksessa annettiin hetkeksi näköalapaikka sille, joka halusi valokuvata alttarin tapahtumia tai nähdä edes vilahduksen Inkerinmaan omista vastavihityistä papeista. Mieltä lämmitti, kun tungoksessa tuli vastaan Maria Kajava tai kun kaukaakin onnistui näkemään rovasti Aatami Kuortin, joka oli voinut tulla kotikirkkonsa valoisaa helluntaita todistamaan.

Monet halusivat lähettää terveisiä sukulaisilleen Suomeen. Anna-Mari Hipeli, jonka tapasin lehterin ikkunapenkiltä, lähetti terveisiä Helsingissä asuville veljen- ja sisarentyttärilleen ja kertoi että »tytär ellää likel». Anna-Marin äiti oli kuollut nälkään ja isä kaatunut sodassa, enempää hän ei isästään saanut tietää. Anna-Mari asuu nyt Repolassa, mutta on syntyisin Lempaalasta.

Kirkon vieressä tapasin myöhemmin Katri Kolessovan, o.s. Heistonen, Korkan kylästä. Katri oli miniöineen ja lapsenlapsenlapsineen lähdössä vieraisille Muratan kylään, mutta oli vielä aikaa jäädä valokuvaan. »Hyvästi on kaik, pojat on ristitty tässä kirkossa», Katri kertoi onnellisena. Hän oli myös hyvillään siitä, että poikien risti-isä oli saarnaaja Eino Kurki, hän joka oli aloittanut jumalanpalvelukset rauniokirkossa vuonna 1988. Ikävä kyllä vasta ristityt pikkupojat eivät puhuneet mummon kieltä, ja nimetkin — Dima ja Serjoza — olivat venäläiset.

On todennäköistä, että oma kirkko ja omakieliset jumalanpalvelukset, joita pidetään jopa kaksi kertaa viikossa, parantavat suomen kielen taitoa, ja kun papit ovat omalt maalt, ei ehkä kaunis Inkerin murrekaan pääse kokonaan häviämään.

Miten hyvältä tuntuu, että kirkko on kohonnut raunioistaan. Anna-Maija Raittilan virren sanoin:

Me käymme armopöytään,
ja siinä juhlivat
jo riemuitsevin kasvoin
myös esivanhemmat.

Pirkko Huurto

Inkeri yksissä kansissa

Tämän vuoden lokakuussa ilmestyy kattavasti Inkeriä ja inkeriläisiä käsittelevä teos »Inkeri — historia, kansa, kulttuuri», jonka ovat toimittaneet Pekka Nevalainen ja Hannes Sihvo. Inkeristä on kirjoitettu paljon, mutta koskaan aikaisemmin siitä ei ole ilmestynyt yhtä laajaa yleisesitystä. Teos koostuu eri tutkijoiden artikkeleista, jotka on pyritty kirjoittamaan mahdollisimman yleistajuisesti. Laajan teoksen kuvamateriaali on lähes kokonaan ennestään tuntematonta. Kirjassa on pitkälti toista sataa valokuvaa, kymmeniä karttoja, joten »Inkeri» on siis myös kuvateos. Kirjan loppuun on koottu laajat henkilö- ja paikannimihakemistot.

Emilia Simponen 90 vuotta

Äitini Emilia Simponen (o.s. Pentikäinen) syntyi 13. 4. 1901 Moloskovitsassa. Hänen äitinsä Sofia Stening oli Moloskovitsan seurakunnan kanttorin tytär ja samaten äitini isä Juhana Pentikäinen toimi kanttorina. Äitini ollessa vuoden ikäinen Juhana Pentikäinen muutti perheineen Lempaalaan Lieskulaan ja osti sieltä Sieversin hovin.

Juhana Pentikäinen hoiti Lempaalan seurakunnan kanttorin tehtäviä sekä lukuisia muitakin töitä vuosina 1921—37 Kun pastori Kuortti vangittiin, äitini isä sai luvan toimia myös pappina. Pappina hän toimi kuolemaansa, vuoteen 1937 asti, jolloin hän menehtyi aivoverenvuotoon.

On helppo ymmärtää äitini rakkaus laulua kohtaan, sillä koko lapsuuden häntä ympäröi musiikki. Pentikäisen perheen tyttäret lauloivat usein moniäänisesti laulujaan tyttöjen aitassa. Kerran naapurissa asuva venäläinen puutarhuri kulki aitan ohi ja pysähtyi kuuntelemaan tyttöjen laulua. Sitten hän löi käsiänsä yhteen ja ihmetteli: »Mikä heitä oikein pajattaa, sano sie, mikä heitä oikein pajattaa?»

Elämän kirkkaat soinnut muuttuivat vuoden 1918 nälkävuodesta lähtien vähitellen mollisointuisemmiksi. Mutta elämään mahtui myös rakkautta, kun äitini tapasi toksovalaisen Mikko Simposen. Tästä alkoi äitini elämässä uusi vaihe.

Muutokset koettelivat 1930-luvulla viisilapsista perhettämme. Jouduimme tekemään monta matkaa, joiden päämäärää emme tienneet. Kun Äänislinnassa suomalaisten valtauksen jälkeen vuonna 1942 avattiin kirkko, kuulin äitini laulavan virsiä. Ihmettelin suuresti, miten hän osasi kaikkien virsien sanat ja sävelet ulkomuistista. Äitini ääni säilyi ja soi vuosien mittaan yhä kirkkaammin.

Tänä päivänä muistoissamme elävät Lempaalan Lieskulan lapsuuden keltainen koti, juhannusruusut ja koristepensaat ikkunan alla. Pessetkan (huvimaja) ympärillä pihapuissa visertävät linnut ja pesistä sirkuttavat poikaset. Lähellä on tiikki (lampi), johon voi pulahtaa uimaan.

Lilja Kurppa

Huhtikuun 14. päivänä inkerikuorolaiset saivat kutsun saapua Emilia Simposen 90-vuotissyntymäpäiville, jotka pidettiin Emilian tyttären Lilja Kurpan kauniissa kodissa. Seppelpäinen päivänsankari otti meidät kuorosiskot vastaan iloisesti hymyillen ja vieläpä niiata niksautti jokaiselle sekä kiitteli, että tulimme häntä tervehtimään. Emilia on laulanut Inkeri-kuorossa yli 20 vuotta ja laulaa edelleenkin. Me toivotamme Emilialle monia onnellisia ja reippaita vuosia!

Kerttu Susi
kuoron puh.joht.

Ystäväni Anja Luoma poissa

Vielä viime kesänä, tähän vuodenaikaan iloitsimme näistä pitkistä valoisista päivistä, lintujen laulusta, taivaan sinestä, välkehtivästä järven vedestä.

Ajatukseni risteilevät menneessä. Uskomattoman vaikea on sanoin kuvata tuntemuksiaan.

Keskustelimme ja pohdiskelimme yhdessä ja kirjoittelimme toisillemme pitkiä kirjeitä. Viimeisen kirjeesi olit kirjoittanut minulle silloin, kun lähdit sairaalaan.

Me Kähärit, sukulaiset, sukulaissielut, olemme matkoillamme kohdanneet monia samoin kokevia ja tuntevia ystäviä. Mikä elämän lahja onkaan kohdata samoin ajattelevia sukulaissieluja.

Ystäväni, olet siirtynyt Taivaan Isän kotiin. Taivaan Isän kodissa toivon Sinun saavan iankaikkisen elämän.

Iloitsimme tapaamisista, nyt muistot rikastuttavat ystäviäsi. Kiitän Sinua ystävyydestäsi, tuestasi.

»Kevyt olla mun on.
Miten soi sävel ilmojen huilun,
miten soi urut tuulen —
ja kaikki taas pois katoaa»

Aili Jukarainen

Viime kesänä Tuutarin kesäjuhlilla mukana olleet Anja ja Leevi Luoma sekä Pirkko Huurto (keskellä) Leningradissa. Taustalla Aleksanteri Nevskin luostarin torneja. — Kuva: Aili Jukarainen.

Paavo-setäni rehabilitoitu

*Viestin sain minä syntymämaalta,
jota usein kaipailen.
Heimoni tuhottu, kärsinyt kallis
ajatuksissani aattelen.
Suruviesti tuo armoton kertoi
Paavo-setäni kuolemasta.
Hän on nyt rehabilitoitu,
nimi palautettu kunniaan.
Sä vihreän armeijan poika
Lännen etuvartiossa taistelit.
Olit Kirjasalossa, kun lippumme
viimeeksi liehui,
silloin sydämemme tuskasta kiehui.
Mustat pilvet Inkerin taivaalle kertyi,
kodin onni kestänyt ei.
Olit suomalainen — siinä rikos suuri,
siksi eessä sulla vankilan muuri.
Tarton rauha meille takasi lait,
vaan karkotettuna kärsiä sait.
Lyyli-tätini rukoili, kirjettä vartoi,
Jumalalle huolensa kantoi.
Nyt Inkeri lapsiaan maailmalta kerää,
onko tietä takaisin?
Muistot monen rinnassa herää,
siellä tuhottu haudatkin.
Paavo-setäni rehabilitoitu,
kuollut on hän orjantyöhön.
Kalliit uhrinsa heimoni antoi,
tuhannet sortuneet Siperian yöhön.
Tuossa kirjeessa ruplia sata,
jossa kuolemasta kerrottiin.
Niillä ostettiin Inkerin lippu,
joka Kirjasalossa laskettiin.
Paavo-setäni lapsille tämä
minun jäähyväislauluni soi.
Serkkuni kirje on muistojen kultaa,
joka tiedon tään mulle toi.*

Helmi Kivilahti
Kanada

Saksittuja Sanomia

Viron ja Inkerin veteraaneille avustuskampanja Pohjois-Karjalassa

Veljesvastuu virolaisista ja inkeriläisistä sotureista ja sotavuosina syntynyt asevelihenki ovat lähtökohtina varojen keräyksessä, jota Nurmeksen ja Valtimon sotainvalidit toteuttavat parhaillaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan sotaveteraanien ja rintamaveteraanien kanssa.

Elokuun loppuun jatkuva keräyskampanja vetoaa samalla kaikkien kansalaisten auttamistahtoon. Hanke on esitelty osallistumistoivomuksin myös pohjoiskarjalaisille reserviläisjärjestöille sekä leijonille ja rotareille.

— Vetoamme kaikkiin ihmisiin maamme itsenäisyyden puolesta taistelleiden heimoveljien auttamiseksi. Parhaat vuotensa Suomen vapaudelle ja Eestin kunnian puolesta uhranneet veljemme ovat kokeneet kotimaassaan pitkiä vankeusvuosia ja vapauduttuaankin ovat huonommassa asemassa kuin meillä yleisesti tiedetään, sanoo Nurmes-Valtimon sotainvalidien puheenjohtaja Tauno Leinonen.

Keräys kunniavelan maksamiseksi heimosotilaille tähtää alkuvaiheessa 10—15 veteraanin kuntouttamiseen Nurmeksessa ja muualla Pohjois-Karjalassa. Yhteyksiä ja vuorovaikutusta on tarkoitus kiinteyttää myös tuleviksi vuosiksi. Veteraaniveljiä tulee Viron vapaaehtoisille omistetun muistomerkin paljastustilaisuuteen Luumäelle 18. päivänä elokuuta.

— Suomalaisten rinnalla taisteli jatkosodassa noin 3 500 vapaaehtoista Virosta ja Inkeristä. Sodan päätyttyä heidät palautettiin ja suurin osa joutui Siperiaan vankeuteen. Heitä on yhä jäljellä noin 400 ja puolella heistä on passi ja oleskelulupa valmiina Suomeen matkustamista ja täällä hoitamista varten, kertoo Tauno Leinonen.

Yhteisessä taistelussa suomalaisen elämänmuodon pelastamiseksi oli periaate, että veljeä ei jätetä. Veljesyhteyksien luomiselle ja varojen keräämisellä on kiire, sillä suurin osa heimosotureista on yli seitsemänkymmenen vuoden iässä. (Karjala 30. 5. 1991)

Etsitään

Eino Myöhänen

Anni Juhontytär Vetorova Toksovasta toivoo tietoja miehestään Eino Myöhäsestä, synt. 1916, kotoisin Korosen kylästä. Isän nimi on Homa ja poika Aarne Myöhänen. Eino Myöhäsestä jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä Inkeriläisten Viestin toimitukseen.

Etsin serkkujani, jotka kaikki asuvat luultavasti Virossa. Äitini nimi on Eeva Raski (synt. 1901), ja hän oli kotoisin Raskelan kylästä Leningradin lähistöltä. Isäni on Aadam Suokas. Etsin siis äitini veljen Oskar Raskin neljää tytärtä, joista yhden nimi on Migom (?). Etsin myös tätini tyttäriä Annia, Maria, Katlia ja Lempiä. Tiedoista kiitollisena: Anni Rähmönen, Kitse t. 18 A 23, Pärnu l., Eesti 203600.

Simo Simonpoika Hauhija

Etsin Simo Simonpoika Hauhijaa (synt. 1917) Rääpyvän Kähyn kylästä. Simo oli sodan aikana puna-armeijassa ja Viipurin rintamalla. Ehkä hän haavoittui ja jäi Suomen puolelle. Jotakin Simo Hauhijasta tietäviä pyydetään ottamaan kirjeitse yhteyttä: Mari Vesikko, Vsevolovski (Kelttо) rajon, Orava/Opobo 188680.

Sazonova Anna Jegorovna

Etsin serkkuani Sazonova Anna Jegorovnaa (synt. 1918), joka evakuoitiin Suomeen 1944. Hänen syntymäpaikkansa oli Karjalan ASNT, Prjazinskin alue, Kondroila. Ystävälliset vastaukset: Petrova

Maria Sergejevna tai Petrov Sergei Ivanovits, Karelskaja ASSR Prjazinski raijon, d. Kolatselga.

Olga Aavajõe (o.s. Kapanen) on syntynyt vuonna 192S ja on kotoisin Uolan talosta, Kapasen kylästä (Kabasi kylä) Tuutarista. Hän etsii oman kylän ihmisiä. Olgan osoite on: Eesti 203600, Pärnu, Harju tn. 22.

Pyydän apua kadonneitten sukulaisteni etsimisessä. Aikaisemmin he asuivat Karjalan ASNT:ssa. Etsin äitini Kižujeva Anna Trofimovnan sisaria: **Kižujeva Olga Trofimovnaa** (synt. 1894—97) ja **Kižujeva Jekaterina Trofimovnaa** (synt. 1895—1900). Vuoteen 1939 asti he asuivat Hyrsylässä, Suojärven alueella. Sodan aikana heidät evakuoitiin Suomeen. Vuosina 1941—44 he asuivat taas Hyrsylässä. Toinen sisaruksista meni naimisiin Rogan taloon. Hyrsyläläisiltä saatujen tietojen mukaan molemmat sisaret evakuoitiin Suomeen vuonna 1944, jonka jälkeen heistä ei ole kuultu mitään. Lisätietoja: Kyseisten kolmen sisarusten lisäksi Kizujevan perheeseen kuului myös kaksi muuta sisarta, Irina ja Jevdokia, jotka jäivät Neuvostoliittoon. Olgasta ja Jekaterinasta jotakin tietäviä pyydetään ottamaan yhteyttä: Maria Nikolajevna, Karelskaja ASSR, Prajazinski raijon, d. Kolatselga, Petrova.

Matka Petroskoihin

Elo- ja syyskuun vaihteessa (31. 8.—6. 9.) järjestetään bussimatka Petroskoihin. Matkan hinta on 1290 mk, ja hintaan sisältyy puolihoito. Majoitus on hotelli Kareliassa. Matkareitti: Lotinapelto — Aunus — Suojärvi — Karhumäki — Povitsa. Etumaksu on 300 mk. Ilmoittautumiset mahdollisimman pian Ida Riipiselle puh. 90-445 701.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Syyskuun tilaisuus 22. 9. klo 14.
Lokakuun tilaisuus 27. 10. klo 14.
Marraskuun 30. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 13.
Tervetuloa!

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:
Mikkelinpäivän juhla 29. 9. klo 14.
Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.
Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
12. 9.
10. 10.
7. 11.
5. 12. pikkujoulut.
Tervetuloa mukaan!

Kiitos

Kiitämme lämpimästi Toksovan matkan osanottajia huomaavaisuudesta ja hyvin sujuneesta yhteistoiminnasta.

Aira Dravantti
Toivo Romana
Turun paikallisosasto

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämm Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Inkeriläisten Viestin takakannessa aiemmin mainittujen Inkeri-aiheisten teosten yms. lisäksi voit tilata RUOTSISTA myös seuraavia tuotteita:

Suomenkielinen, uudempi kirjallisuus:

Ella Ojala
Suomi näkyy, 150 kr

Aatami Kuortti
Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa, 150 kr

Helena Miettinen
Inkeriläiset maaton kansa, 150 kr

Hannes Sihvo
Inkerinmaalla, 150 kr

Mikko Kolomainen
Inkerin toisinajattelijat, 50 kr

Arvo Survo
Neljäs tuuli, 100 kr

Lyyli Ronkonen
Laps Inkerin, 200 kr

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla, 200 kr

Eeva Mesiäinen
Maria Kajavan pitkä taival, 220 kr

Ruotsinkielinen kirjallisuus:

Toivo Folkensten
Det svunna Ingermanland, 50 kr

Uno Hammarström
Ingermanländarna som flydde till Sverige, 30 kr

Oskar Himiläinen
Främmande fosterland, 100 kr

Thuresson
Lilja, flyktingflickan från Ingermanland, 60 kr

Muuta:

Tarra Inkerin vaakuna, 5 kr

Tarra Inkerin ja Viron lippu, 5 kr

Postikortti Örebron muistokivi, 1 kr

Postikortti Haaparannan kiitoslaatta, 1 kr

Onnittelukortti, 10 kr

Pertti Virtaranta
Katri Peräläinen, inkeriläis-oppaani, 25 kr

Isien Usko, muistojulkaisu, 10 kr

Juho Kemppi
Fenno-ingrian lauluja, 5 kr

Rådan kuoro
Laula kaikki maa, kasetti, 70 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. 033-101 850
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1991

inkeriläisten viesti

numero 9 syyskuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Puh. (90) 783 391
Toimitussihteeri:
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30—20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kansi: Kuvassa on Hyvinkään kirkko, jossa vietettiin heinäkuussa Suomen inkeriläisten kesäjuhlia. Juhlista enemmän sivuilla 6—9. Kuva: Soile Uronen.

Inkeriläisvanhukset tarvitsevat apuamme

Tämä kesä oli inkeriläisille vilkasta toiminnan aikaa. Toukokuun alussa Hatsinassa pidetty inkeriläisten yleismaailmallinen konferenssi oli kuin lähtölaukaus kesän monille inkeriläistapahtumille. Seuraavan kerran inkeriläiset kokoontuivat sankoin joukoin yhteen Kupanitsaan helluntaina, jolloin Kupanitsan kirkko vihittiin uudelleen käyttöön. Mainitsematta ei voi jättää myöskään inkeriläisten perinteisiä kesäjuhlia, joita vietettiin tänä kesänä Ruotsissa Mölndalissa, Inkerinmaalla Toksovassa ja Suomessa Hyvinkäällä.

Useimpien inkeriläisten sydäntä lähellä oleva asia on tullut esiin kesän aikana monissa eri yhteyksissä. Inkeriläisten vanhusten vaikeita elinoloja on käsitelty niin lehtien palstoilla kuin juhlapuheissakin. Paljon nähneiden ja kokeneiden vanhusten oloja eivät tosin pelkät kirjoitukset ja puheet kohenna, mutta ehkä ne osaltaan auttavat siirtymään juhlapuheista käytännön toimiin.

Jotain on jo onnistuttu tekemäänkin inkeriläisten vanhusten hyväksi. Esimerkiksi Inkerinmaan suomalaisten lääkärien ja sairaanhoitajien yhdistys on yhdessä Pyhän Marian seurakunnan kanssa selvitellyt Leningradissa ja sen ympäristössä asuvien inkeriläisten vanhusten elinoloja ja terveydentilaa. Alueen vanhusten asemaa yritetään parantaa mm. rakentamalla pieniä parakkimaisia hoitokoteja.

Tällaiset avustusprojektit ovat suurimmaksi osaksi vapaaehtoisten työntekijöiden ja avustusten varassa. Varojen saaminen vanhusten hoitokotien rakentamiseksi on vaikeaa, ja asiassa kaivattaisiinkin kipeästi apua Suomen valtiovallalta; ovathan inkeriläiset vanhukset kokeneet kovia kohtaloita nimenomaan suomalaisuutensa takia.

Diakonissa Helvi Simonen kertoo Kirkko ja Kaupunki -lehdessä (19. 6. 1991) kokemuksistaan inkeriläisten vanhusten parissa. Eläkkeelle siirtymisensä jälkeen hän työskenteli yli puoli vuotta Kirkon ulkomaanavun lähettämänä Inkerissä, jossa hän kierteli inkeriläisvanhusten luona kartoittamassa heidän tilannettaan. Helvi Simosen mielestä Inkeriin toimitetaan paljon turhaa tavaraa: »Tavaraa pitäisi viedä hyvin harkiten. Hyödyllisintä olisi kerätä rahaa esimerkiksi myyjäisillä ja osoittaa se Kirkon ulkomaanavun tilille Inkeriin.» Lisäksi hän ehdottaa, että suomalaiset voisivat kutsua inkeriläisiä vanhuksia esimerkiksi leireille ja koteihin vierailemaan.

Inkeriläisvanhukset ovat joutuneet kestämään vaikeita aikoja suomalaisuutensa takia, ja he ansaitsevat nykyistä köyhyyttä paremmat elinolot viimeisinä vuosinaan. Tällä avulla alkaa vain olla jo kova kiire.

Leena Salo

Keskikesän juhla Toksovassa

Jo perinteeksi muodostuneet juhannusjuhlat Inkerinmaalla olivat tänä kesänä Toksovassa. Siellä auringonpaisteessa juhlahumussa yleisön piirittäessä esiintymislavan kuulimme monet tervehdykset eri puolilta Eurooppaa.

Inkerin ja Suomen liput liehuivat hiljalleen vienossa tuulessa. Katselimme ja kuuntelimme esiintymislavan ihastuttavia esiintyjiä, joita riitti aina polvenkorkuisista lapsista varttuneempaan väkeen. Monet laulu- ja tanhuesitykset olivat yleisölle varmasti mieleenpainuvia elämyksiä.

Toksovan juhannusjuhlien ohjelma oli pitkälti vapaamuotoista, mikä ilahdutti ja lämmitti katsojan mieltä. Näille juhlille oli tultu pitkienkin matkojen takaa — eri puolilta Neuvostoliitosta, Kanadasta, Ruotsista, Suomesta, Saksasta.

Moni tapasi juhlilla läheisen tuttavan tai sukulaisen. Ihmiset halasivat toisiaan, ja usein kyynelkin vierähti poskelle. Toiset etsivät kadonneita omaisiaan tai ystäviään; kyseltiin oliko Mari-serkku tullut juhlille Suomesta. Mitähän mahtoi miettiä hän, joka yksin mietteissään katseli Toksovan maisemia kaihoten?

Sitä pikku-tyttöä joka jakoi lehteä, rei-

Inkerin lippu hulmuaa juhlakansan yllä juhannuksena Toksovassa.

Tekijä työnsä parissa

Elma Svenson Mölndalista hallitsee käden taidot. Elma värjää kudonnaisia ja kutoo ne sitten upeiksi kankaiksi. Kuvassa tekijä istuu rukin takana pellavalankaa kehräämässä. Elman kaunis kansallispuku on myös hänen itsensä tekemä. Tällä tytöllä ei ole peukalo keskellä kämmentä, niin tekevä ja aikaansaava hän on. — Kuva: **Aili Jukarainen.**

---

pasta lehdenmyyjäpoikaa, iloisesti puhelevaa joukkoa taustalla — meitä kaikkia yhdisti toisiimme heimorakkaus. Useimmat meistä kokivat tämän keskikesän juhlan uskomattomana tapahtumana, jonka muistaisimme vielä pitkään juhlien jälkeenkin.

Eestin tytöt torkahtivat yön auton penkillä. Toiset puolestaan valvoivat aamutunneille saakka hiljaa hiipuvan ja vähitellen sammuvan juhannuskokon äärellä tarinoiden ja menneitä muistellen.

Eräs ensi kertaa juhlilla mukana ollut tyttö sanoi jälkeenpäin: »Juhlista jäi niin mukavat muistot, etten unohda niitä koskaan. Tapasin sukulaisteni sukulaisia ja ihastuimme toisiimme niin, että itkimme.»

Tavataan ensi juhannuksena taas!

Teksti ja kuva: **Aili Jukarainen**

Inkeriläisiä juhlahetkiä Hyvinkäällä

Suomen inkeriläisten perinteisiä kesäjuhlia vietettiin tänä kesänä 20.—21. heinäkuuta Hyvinkäällä. Kaksipäiväisten juhlien monipuolisesta ohjelma-annista nauttivat niin Suomen, Ruotsin kuin Neuvostoliitonkin inkeriläiset. Kaukaisimmat vieraat juhlille olivat saapuneet aina Kaliforniasta asti.

Lauantaina Inkerijuhla aloitettiin laulamalla yhteisesti Suvivirsi, minkä jälkeen Hyvinkään Inkerikerhon puheenjohtaja Inkeri Sarojärvi toivotti juhlien järjestäjien puolesta kaikki tervetulleiksi inkeriläisten kesäjuhlille Hyvinkään seurakuntakeskukseen.

Juhlien ensimmäisen päivän esitelmöitsijäksi oli kutsuttu Suomi-Inkeri-seuran puheenjohtaja Lea Kärhä, joka aloitti pu-

Terveydenhuoitoneuvos Anni Tukian lämmin ja eläytyvä esitys ihastutti juhlayleisöä lauantaina.

heensa tuomalla terveiset toisesta kansainvälisestä inkerinsuomalaisten yhdistysten konferenssista Hatsinasta. Hän kertoi kaksipäiväisen tapahtuman lämpimän tunnelman tehneen ensikertalaiseen valtaisan vaikutuksen.

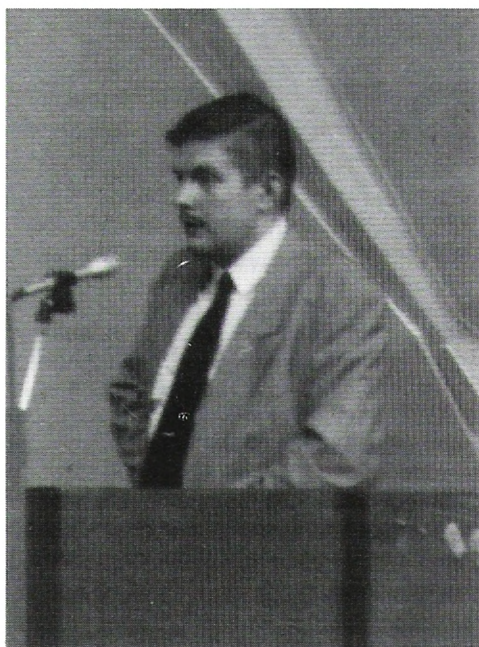
Suomen apua tarvitaan

Kärhä esitti puheessaan voimakkaan vetoomuksen suomalaisille inkeriläisten ja heidän kulttuurinsa puolesta: »Juuri nyt inkeriläiset tarvitsevat suomalaisia avukseen säilyttääkseen kansalliset juurensa.» Hänen mielestään tähän tarvitaan myös Suomen valtiovaltaa ja päättäjiä. »Nyt on viimeinen aika pelastaa inkeriläisyys ennen kuin se tukehtuu», hän jatkoi.

Lea Kärhä käsitteli puheessaan myös inkeriläisten paluumuuttajien asemaa ja totesi, että Suomi on valmistautunut huonosti vastaanottamaan heitä. Esitelmänsä lopuksi hän korosti yhteistyön merkitystä: »Ryhdytään yhteistyöhön. Vain yhteistyöllä saamme tulevaisuudessa onnellisen Inkerinmaan.»

Terveyssisarena Inkerinmaalla

Toinen lauantain puhujista oli terveydenhuoltoneuvos Anni Tukia, joka muisteli työtään terveyssisarena Inkerinmaalla 1940-luvulla, jolloin hän oli mukana valmistelemassa inkeriläisten siirtämistä Neuvostoliitosta Suomeen. Lempaalasta kotoisin oleva Anni Tukia kuvaili puheensa aluksi terveyssisareksi Inkerinmaalle lähtemistään seuraavasti: »Oli vuosi 1943 ja olin terveyssisarena Valkjärvellä. Eräänä helmikuisena aamuna tuli puhelu Helsingistä, lääkintöhallituksesta. Mielessäni käväisi ajatus, minne nyt komennetaan. Siellä puhuikin tarkastaja Venny Snellman kysyen, olenko valmis lähtemään inkeriläisten siirtotehtäviin. Hetkeäkään epäröimättä oli vastaukseni:

Sunnuntain juhlapuhujana oli filosofian tohtori Pekka Nevalainen, jonka esitelmän aiheena oli »Inkeriläiset toisen maailmansodan jaloissa».

Tämä on minulle suuri luottamustehtävä.»

Vuoden kestäneelle työkomennukselle mahtui monenlaisia kokemuksia, osa hyvin kipeitäkin, jotka eivät kuitenkaan onnistuneet lannistamaan työlleen omistautunutta terveyssisarta. Anni Tukia uskoi vakaasti inkeriläisten parempaan tulevaisuuteen, vaikka ihmisten kovaa kohtaloa olikin joskus vaikea ymmärtää. »Yritin siirron aikana kaikissa tilaisuuksissa puhua valoisasta tulevaisuudesta ja siitä, kuinka Suomi-äiti ottaa kauan kadoksissa olleet lapsensa kotiin. Mutta kuinka kävi. Ei kestänyt kauan, kun Suomesta lähdettiin viemään väkeä takaisin, eikä suinkaan kotiseudulle. Elämme vuotta 1991. Lähes puoli vuosisataa on vaiettu. Nyt vasta puhutaan Inkeristä ja Inkerin suomalaisista, joilla lähes jokaisella on oma järkyttävä tarinansa.»

Runsaslukuinen yleisö

Tervehdyksiin meni lauantaina enemmän aikaa kuin juhlien järjestäjät olivat osanneet odottaa, sillä niin moni halusi lausua yleisölle muutaman sanan. Tervehdyksiä inkeriläisten juhlille toivat mm. Viktor Aitman Ruotsista, kunnanjohtaja Risto Niemelä Kivijärveltä ja Toivo Kabanen Eestistä. Ehkä mieleenpainuvin oli kuitenkin Loimaan evankelisen opiston laulaen esitetty tervehdys, jonka välitti 9 kuuden viikon kurssilla Loimaalla olevaa inkerinmaalaista kanttoriopiskelijaa. Inkeriläisseurakuntien tulevista kanttoreista koostunut kuoro esitti eläytyen kolme laulua johtajanaan Antti Vuoristo.

Jo lauantaina Hyvinkään seurakuntasali oli niin ääriään myöten täynnä, että osan yleisöstä täytyi kuunnella esityksiä seisten. Sunnuntain Päiväjuhla vietettiinkin viereisessä Hyvinkään kirkossa, jossa oli pidetty sunnuntaiaamuna juhlajumalanpalvelus. Tilavaan kirkkoon runsaslukuinen juhlayleisö mahtui hyvin.

Tutkijan näkökulma inkeriläisyyteen

Juhlapuheen pitäjänä sunnuntaina oli filosofian tohtori Pekka Nevalainen aiheenaan »Inkeriläiset toisen maailmansodan jaloissa». Esitelmänsä alussa Nevalainen kertoi käsittelevänsä aihettaan hyvin epäinhimillisestä näkökulmasta aivan kuin inkeriläiset olisivat olleet jotakin massaa tai nappuloita, joita milloin mikin voima lykkäsi omien tarkoitusperiensä mukaisesti. Niin he noina sodan vuosina olivatkin, hän totesi.

Sanojensa mukaisesti Nevalaisen näkökulma oli tutkijan myös silloin, kun hän puheessaan käsitteli sekä inkeriläisille että suomalaisille vielä tänäänkin hyvin arkaa aihetta, inkeriläisten palauttamista Suomesta Neuvostoliittoon sodan päättymisen jälkeen. »Rauhanneuvotteluissa ja lopullisen välirauhansopimuksen pykälissä inkeriläiset joutuivat yhdeksi nappulaksi shakkilaudalle, jolla Suomi ja Neuvostoliitto päättivät sotansa. Siirtovaiheessa inkeriläiset taas olivat olleet nappuloina Suomen ja Saksan pelissä», Nevalainen totesi puheessaan.

Hän viittasi myös niihin syihin, jotka saivat osan inkeriläisistä palaamaan vapaaehtoisesti Neuvostoliittoon. »Tuhansittain inkeriläisiä lähti Neuvostoliittoon epätietoisuuden, pelon ja monesta suunnasta tulleen uhkan työntäminä. Työntäjä löytyi myös kantasuomalaisten joukosta, niin yksityisistä kuin viranomaisistakin. Keskeisenä paluusyynä on silti pidettävä omaa halua päästä takaisin kotiseuduille, yhteyteen Neuvostoliittoon jääneisiin omaisiin, tai pahaa pettymystä sota-ajan Suomen todellisuuteen.»

Nevalaisen esitelmä oli täynnä mielenkiintoisia historiallisia yksityiskohtia, joista tarkemmin voi lukea hänen väitöskirjastaan »Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla». Nevalaisen ansiokas Inkeriä ja inkeriläisiä käsittelevä tutkimustyö saa jatkoa vielä tänä syksynä, jolloin ilmestyy hänen yhdessä Hannes Sihvon kanssa toimittamansa laaja, eri artikkeleista koostuva yleisteos »Inkeri — historia, kansa, kulttuuri».

Sukulaisia ja ystäviä tapaamaan

Inkeriläisten juhlat eivät olisi enää inkeriläiset, jos niihin ei kuuluisi olennaisena osana erilaisia musiikkiesityksiä. Sekä lauantaina että sunnuntaina esiintyi kolmen sukupolven voimin Wivolinin perhe.

Inkerijuhlassa saimme kuulla Lydia Wivolinin kaunista yksinlaulua hänen poikansa Laurin säestämänä. Laurin tytär Katri puolestaan ilahdutti juhlayleisöä huiluesityksillään. Kuorolaulusta piti huolen viime vuosien tapaan Inkeri-kuoro, joka esitti mm. Mooses Putron lauluja johtajanaan Kerttu Hiltunen.

Inkeri-kuoro johtajanaan Kerttu Hiltunen esiintyi Hyvinkäällä molempina juhlapäivinä. Sunnuntaina kuoron laulu kaikui myös Hyvinkään kirkon lehteriltä inkeriläisten juhlajumalanpalveluksessa.

Sunnuntaina väliajalla yleisö seurasi mielenkiinnolla Hyvinkään kansantanhuajien esityksiä kirkon pihamaalla. Päiväjuhla jatkui sisällä kirkossa taiteilija Hannu Syrjälahden esittäessä kantele- ja paimensoiton harvoin kuultavia hienouksia. Vielä sunnuntainakin oli vuorossa tervehdyksiä, joita kävivät esittämässä mm. Maria Kajava Petroskoista ja Leino Hassinen. Rovasti Leino Hassinen esitti tervehdyksessään kaikkia koskettaneen vetoomuksen inkeriläisten vanhusten puolesta.

Inkeriläiset tulevat kesäjuhlilleen uskollisesti vuosi toisensa jälkeen. Tämänkin kesän kolmille inkeriläisjuhlille — Mölndaliin, Toksovaan ja Hyvinkäälle — riitti kaikkiin yleisöä runsain mitoin. Halu tavata sukulaisia ja ystäviä, yhdessäolon ilo lienee monille se tärkein syy, jonka takia juhlille jaksetaan tulla pitkienkin matkojen takaa. Siis lämpimät kiitokset juhlan järjestäjille!

Teksti ja kuvat: Leena Salo

Inkeriläisten kesäjuhla Hyvinkäällä sai huomiota ainakin seuraavissa lehdissä:

Hyvinkään Sanomat ja Hyvinkään Uutiset 22. 7. 91

Nurmijärven Sanomat 24. 7. 91

Karjala 8. 8. 91

Kirjoituksiin liittyy runsas kuva-aineisto, etenkin Hyvinkään Sanomissa. Hyvinkään Uutiset selostaa laajasti Pekka Nevalaisen juhlaesitelmää, ja Nurmijärven Sanomat on otsikoinut kirjoituksensa »Huoli Inkerinmaan tulevaisuudesta sävytti Hyvinkään kesäjuhlia».

Totuus ja harha

Hyvinkään kirkkoherra Hannu Pelkonen piti sunnuntaina 21. heinäkuuta saarnan inkeriläisten juhlajumalanpalveluksessa Hyvinkään kirkossa. Tämä on lyhennelmä hänen tekstistään, joka käsitteli sekä Inkerin uskonnollisen elämän historiaa että nykyajan tapahtumia.

»Menkää ahtaasta portista sisälle!» kehottaa Jeesus siinä vuorisaarnansa kohdassa, joka on tänään saarnatekstinämme. Päivän aihe ja otsikko on tänään: Totuus ja harha. Inkeriläisten historia on sisältänyt paljon vaikeuksia, ollut kaidan tien etsimistä ja ahtaan portin läpi pyrkimistä.

Kun Stolbovan rauhassa 1617 Inkerinmaa liitettiin Ruotsi-Suomeen, alkoi Suomesta muuttaa sinne väkeä, jolloin myös ortodoksisen uskonnon tilalle tuli luterilaisuus. Vuonna 1700 alkoi sitten suuri Pohjan sota, jonka seurauksena alue liitettiin Venäjään Pietari Suuren johdolla ja uusi pääkaupunki Pietari perustettiin keskelle inkeriläisasutusta. Pietariin oli jo syntynyt mm. Pyhän Marian luterilainen seurakunta. Suomen liittäminen Venäjään 1809 piristi Inkerin kirkollista elämää.

Inkerin luterilainen kirkko itsenäistyi 1920-luvulla, mutta pian alkoi synkkä Stalinin terroriaika, jolloin inkeriläisiä vangittiin ja karkotettiin suurin joukoin; kirkkoja hävitettiin ja seurakuntia lakkautettiin. Viimeisenä pappina toimi rovasti S. J. Laurikkala, joka hoiti mm. Leningradin Pyhän Marian seurakuntaa, kunnes hänet karkotettiin 1937 — myöhemmin hän toimi naapurissamme Hausjärven seurakunnassa. Vuodesta 1938 lähtien oli siis kaikki Inkerinmaan kirkot suljettu ja papit karkotettu.

Oliko voittaja nyt Jumala vai hänen vastustajansa, totuus vai valhe, kun papit oli karkotettu ja kirkot suljettu? Miltä teistä inkeriläisistä tuntui silloin? Tai miltä meistä karjalaisista tuntui, kun jouduimme kaksi kertaa mieron tielle paetessamme sodan jaloista? Mieleeni nousee Maria Joronen, inkeriläistäti tuosta Pirkonkodista. Hän nukkui muutama vuosi sitten Herran kansan lepoon testamentattuaan sitä ennen seurakunnalle vähäisen omaisuutensa ja lahjoitettuaan mm. minulle Inkerin lipun, kartan ja Inkerin kirkon tuhoa kuvaavan kirjan.

Tai kun Suomen Pipliaseuran edustajana sain inkeriläisten papiksi opiskelleiden miesten kutsun viime joulukuussa olla avaamassa raamattunäyttelyä eräässä Leningradin suuren kasvihuoneen aulatiloissa, jäi mieleeni Arvo Survon puheesta se, kuinka ihminen voi totuuden sijasta valita valheen. Hän kertoi ensimmäisistä ihmisistä, jotka saivat elää paratiisissa, läheisessä yhteydessä Luojaansa, mutta jotka sitten kurottivat itsensä Jumalan yläpuolelle ja kadottivat siksi paratiisin. Näin on myös neuvostoyhteiskunnassa tehty, mutta nyt me olemme, sanoi Survo, kasvihuoneen, paratiisin eteisessä. Me voimme päästä paratiisiin, mutta vain Jumalan sanan kautta.

Jumalan sana on totuus. Siksi myös Pipliaseura pyrkii tukijoittensa avulla lähettämään tänä vuonna yli 30 000 Raamattua Inkerin rovastikunnan tarpeisiin. Jumalan ihme on tapahtunut: Inkerinmaalle on uudelleen perustettu seurakuntia ja oma rovastikunta ja uusia on tulos-

Museoviraston 37. muistitiedon keruukilpailu alkaa — inkeriläiskuvia kaivataan

Kilpailussa on tänä vuonna kaksi laajaa aihetta. Toinen on nimeltään **huvilasta vapaa-ajan asuntoon — suomalaista kesänviettoa ennen ja nyt** ja toinen käsittelee **lavatansseja.** Lisäksi tiedustellaan **kuvia kansallisten merkkihenkilöiden asuinsijoista sekä inkeriläisistä.**

Kaikki muistitiedon tallennuksesta kiinnostuneet ovat tervetulleita nyt alkavaan kilpailuun. Yhtäkin aihetta koskevat tiedonannot ovat tärkeitä tutkimukselle. Saatu aineisto jää tutkimuskäyttöön.

Kysymykset on julkaistu Museoviraston kyselylehdessä. Ilmaisen kyselylehden ja vastauspaperia kuorineen saa museoviraston perinnearkistosta, postiosoite PL 913, 00101 Helsinki, puh. 90-40501. Kilpailuaika päättyy 31. 10. 1991. Tulokset julkaistaan vuodenvaihteessa, ja parhaille vastaajille jaetaan raha- ja kirjapalkintoja. Tiedusteluihin vastaa tutkija Pirkko Hakala, puh. 90-405 0326.

Museoviraston kansatieteen kuva-arkistossa on ennestään eri-ikäisiä inkeriläiskuvia. Jos hallussanne on vanhoja tai uusia Inkeriin ja inkeriläisiin liittyviä valokuvia, painokuvia tai piirustuksia, lainaamme niitä mielellämme kopiointia varten. Ostoja teemme rajoitetusti. Mikäli lähetätte kuvia, muistakaa merkitä niiden yhteyteen kuvatiedot. Voitte lähettää kuvat kyselyvastausten mukana tai erikseen osoitteella: Museovirasto, kansatieteen kuva-arkisto, PL 913, 00101 Helsinki. Lisätietoja antavat tarvittaessa tutkijat Sirkku Dölle ja Aira Kuronen, puh. 90-40 501.

sa. Omaan rovastikuntaan kuuluu tällä hetkellä 15 itsenäistä seurakuntaa, mutta toissapäivänä luin lehdestä, että itsenäisen kirkon perustamista aiotaan aikaistaa eli se tapahtuisi ensi vuodenvaihteessa.

Mitä me kaikesta tästä sanomme? Valtavia Jumalan ihmeitä ja tekoja tapahtuu keskellämme! Suomessa asuvat inkeriläiset ja eri paikkakunnilla toimivat Inkerikerhot ovat saaneet lisää rohkeutta. Suomeen on muuttanut itänaapurista monia inkeriläisiä ja lisää olisi tulossa, jos vain asunto ja työpaikka järjestyisivät. Presidenttimme mukaan heitä on kohdeltava paluumuuttajina. Kirkon ulkomaanavun kautta on tuettu inkeriläisten kirkkojen rakentamista, pappien koulutusta, hankittu kirjallisuutta, jne. Inkeriläiset itse puuhaavat jo lähetystyön aloittamista mordvalaisten ja muiden suomensukuisten kieliryhmien keskuuteen.

Jeesus kehottaa meitä valitsemaan elämän ja kuoleman välillä, kaidan tien ja lavean. Tunnettu TV-tähti kertoi Neuvostoliitossa: »Olin ateisti (jumalankieltäjä), en siksi, etten olisi uskonut, vaan siksi, etten tiennyt.» Raamattua pidettiin satuna tai tarinakirjana. Sydämet olivat tyhjiä, koska ateistinen ideologia jätti ne tyhjiksi. Meillä Suomessa on Raamattu, Jumalan totuus. On vain kysyttävä sitä, olemmeko selkeästi valinneet totuuden puolesta, onko Jumalan sana saanut tehdä sisäisesti meidät vapaiksi?

Muistan, kuinka inkeriläisvanhus Pyhän Marian kirkossa luki ulkoa Jeesuksen sanoja: »Älä pelkää, sinä piskuinen lauma, sillä teidän Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan.» Hän halusi rohkaista muitakin uskoon ja rukouspalveluun kansansa puolesta, erityisesti nuorten.

Inkeriläisillä niin kuin meillä muillakin kristityillä on tärkeä ja suuri tehtävä ympäristössämme, mutta me voimme suorittaa sen tehtävän vain Jumalan voimalla, valitsemalla koko sydämellämme totuuden puolesta. Jeesus sanoo: »Ei kukaan voi tulla Isän tykö muutoin kuin minun kauttani.» Mutta hän sanoo myös: »Katso, minä olen avannut sinun eteesi oven, eikä kukaan voi sitä sulkea» (Ilm. 3:8). Rakas Vapahtajamme itse on ovi pelastukseen, syntien anteeksiantamukseen ja kerran iankaikkiseen elämään.

Kotikirkollemme

Kotikirkkomme alttarin eteen
meitä lapsena kannettiin.
Täällä pyhässä kasteessa Herran
armoliittohon otettiin.

Kirkkomme alttarin eessä
kasteliittomme uudistettiin.
Silloin rovasti Laurikkala
meidät matkalle siunaeli.

Täällä kirkkomme alttarin eessä
vihkivalakin vannottiin.
Toinen toisilleen uskollisuutta
siinä ijäksi luvattiin.

Tässä kirkossa pyhät ja juhlat
monet yhdessä vietettiin
ja usein arkisinkin kun palvelus oli
aina kirkkoon riennettiin.

Omaan kirkkooni rakkaaseen kuljen
usein vieläkin aatoksin.
Vielä vuosien jälkeenkin
muistan kuvat alttaritaulun.

Kuvan ylinnä alttarin päällä
kertoi Kristuksen voimasta,
jonka pääsiäisaamuna nosti
hänet kuoleman haudasta.

Kirkkomme veisatut virret
usein kaikuvat korvissain.
Monet saarnojen sanat
ovat vieläkin muistoissain.

Oma kirkkomme Hietamäen kirkko,
sua enää ei olekaan.
Sinut voisinko unohtaa koskaan?
Enhän toki. En milloinkaan.

Tämän kirjoittamansa runon lausui inkeriläinen, 85-vuotias kovia kokenut Aino Jamalainen kotikirkkonsa juhlissa Hietamäellä 29. kesäkuuta 1991.

Saksittuja Sanomia

Inkerinsuomalaisten toimeentulotuen valvonta kiristyy Helsingissä

Helsingin sosiaalivirastossa tiukennetaan inkerinsuomalaisille paluumuuttajille annettavan toimeentulotuen valvontaa. Tarkoituksena on estää tuen väärinkäyttö niissä tapauksissa, joissa Suomeen tulija ei jääkään pysyvästi maahan, vaan aina tuen saatuaan matkustaa takaisin Neuvostoliittoon. Tällaisia tapauksia on tänä kesänä ilmennyt muutamia.

Sosiaalipäivystystoimistossa maksetaan elokuun alusta lähtien inkerinsuomalaisten toimeentulotuet nykyistä pienemmissä erissä, jolloin tuen saajan täytyy käydä joka viikko toimistossa. Samalla hänen passistaan tarkistetaan, ettei hän ole välillä käynyt Neuvostoliitossa.

»Perheellisiä toimeentulotukea saavia asiakkaita on tänä vuonna tullut hieman yli 70 ja yksinäisiä 146. Väärinkäytökset voi laskea yhden käden sormilla», toimistopäällikkö Olli Salin sanoo.

Salinin mukaan sellaisillekin inkerinsuomalaisille, jotka ovat hakeneet vain turistiviisumia, on jostain syystä automaattisesti annettu vuoden oleskelulupa Leningradin pääkonsulinvirastosta. Tämän oleskeluluvan turvin on turistimatkalla haettu toimeentulotukea.

»Kukaan ei ole saanut koko kuukauden toimeentulotukea. Kun tuen hakija saapuu ensimmäisen kerran, hänelle annetaan aluksi muutaman päivän tuki eli noin 180 markkaa. Sen verran jotkut turistit ovat voineet saada», Salin arvelee.

Salinin mukaan väärinkäyttäjät ovat olleet pääasiassa yksin liikkuvia miehiä. Paluumuuttajan epäaitous paljastuu yleensä melko nopeasti. Paluumuuttajille annetaan väliaikainen asuntolapaikka, josta poistuminen huomataan. Osa tulijoista tosin majoittuu ystävien tai sukulaisten luokse.

»Ongelma olisi hoidettavissa sillä, että muutto olisi etukäteen suunniteltu. Asunto- ja työasioiden pitäisi olla kunnossa jo Neuvostoliitosta lähtiessä», erityissosiaalitoimiston toimistopäällikkö Jarmo Räihä sanoo. (Helsingin Sanomat 25. 7. 1991)

Inkerin kirkko perustetaan ensi vuonna

Inkerin itsenäinen luterilainen kirkko perustetaan vuodenvaihteessa. Rovastikunnan itsenäistyminen aikaistuu noin puoli vuotta alkuperäisestä aikataulustaan.

Inkerin rovastikuntaneuvoston mukaan rovastikunta täyttää kaikki ne itsenäisyyden edellytykset jo nyt. Itsenäistymisen ehtoina on pidetty toimivaa jumalanpalveluselämää ja hallintoa sekä riittävää taloudellista pohjaa.

Inkerin rovastikunta toimii itsenäistymiseen saakka Viron kirkon yhteydessä. (Uusi Suomi 18. 7. 1991)

Ruoka-apua Inkerinmaalle

Pohjoismaisten kirkkojen yhteinen Leningradin alueen lähinnä entisen Inkerinmaan ruoka-avustusprojekti on päättynyt toistaiseksi. Tilanne arvioidaan uudelleen syyskuussa.

Suomen kirkon ulkomaanapu sai viime syksynä tehtäväkseen koordinoida Kirkkojen maailmanneuvoston ruoka-apuohjelmaa Leningradin alueelle. Ulkomaanavun työntekijät tutustuivat Leningradin alueen elintarviketilanteeseen ja totesivat etenkin vanhusten, yksinhuoltajien, vammaisten ja monilapsiperheiden olevan välittömän ruoka-avun tarpeessa.

Tammikuussa aloitettu ruoka-apuohjelma toteutettiin yhteispohjoismaisena projektina, jossa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lisäksi olivat mukana Ruotsin ja Tanskan kirkot. Keskinäisen työnjaon mukaisesti Norja avusti Muurmanskin aluetta.

Ruoka-avun paikallista organisoimista ja jakamista varten perustettiin Leningradiin komitea, johon kuului ortodoksisen ja katolisen kirkon, baptistien ja Leningradin luterilaisten edustajia. Viime joulukuussa käynnistetty Leipää nälkäisille -keräys tuotti Leningradin ruoka-apuohjelmalle 348 000 markkaa. (KT) (Karjala 11. 7. 1991)

Inkeriläisten kanttorikurssi onnistui

Juhannuksen jälkeen Loimaan evankelisessa opistossa alkanut inkeriläisten kanttorikurssi päättyi 3. elokuuta. Puolentoista kuukauden kurssin suoritti yhdeksän inkeriläistä.

Kurssi järjestettiin Kirkon ulkomaanavun (KUA) ja Inkerin rovastikunnan yhteistyönä. Sen tarkoituksena oli antaa osallistujille käytännön valmiudet musiikinjohdollisiin tehtäviin.

Kurssilaiset palvelevat Kupanitsan, Petroskoin, Pushkinin, Pyhän Marian, Sortavalan ja Viipurin inkeriläisseurakunnissa, joissa rippikoulutyö on vasta alkamassa. Yksi kurssilaisista, säveltäjä Nina Kocheleva, toimii Sarankinissa Mordvassa toimintansa aloittavassa luterilaisessa seurakunnassa. (Kirkko ja Kaupunki 14. 8. 1991)

Etsitään asuntoa

Kaksi inkeriläisrouvaa etsii asuntoa Helsingistä lokakuun alusta alkaen. Työpaikat ovat jo Suomessa odottamassa. Ystävälliset vastaukset: Puh. suoraan Viroon 990-70-1441-21708/Helena Reesel tai Helsinkiin 90-783391/Pirkko Huurto.

Tulkaa kanssamme laulamaan!

Inkeri-kuoron harjoitukset alkavat 24. 9. 1991. Harjoitukset pidetään aina tiistaisin klo 17—18.30 Inkerikodissa os. Karjalatalo, II krs. Käpylänkuja 1. Kuorolaulun ystävät, tervetuloa laulamaan!

Pyhäinmiesten päivä Örebrossa

Pyhäinmiesten päivän juhlat pidetään Örebrossa perinteiseen tapaan.

Juhlien ohjelma:

1. 11. 91 klo 19.00
Seurat St. Mikaelin kirkon seurakuntasalissa. Mukana pastori Adolf Varkki.

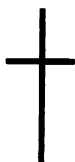
2. 11. 91. klo 13.00
Muistojumalanpalvelus ja HPE.
Kuorolaulua St. Mikaelin kirkossa.

klo 14.30
Seppeleen lasku muistokivelle, muistopuheita ja kuorolaulua.

noin klo 15.00
Kahvitarjoilua seurakuntasalissa.
Seurat, joiden ohjelmassa puheita, kuorolaulua ym.

Ohjelmassa mukana pastori Adolf Varkki, paikalliset työntekijät, laulukuorot ym.

Juhlan järjestäjänä Örebron Inkerin-Suomalaisten kerho.

Rakkaamme

MATTI VASKE

* 6. 5. 1899 Vuole, Inkeri
† 23. 6. 1991 Joutseno

Kaipauksella muistaen
Anna
Toivo ja Leena
Martti ja Suoma
Salme, Juha ja Timo
Anne, Wolfgang, Anna ja Laura
Kari, Paula ja Matti

Vuosista kaikista sua kiitän vielä,
muistoista rakkaista yhdessä
käydyllä tiellä.
Anna

Vaivuit uneen ikuiseen,
Herra siunaa väsyneen.

Siunaus toimitettu 6. 7. 1991 Joutsenossa. Lämmin kiitos osanotosta.

Kirjeenvaihtoa halutaan

Sohvija-mummo toivoo vunukalleen eli tyttärentyttärelleen kirjeenvaihtotoveria Suomesta. Tyttärentytär on 33-vuotias insinööri, ja osoite on
188515 Leningrad
Lomonosovskij rajon,
p/o Kipenj
dom 147 k 1
Rogozeva I.N.

Oikaisu

Elokuun Viestissä oli sivulla 11 juttu Emilia Simposesta. Jutussa mainittiin virheellisesti, että Emilian isä Juhana Pentikäinen osti Sieversin hovin. Pitää olla: Juhana Pentikäinen osti Sieversin hovin maata.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Syyskuun tilaisuus 22. 9. klo 14.
Lokakuun tilaisuus 27. 10. klo 14.
Marraskuun 30. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 13.
Tervetuloa!

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:
Mikkelinpäivän juhla 29. 9. klo 14.
Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.
Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:
12. 9.
10. 10.
7. 11.
5. 12. pikkujoulut.
Tervetuloa mukaan!

Levitä Inke
tilaa asiam
Inkeri-aihe

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) **20 mk (40 kr)**

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk (30 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**
Suomi näkyy **110 mk (150 kr)**
Pelastunut albumi **130 mk**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk (70 kr)**

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla **150 mk**

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuisto-julkaisu **40 mk (70 kr)**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk (100 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Rintaneula Inkerin vaakuna **10 mk (10 kr)**

Rintaneula, Inkerin lippu **20 mk (40 kr)**

Tarra Inkerin lippu **5 mk**

Inkerin kartta **70 mk (100 kr)**

Inkerin kartta 1849, saksankiel. **50 mk (50 kr)**

Postikortti Karjalatalo **3 mk**

Inkerin pöytälippuja **35 mk (60 kr)**

Inkerin postimerkkejä sarja **50 mk (75 kr)**

Adresseja **20 mk (40 kr)**

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten
Ingermanländare i Västerås **50 kr**

Irja Hiiva
Förvisningen **100 kr**

Ania Monahof
Tillflykten **150 kr**

Ania Monahof
Mot stjärnan **150 kr**

Postikortti
Tyttö Tuutarin puvussa **2:50 kr**

Ingria
Ruotsinkielinen aikakaus-lehti **50 kr**

Vammalan Kirjapaino Oy 1991

inkeriläisten viesti

Unteni silmin

Usein mä unteni silmillä näen
eessäni kunnaat Inkerinmaan.
Kuulen kuisketta, tuttavan äänen,
untako tää kaikki on ollut vaan?

Kotikyläni näen, isäni pehmittämät
peltojen pientareet.
Jalkaini jälki jäi Inkerin multaan,
Inkerin kaiho mun lauluihini.

Siellä mun kehtoni lapsena keinui,
äitini laulut ma lahjaksi sain,
sinne jäi lapsuutein leikkivä lehto,
sinne mun sinine taivahain,
siellä jo nuorena syömmeni peltoon
uskon siemen kallis kylvettiin.

Eläkööt muistot rakkahat meille,
eläkööt muistot Inkerin maan.

Helmi Lehtonen
Gävle

numero 10 lokakuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Puh. (90) 783 391
Toimitussihteeri
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa
Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Seppo Kekki
Riihiniityntie 47 B 3,
02730 Espoo
Puh. (90) 8571 433 (työ)
Säätiön postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Epävakaat ajat jatkuvat

Neuvostoliiton elokuinen vallankaappausyritys kohahdutti koko maailmaa, eikä vähiten Suomessa olevia inkeriläisiä ja heidän ystäviään. Ihmisten mielissä ehti parin päivän aikana risteillä epävarmuuden ja epätoivon tunteita, vastausta vailla olevia kysymyksiä. Miten käy Neuvostoliitossa asuvien omaisten ja ystävien? Ovatko yhteiset toiveet ja unelmat valuneet hetkessä hukkaan?

Vallankaappaus epäonnistui — ehkä eniten sen takia, että vuosikymmeniä hiljaa ja näkymättömänä, alistettuna ollut kansa nousi esiin ilmaisemaan oman mielipiteensä. Lopultakin oli tullut sen aika.

Nyt on myös Eestin, Latvian ja Liettuan itsenäisyyden aika. Useat valtiot — niiden joukossa Suomi — ovat jo tunnustaneet näiden maiden itsenäisyyden ja solmineet diplomaattisuhteet niiden kanssa. Itsenäisyys ei tosin ole Baltian pienille valtioille ja niiden kansoille pelkästään iloinen asia, sillä mm. laajat ympäristötuhot ja vaikeat talousongelmat ovat valtavia haasteita, joiden ratkaiseminen on välttämätöntä ennen kuin päästään ihmisten hyvinvoinnin tielle.

Neuvostoliiton epävakaa tilanne heijastuu luonnollisesti myös Inkerinmaalle suunnitteilla oleviin hankkeisiin. Tällä hetkellä näyttäisi kuitenkin siltä, että epävarmuus on hyväksytty hankkeiden yhdeksi elementiksi, jonka kanssa on pakko elää. Tästä kertoo esimerkiksi elokuun lopussa vietetyt Kelton uudiskirkon harjannostajaiset, joiden tunnelma oli leppoisa maan epävarmasta tilanteesta huolimatta (Kirkko ja Kaupunki 28. 8. 1991). Kuvaavaa kuitenkin oli, että kirkon ulko-oven yläpuolella liehuivat niin Inkerin, Venäjän, Neuvostoliiton kuin Suomenkin liput.

Inkerissä, Suomessa sekä muuallakin maailmassa on paljon sellaisia ihmisiä, jotka tekevät ja ovat tehneet paljon inkeriläisten sekä heidän kulttuurinsa säilymisen hyväksi. Uskonnolla on aina ollut monien inkeriläisten elämässä tärkeä sijansa, joten ei ole ihme, että hankkeet Inkerinmaan vanhojen kirkkojen kunnostamiseen tai kokonaan uudelleen rakentamiseen ovat edenneet suhteellisen nopeasti. Toivottavasti Neuvostoliiton tuleva kehitys mahdollistaa niiden edistymisen ja uusien aloittamisen myös jatkossa.

Leena Salo

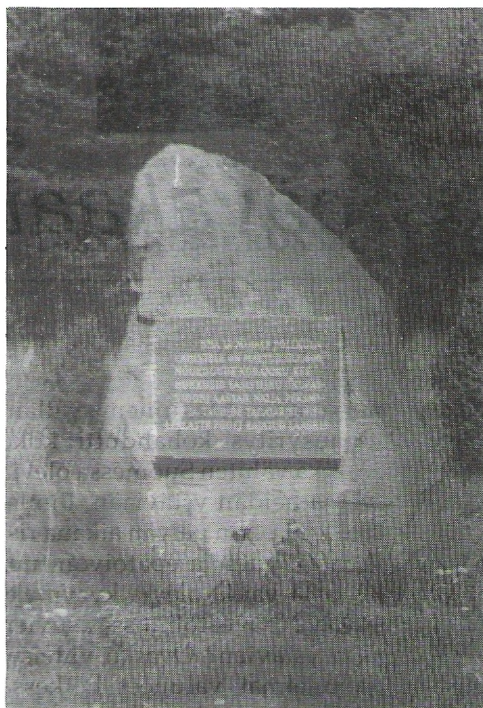
Matkan varrelta

Olin toukokuussa matkalla Tallinnassa, jolloin vierailin siellä asuvien sukulaisteni luona. On mukavaa, kun tällainen kanssakäyminen on jo mahdollista. Ollessamme yhdessä muistelemme monenlaisia kokemuksia elämän varrelta.

Istuessamme serkkuni kotona maukkaita pöydän antimia maistellen puhe kääntyi Kloogan ja Paldiskin leirilläolon aikoihin. Kerroin serkulleni, että viime kesänä etsimme veljeni kanssa jotain merkkejä leirillä menehtyneiden hautapaikoista. Serkkuni sanoi tietävänsä paikan, jonne vainajia oli viety joukkohautaan. Lähdimme oitis sitä etsimään. Pöllkylän (Pöllküla) rautatiepysäkin läheltä löytyikin etsimämme paikka.

Pöllkylän pysäkiltä, Kloogalta Paldiskiin päin mentäessä oikealle metsään kulkee ruohottunut tie. Tien varrella noin sata metriä radasta on oikealla puolella peltinen kyltti, joka on joskus ollut jonkun tai joidenkin ampumatauluna. Kyltissä on teksti, jota en muista ihan sanatarkasti, mutta kyltin tekstin sisältö oli suunnilleen tämä: Tälle Pöllkylän alueelle on haudattu vuosina 1942—43 Leningradin alueelta evakuoidut eestiläiset ja suomalaiset, jotka oli tarkoitus siirtää Suomeen. He menehtyivät leirin vaikeissa olosuhteissa fasismin uhreina.

Heti vasemmalla metsässä on hauta-alue. Siellä on iso tummanharmaa kivi, jossa on seuraavanlainen teksti: »Siia ja mujale Pollküla lähistele on maetud üle 800 noukogude kodaniku kes hukkusid fasistliku okupatsiooni aastail nälja, peksmise ja taudide tagajärjel hitlerlaste pooit rajatud laagris.» Teksti kuuluu suomennettuna jotenkin näin: Tähän ja muualle Pöllkylän lähistölle on haudattu yli 800 Neuvostoliiton asukasta, jotka menehtyivät fasististen valloittajien aikana nälkään, pahoinpitelyyn ja tauteihin saksalaisten leireillä.

Tallinnan lähistöltä löytyy tämä muistokivi, joka on saksalaisten leireillä toisessa maailmansodassa kuolleiden joukkohaudan merkkinä.

Kivestä jonkin matkan päässä on pitkänomainen kumpare, joka on kai joukkohaudan paikka. Sivummalla on kaksi rautaristiä sekä kaksi hautaa, joissa on kivet ja niissä vainajien nimet. Paikka ei todellakaan ollut hoidetun näköinen, mutta kiven juurella oli jokunen kitukasvuinen kukan taimi ja lasipurkkeja, mikä osoittaa, että siellä on käyty ja tuotu kukkiakin joskus.

En tiedä, kenen toimesta kivi ja kyltti on pystytetty, mutta paremman hoidon alue kyllä ansaitsisi. Näin voisimme kunnioittaa matkanpäänsä saavuttaneiden heimolaistemme muistoa.

Ida Ahti

Mies ja hänen ristinsä

Matti Randefelt Örebrosta

Kaksi vuotta sitten Matti Randefelt vieraili poikansa kanssa synnyinseudullaan Inkerinmaalla. Halu päästä käymään vanhassa kotikirkossa Venjoella oli valtava, mutta kirkon ovet oli suljettu, eivätkä kävijät päässeet sisälle.

Matka jatkui edelleen Kupanitsan kirkolle, jossa peltisepät olivat täydessä työn touhussa kirkon katolla. Katsellessaan työnsä parissa ahkeroivia miehiä ja naisia Matti Randefelt koki siinä kirkon juurella seisoessaan tunteen, jota on vaikea kuvailla sanoin.

Pian Matti sai selville, kuka johti Kupanitsan kirkon kunnostustyötä. Nuori mies nimeltä Arvo Soittu, joka oli yltäpäältä pölyssä ja hikinen, esitteli hänelle itsensä. Arvo Soittu työskentelee tällä hetkellä Kupanitsan kirkon pappina, mutta kaksi vuotta sitten hänen ammattinsa oli vielä insinööri.

Muutaman hetken miesten siinä tarinoitua Matti kysyi, mitä kaikkea rakentajat tarvitsevat kirkon kunnostamista varten. Arvo Soittu ei ollut kovin toiveikas: Ei meillä ole paljon toivoa, sillä rahalla tavaraa ei voi ostaa ja valtiolta apua ei tule. Esimerkiksi ristitkin pitäisi olla ruostumattomasta teräksestä. Kuka ne tekisi, ja millä ne voitaisiin maksaa?

Matti Randefelt ja Inkeri Peterson Mölndalin juhlilla kesäkuussa.

Tästä keskustelusta Matti sai ajatuksen, jota hän ryhtyi toteuttamaan palattuaan Ruotsiin. Paikallisen seurakunnan ja sen kirkkoherran kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen päätettiin, että paikallinen seurakunta kustantaisi ristit Kupanitsan kirkolle. Matti Randefelt aloitti työnsä, ja teki ristit ruostumattomasta teräksestä. Isoimman ristin korkeudeksi tuli kolme metriä ja neljä pienempää olivat 85 cm:n korkuisia. Näiden viiden ristin hinnaksi tuli 1 500 kruunua.

Matti Randefeltin ja hänen seurakuntansa lisäksi suuret kiitokset ansaitsee Matin entinen työpaikka, josta hänelle annettiin koneet ja muuta tarvittavaa apua ristien valmistamiseen. Ennen eläkkeelle jäämistään Matti oli toiminut 20 vuotta insinöörinä samassa työpaikassa.

Puolen vuoden kuluttua ristien valmistumisesta ne matkasivat Ruotsista Örebrosta Suomeen, Hämeenlinnaan. Diakoni Helvi Luukka ja 40 talkoomiestä lähtivät viemään ristit perille Kupanitsaan. Suomesta kuljetettiin myös kaikki tarvittavat välineet, jotta ristit pystyttiin asentamaan paikoilleen kirkon katolle.

Matti Randefelt vieraili viime vuonna Kupanitsassa uudelleen. Siellä kirkon katolla kohosivat kohti korkeutta viisi ristiä — suurin risti loisti auringossa aivan kuin kiitokseksi. Kyyneleet vierähtivät tekijän silmiin. Olivatko ne onnen kyyneleitä?

Aili Jukarainen

Kuvat puhuvat

Ella Ojala, Pelastunut albumi. Tammi 1991. 122 s.

Valokuvia on hauska katsella, mikäli niistä löytyy riittävästi tuttuja. Oma kuva muiden joukossa saa varmasti useimpien katseen pysähtymään. Tuntemattomien kuvien katselu taas saattaa olla varsin pitkäveteinenkin kokemus. Joskus kuitenkin aivan vieraankin ihmisen kuva pysähdyttää. Löytyy jokin yhdistävä inhimillinen kokemus.

Ella Ojalan »Pelastunut albumi» on valokuvakirja ja sukukronikka. Se on jälkilämmössä syntynyt jatko hänen muistelmaromaaneilleen »Pitkä kotimatka» ja »Suomi näkyy». Mutta etsiválle siitä avautuu myös laajempia näkökulmia.

Albumi sai alkunsa jo silloin, kun Ella 12-vuotiaana tyttönä onnistui pelastamaan sodan jalkoihin jääneestä autiosta kodistaan valokuvakansion. Ella Ojala kertoo: »Erään tavarakansion alta löysinkin albumimme. Se makasi siellä avonaisena, mutta yksikään kuva ei ollut paikallaan. Jollakulla oli ollut niin paljon aikaa, että hän oli ehtinyt repiä kuvat aukoistaan, joihin ne oli sijoitettu. Aloin epätoivoissani etsiä valokuvia. Löysinkin yhden sieltä, toisen täältä ja sain vähitellen kaikki aukot täyteen. Jo silloin toivat kaikki löytämäni kuvat hetkeksi mieleeni henkilöt, joita ne esittivät, vaikkei siinä kiireessä ehtinyt kovin paljoa ajatella.» Paluumatkalla vanhempiensa luokse Ella menetti palan huivistaan joutuessaan keskelle tykistökeskitystä. Mutta albumi säilyi. Ja nyt sekin on inkeriläisten ja heidän ystäviensä yhteistä omaisutta.

Kuvat ovat totisia kuvia. Valokuvia ei silloin otettu keskellä arkipäivää. Kuvaukseen meno oli juhlallinen tapahtuma, joka veti kasvot vakaviksi. Monista kuvista voi totisten ilmeitten takaa lukea myös koettuja kärsimyksiä. Tapahtuneen muutoksen voi hyvin aistia, kun vertaa esimerkiksi Ellan tädin Marin hääkuvaa vuodelta 1930 kahta vuotta myöhemmin Pietarissa otettuun kuvaan.

Ellan albumi on kuvaus hänen sukunsa vaelluksesta. Samalla se on kuitenkin yksi lisävälähdys koko inkeriläisten raskaasta vaelluksesta. Tätä albumia selaillessa varmasti moni inkeriläinen käy mielessään läpi omien sukulaistensa ja tuttaviensa vaiheita. Jokaisen joka haluaisi olla muovaamassa kansojen historiaa, pitäisi myös pysähtyä pitkäksi aikaa tällaisten kuvien äärelle ja miettiä omaa vastuutaan. Samoja katseita ja vastaavia kohtaloita löytyy yhä tänä päivänä — Jugoslaviasta, Somaliasta ja monesta muusta maasta. Yhä edelleen on aseiden keskellä liikkeellä pieniä tyttöjä ja pieniä poikia. Millainen on kerran heidän albuminsa? Vai pelastuuko se lainkaan?

Ella Ojala on saanut molemmista edellisistä kirjoistaan Tampereen kaupungin luovan kirjallisuuden palkinnon ja on lahjoittanut ne äänikirjoina Inkeriläisten Yhdistykselle.

Markku Pyysiäinen

Toksovan kirkkokuoro

Veera Takalainen Helsingistä on lähettänyt lehdellemme valokuvan Toksovan viimeisestä kirkkokuorosta vuodelta 1933 tai 1934.

Kuvassa takana keskellä olevat nuoret miehet ovat Veera Takalaisen edesmennyt puoliso Eemeli Takalainen (vas.) ja Juho Kyllästinen (oik.), joka elää Pietarissa ja vieraili äskettäin Suomessa. Takana äärimmäisenä oikealla kirkon seinän vieressä on kirkonmies Mikko Myöhänen. Takarivissä vasemmalta lukien kirkonmies Vilkki sekä Juho Nuora, sen jälkeen Katri Kiuru sekä toinen Katri Kiuru, molemmat vielä elossa, toinen Petroskoissa, toinen Pietarissa. Heistä oikealle Eemeli Takalaisen sisar Anni Jääskeläinen, joka asuu nykyään Tšalnassa. Kuvan lähettäjä Veera Takalainen on Juho Kyllästisen edessä hieman sivuttain oikealla.

Kuoron viimeinen johtaja Eino Susi istuu takaa kolmannessa rivissä keskellä, vasemmalta viidentenä. Eino Susi oli kotoisin Toksovan Moision kylästä. Myöhemmin hänet vangittiin, kuten aikaisemmatkin johtajat Juhani Kämärä, Antti Kämärä ja Aappo Kämärä.

Kirkkoherra Juhana Varonen ei ole kuvassa mukana, koska hänen hoidossaan oli tuolloin monta seurakuntaa ja hän joutui heti jumalanpalveluksen jälkeen lähtemään toiselle kirkolle. Toksovan kirkko suljettiin vuonna 1936 ja Suomen kansalaisena kirkkoherra Varonen karkotettiin samana vuonna Suomeen.

Mölndalin po
Viljandiin ja

Mölndalin poppipeleistä muodostui jännittävä kilpailu — etenkin sen takia, että kilpailuihin osallistui sekä nais- että miesjoukkue Eestistä. He kilpailivat sellaisella nuoruuden innolla, että se toi kilpailuun aivan omanlaisensa tunnelman.

Tästä huolimatta kokeneemmat ruotsalaisjoukkueet veivät kärkitilat miesten kilpailussa. Göteborgin seudun miesjoukkue sai kiertopalkinnon jo neljännen kerran haltuunsa. Eestin naiset sitä vastoin voittivat oman sarjansa, vaikkakin niukasti.

Tulevaisuudessa voimme odottaa vilkasta kilpailutoimintaa Eestin kanssa, sillä poppia — tai eestiksi kurni mänkiä — pelataan Eestissä, mutta vanhoilla säännöillä. Valitettavasti Suomen edustus näissä kilpailuissa loisti poissaolollaan.

Tulokset

miehet: 1. GSIK (1)
2. Boråsin Kalevan Kansakerho
3. Värmland
4. Viljandi
5. GSIK (2)

naiset: 1. Viljandi
2. GSIK

Juhani Kustfält

Mölndalin kesäjuhlien poppipelin voittajajoukkueessa G
nen, Risto Soikkeli ja Juhani Kustfält. Naisten sarjan v
Svetlana Juhmes sekä Elviira Rokka. Heistä oli kuva el

ppipelin voitot
Göteborgiin

GSIK:ssa pelasivat Väinö Korkka (oik.), Armas Pöntö-
voittajat Viljandista olivat Tiina Sillamäe, Sirja Nilsson,
elokuun Viestissä.

Saksittuja Sanomia

Skuoritsan seurakunta sai kirkon Suomesta

11. elokuuta vihittiin Inkerin rovastikuntaan kuuluvan Skuoritsan seurakunnan käyttöön Suomesta tuotu puukirkko.

Skuoritsan seurakunta sijaitsee 40 kilometriä Leningradista lounaaseen. Vuonna 1640 perustettuun Skuoritsan seurakuntaan kuului ennen vallankumousta noin 8 000 jäsentä.

Seurakunta rekisteröitiin uudelleen puolitoista vuotta sitten. Toistaiseksi Skuoritsassa ei ole omaa pappia eikä kanttoria. Seurakuntaa hoidetaan Kupanitsasta ja Leningradista käsin.

Skuoritsan kirkko on entinen kurssikeskus Rautalammilta. Se kuljetettiin perille puuelementteinä rekka-autoilla ja pystytettiin paikan päällä. Kirkkolahjoituksen tekivät Pieksämäen rovastikunnan seitsemän seurakuntaa, joiden ystävyysseurakunta Skuoritsa on. Perustan rakensivat Skuoritsan seurakuntalaiset.

Kirkon ulkomaanapu osallistui kuljetuskustannuksiin. Nyt vihityssä Skuoritsan kirkossa on noin 120 istumapaikkaa. Suurin osa tuoleista on tuotu Suolahden kappelista Suomesta.

Ennen oman kirkon saantia Skuoritsan seurakuntalaiset kokoontuivat kodeissa, kesäisin hautausmaalla sekä uutta kirkkoa lähellä sijaitsevassa pahoin raunioituneessa Pyhän Katariinan kirkossa, joka mahdollisesti tulevaisuudessa katetaan kesäkirkoksi. (KT) (Karjala 22. 8. 1991)

Ystävyys uudistui 90-vuotispäivän aattona

Katri Hyyrönen, o.s. Pöntönen, Venjoen Rahkolasta, vietti 25. 8. 1991 90-vuotispäiväänsä kotikylässään, ja sai jo heinäkuun lopulla ensimmäiset syntymäpäivävieraansa Suomesta. Entiset naapurit Suomen vuosilta 1943—44 olivat tulleet Haukivuorelta asti Katria tervehtimään ja onnittelemaan. Helmi ja Toivo Hotti ja Katri Hyyrönen tapasivat 46 vuoden jälkeen toisensa ja uudistivat ystävyytensä.

Katri Hyyrönen oli Suomesta lähdön jälkeen vaeltanut pitkän taipaleen Eestin, Karjalan ja Pihkovan läänin kautta Inkerinmaalle, jonne hän pääsi asettumaan vuonna 1955. Sinä aikana, jolloin kirkot Inkerissä olivat hiljaisina ja suljettuina, Katri joutui uskollisena kristittynä toimittamaan kirkollisia tehtäviä, milloin saarnaamaan, milloin kastamaan lapsia. Kaikissa vaiheissa hänen sydäntään lähinnä olivat uskonto, lapset ja lastenlapset. Rippikoulun hän itse oli käynyt rovasti Kajannin aikana Venjoella, ja Hatsinassa hänet oli vihitty avioliittoon. — Helmi ja Toivo Hotin vihkiäisistä Haukivuorella v. 1944 hänellä oli säilynyt valokuva, jonka avulla vasta vuosi sitten entiset sodanaikaiset naapurit olivat löytyneetkin.

Hotit muistelevat Suomessa lämpimin tuntein matkaansa Inkerinmaalle ja Katri Hyyrösen luo. Helmi Hotti kertoo, että Haukivuorella on seurakuntaan syntynyt Inkerin ystävien piiri. Varmasti tämä ystävyysside sai vahvistusta kesäisestä vierailusta.

P. H.

Katri Hyyrönen kotipihallaan Helmi Hotin ja tyttärensä Lempin (oik.) seurassa.

Rajaton Tilda

Tilda Kekki 90 vuotta

Tilda Kekin monivivahteista elämää on kulunut 90 vuotta. Aika on mennyt eri pituisina jaksoina aluksi Inkerissä, sitten Karjalan kannaksella ja lopuksi Suomessa. Tildan työuraksi muodostui kauppa-ala. Inkeriläisten asioissa Tilda on tunnetusti luotettava taustavaikuttaja. Hänet tunnetaan määrätietoisena, mutta myös lämpimänä ja avarakatseisena ihmisenä. Merkkipäivän vietto kului niin ystävien kuin sukulaistenkin parissa.

Tilda Kekki on pitkän elämänsä varrella kiertänyt Suomenlahden liki ympäri. Lapsuus kului vauraassa Pien-Kikkerin kylässä Inkerinmaalla. Levottomina vuosina kouluja käytiin milloin Pietarissa, milloin Viipurissa. Isä Juho Kekki luotsasi ison perheensä vallankumouksen jaloista ensin Eestiin ja sieltä laivalla Helsinkiin. Juho Kekki osti kaupan Perkjärveltä, Karjalan kannakselta. Kekkiläisen perimätiedon mukaan Perkjärvi ei ollut mitään, ennen kuin Kekit sinne saapuivat. Sitten ei siellä tapahtunutkaan mitään, missä ei joku Kekin suuresta sisarusparvesta olisi ollut mukana.

Tuli sodat, ja lopulta Perkjärvikin oli jätettävä. Tilda matkasi Etelä-Suomessa: Parolassa, Porissa ja lopulta hän asettui Helsingin Puotilaan. Tildan matka inkeriläisen talonomistajan tyttärestä urbaaniksi puotilalaiseksi on ollut pitkä ja antoisa. Tilda kertoo, että hänen elämänsä on ollut tasaista. Tätä ei oikein millään usko, kun ajattelee hänen elämäänsä historian muutosten kourissa. Mutta hän lisää, että kun oli nuorempi, oli helpompaa jättää kaikki, vanhemmille se oli raskaampaa. Ja toisaalta se, mikä Tildalle on aina ollut tärkeintä, ei jäänyt rajojen taakse. Perhe, ystävät ja sukulaiset seurasivat, olivat läsnä ja tukena. Käsittämättömän hyvin hän sopeutuikin, minne vain meni. Itse asiassa Tilda toimi kansainvälisesti ennen kuin koko sanasta oli puhuttukaan Suomessa. Lämmöllä, sydämellä ja ystävyydellä sopeutuu minne tahansa, jopa Poriin.

Tildan työura meni suurempien voimien johdatuksessa. Hän työskenteli kauppa-alalla, mutta toimi jopa kansakoulun opettajanakin vähän aikaa. Sota-aika meni rintamalla, lottana. Töitä sai tehdä paljon, mutta työ ei saanut olla pääasia. Tärkeintä oli kuitenkin itse eläminen, ihmisten läheisyys ja ilonhetket. Aina silloin tällöin kannattaa pitää pienet juhlat; tämä on toiminut yhtenä Tildan ohjenuorista. »Käykää toisillanne» on äidiltä saatu ohje, jota Tilda on vaa-

▶

Juho Luukkosen muistolle

Uskollinen Inkerin suomalaisten työntekijä Juho Luukkonen Örebrosta, Ruotsista on poistunut keskuudestamme. Juho siunattiin viimeiseen lepoon Örebron Almbyn kirkossa 20. 12. 1990. Siunaustilaisuudessa sekä Almbyn kirkon seurakuntasalissa pidetyssä muistotilaisuudessa olivat läsnä hänen omaisensa ja ystävänsä.

Juho Luukkonen oli syntynyt Inkerissä, Venjoen Rönölän kylässä 8. 7. 1920. Hän oli juuri viettämässä sotaveteraanien toipumislomaa Turussa kun sai sydänkohtauksen. Hän kuoli myöhemmin Turun sairaalassa.

Juho Luukkonen asui suurimman osan elämästään Örebrossa. Jo 52-vuotiaana hän joutui sairaseläkkeelle sydänsairauden takia. Sairaudestaan huolimatta hän otti ahkerasti osaa Inkerin suomalaisten työhön ja hoiti Örebron kerhon tehtäviä monet vuodet.

Hän oli tunnettu keskuudessamme ystävällisenä, uhrautuvaisena ja rehtinä miehenä. Kaikki tehtävänsä hän toimitti tunnollisesti ja mielellään. Juho oli aina valmis auttamaan toisia, mutta ei mielellään olisi halunnut vaivata ketään, vaikka itse monasti olisi ollutkin avun tarpeessa. Seuraelämässä hän oli hiljainen ja hienotunteinen ihminen.

Muistamme ystäväämme Juho Luukkosta kaivaten.

ASa

---

linut. Ainakin kaksi kertaa vuodessa suku on kerääntynyt Tildan elämän ja maailman tähystyspaikkaan, hänen kauniiseen Puotilan asuntoonsa.

Ympäristön ja maailman tähystäminen ovat olleetkin Tildan mielipuuhia eläkevuosina Puotilassa. Tylsä ja valittava vanhuus on hänelle täysin tuntematon käsite, sille voi korkeintaan naurahtaa. Ei sillä ole väliä, vaikka kuulo ja näkö vähän heikkenevätkin, sydän toimii patterilla ja jalat eivät oikein kanna. Tärkeintä on, että mieli on kirkas ja sydän paikallaan, ja ne totisesti Tildalla ovat. Itäisten asioiden seuraaminen vie Tildalta paljon aikaa. Tuntuu kuin kelloa olisi käännetty taaksepäin, hän toteaa iloisesti. Pietari on taas Pietari ja venäläisillä on toivoa paremmasta. Erityisen onnellinen hän on inkeriläisten parantuneesta asemasta. He saavat puhua nyt pois kaiken sen pahan, josta 70 vuotta piti vaieta.

Tildan harrastuksista ehkä tärkeimmällä sijalla on ollut inkeriläisten ja toisaalta perkjärveläisten kerhot. Hänen edesmenneet veljensä Antti ja Väinö olivat inkeriläisten varsinaisia primus motoreita, Tilda jättäytyi mieluummin takaalalle. Veljet hoitivat esiintymisen, Tilda lämminhenkisen olemisen. Kekin sisarukset pitivät tiiviisti yhteyttä. Tildan elämän ehkä surullisin vaihe olikin, kun hänen läheisin sisarensa Kaisu kuoli 1970-luvulla.

Elämän ja maailman rajoilla ei ole ollut paljoa merkitystä Tildalle. Niitä tulee ja menee, ikuisia ne eivät ole koskaan. Tärkeämpää on ollut katsoa tulevaisuuteen ja eteenpäin, tarttua kiinni inhimilliseen, tärkeimpään mitä elämässä on: ystävyyteen, läheisyyteen ja huolenpitoon. Yhden rajan Tilda aikoo vielä ylittää, mennä kotiin. Tästä hän näki jo untakin: isä Juho seisoi Inkerin talon pihalla ja näytti tyttärelleen (ihmetteli varmaan minne Tilda on jäänyt viipymään) maata. Tämä maa on meidän, tuntui isä viestittävän. Isä saa odottaa vielä kauan, sillä maailmassa tapahtuu niin paljon mielenkiintoisia asioita, ettei Tilda täältä minnekään jouda lähtemään vielä pitkään aikaan.

Lasse Kekki

Inkerin äiti

Elä Inkerin äiti
elä kansasi iloksi
ole lapsesi tueksi
oman heimosi hellyydeksi.

Sinun kansasi kahanee
sinun heimosi häviää
sinun lapsesi kulkien
vierailla mailla
liristäen lintujen lailla
unhoittaen äidinkielensä
he muuttuvat vieraiksi kansalaisiksi.

Kysy luojalta lohdutusta
oman koetusten kansallesi
koska loppuvi koetuksemme
päästä lapsesi orjan ketjuista
ota päästämme orjan kruunu
pyyhi kyynelet silmiltämme.

Kutsu kaikkialta
omaa kadonnutta kansaasi
väsyneitä lapsiasi
hellän äidin siiven alle
kutsu hellällä äidin äänellä
ohjaa kansasi oikeuteen
ojenna oikea kätesi
ohjaa kansasi kotimaalle Inkeriin.

Aili Maria Lummo (Tikka)

Nouse Inkeri

Inkeriläisten järkyttävä kohtalontie Neuvostoliiton myrskyisinä vuosina 1924—1991 esitetään nyt näytelmänä.

Helsingin Linnanmäen Peacock-teatterissa saa kantaesityksensä 7 päivänä marraskuuta 1991 näytelmä, jollaista ei voitu kuvitella esitettävän Suomessa vielä 10 vuotta sitten. Inkeri Kilpisen kirjoittama ja Paavo Liskin ohjaama NOUSE INKERI on väkevä draama inkeriläisen perheen vaiheista neuvostovallan vuosina 1924—1991. Stalinin ajan pakkokollektivisointi, karkotukset Siperiaan ja suomalaisiin kohdistunut vaino, joka jatkui vielä aina 1970-luvulle asti paluukieltona Inkeriin, muodostavat kehyksen tälle vaikuttavalle näytelmälle.

Esitys alkaa kohtauksella Kupanitsan kirkolla ja päättyy saman kirkon uudelleen vihkimiseen toukokuussa 1991. Vainoista ja ankeista ajoista huolimatta inkeriläisyys ei hävinnyt, vaan nousee uudelleen vapaampien tuulien puhaltaessa.

Kalevan Näyttämö tuottaa näytelmän yhteistyössä Karjalaisen Näyttämön kanssa. Mukana on Evakko-oopperan tapaan ammatti- ja harrastajanäyttelijöitä. Joissakin rooleissa on myös inkeriläisiä, jotka ovat itse kokeneet nuo raskaat ajat.

Näytelmän lavastaa virolainen Mari-liis Reinsalu ja pukusuunnittelijana on Kirsti Maunula.

ESITYKSET:	to	7. 11.	klo 19
	pe	8. 11.	klo 19
	la	9. 11.	klo 19
	su	10. 11.	klo 14
	ke	13. 11.	klo 19
	pe	15. 11.	klo 19
	la	16. 11.	klo 14 ja 19
	su	17 11.	klo 14
	ke	20. 11.	klo 19
	la	23. 11.	klo 20
	su	24. 11.	klo 12

LIPUT: aikuiset 75 mk, lapset 35 mk, ryhmät (väh. 16 h) 65 mk.

VARAUKSET JA TIEDUSTELUT
Kalevankatu Näyttämö r.y.
puh. 90-685 1315
fax 90-685 1328

Oikaisu

Syyskuun Viestissä (9/1991) julkaistu runo "Kotikirkollemme" (s. 12) ei ole Aino Jamalaisen kirjoittama, vaan se on mukaeltu Liisa Makaran runosta "Kotikirkkoni rakkahin mun", joka kertoo Lempaalan kirkosta.

Matka Inkerinmaalle

Inkerinmaalle on suunnitteilla matka, jonka pääkohteena on Hatsinan vanhainkoti. Alustavat tiedustelut: Ida Riipinen puh. (90) 445 701.

Etsitään

Marietta Kiuru Englannista etsii sukulaisiaan tai pyytää tietoja jo edesmenneistä sukulaisistaan. Hänen isänsä Martti Kiuru oli syntynyt Toksovassa 4. 6. 1891. Isän vanhempien nimet olivat Yrjö Kiuru ja Eeva Heino. Isän vanhin veli joutui ehkä Baltian maihin, nuorin veli muutti Ohioon Cleveleandiin 50-luvulla ehkä Iranista. Myös serkku Bruno Kiuru on kateissa, joutunut ehkä Amerikasta käsin Korean sotaan. Karjalassa on myös pikkuserkkuja, Mikko Myöhäsen lapsia. Olisiko Suomessa Myöhänen-nimisiä sukulaisia?

Jos joku tietää jotakin näistä henkilöistä tai haluaisi muutenkin kertoa Toksovan kuulumisia Marietta Kiurulle, pyytäisimme häntä kirjoittamaan osoitteella:

Ms. Marietta Kiuru
3, Ranelagh RD. Flat C
London SW1V 3EX
England

Maria Torikka

Haluaisin tietoja tädistäni Maria Torikasta (kuvassa), joka lienee nyt jo kuollut. Olisin kiitollinen, jos hänen lapsensa tai muut sukulaiset voisivat kirjoittaa minulle. Vuonna 1967 tätini osoite oli Vemmelsäärentie 6 A 3, Tapiola. Helena Pitkänen, Leningradin alue, Razmetelevo, pereulok Lugovoi 17.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Lokakuun tilaisuus 27. 10. klo 14.

Marraskuun 30. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 13. Myyjäiset alkavat tuntia aikaisemmin.

Tervetuloa!

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:

Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.

Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Lahden Seudun Inkerikerho

Kuukausittaiset kerhoiltamme ovat edelleen joka kuukauden toinen maanantai klo 18.30 Ristin kirkon kerhohuoneessa (paitsi pikkujoulu).

14. 10. klo 18.30
11. 11. klo 18.30
9. 12. klo 18.00 Marin luona Immilässä.

Tervetuloa kaikki suunnittelemaan ensi kesän juhlajärjestelyjä!

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:

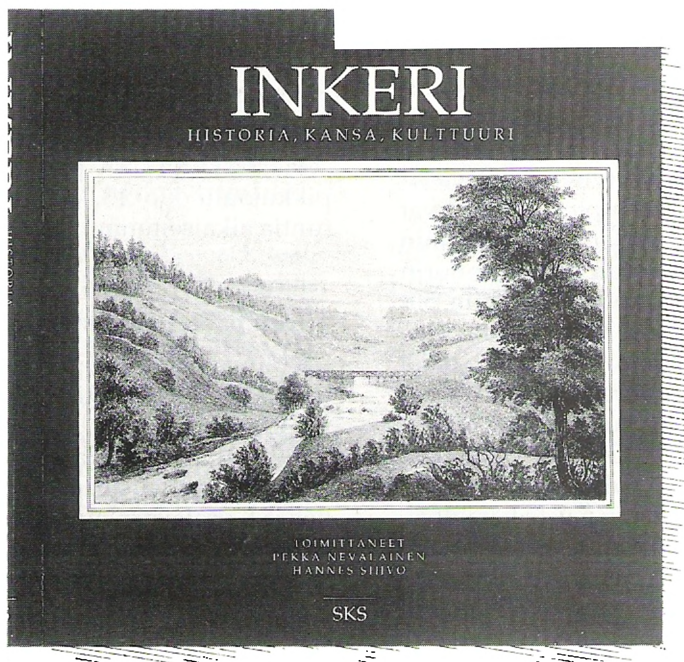
10. 10.
7. 11.
5. 12. pikkujoulut.

Tervetuloa mukaan!

Pyhäinmiesten päivä Örebrossa

Pyhäinmiesten päivän juhlat pidetään Örebrossa perinteiseen tapaan 1.—2. marraskuuta. Tarkempi ohjelma oli syyskuun Viestissä.

INKERI

INKERI

Historia, kansa, kulttuuri
Toimittaneet Pekka Nevalainen ja Hannes Sihvo

Inkeristä ei tätä ennen ole ilmestynyt INKERIn kaltaista laajaa ja ajankohtaista yleisesitystä, kirjaa sekä nykyhetkestä että menneisyydestä kiinnostuneelle maallikolle että spesialisoituneelle tutkijalle.

Artikkeleissa käsitellään Inkerin esihistoriaa, kirkollisia oloja 1600-luvulta 1900-luvun alkuun. Kirjoitusten avulla rakentuu selvä kuva hallinnosta ja oikeuslaitoksesta, niissä kerrotaan alkuperäisväestön tavoista ja sosiaalisesta elämästä.

Tarkasteltavaksi joutuvat Inkerin koko historia ja Inkeri monikansallisena alueena, inkeriläisten kansanrunous, kieli ja kirjallisuus sekä inkeriläinen identiteetti. Inkeriläisten historiaa 1900-luvulla valotetaan eri näkökulmista.

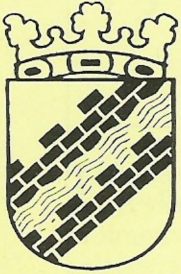
Teoksen runsas kuvamateriaali on suurimmalta osin uutta, ennen julkaisematonta. Kirjan kymmenet kartat, laajat henkilö- ja paikannimihakemistot tekevät siitä käyttökelpoisen käsikirjan. Nyt kun inkeriläisten vaikeita vaiheita ei enää vaieta kuoliaaksi, meillä on onneksemme tarjolla tarkka kuva sukulaistemme menneisyydestä.

380,-

SKS

Vammalan Kirjapaino Oy 1991

inkeriläisten viesti

numero 11 **marraskuu 1991**

inkeriläisten viesti

Toimitus

Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Puh. (90) 783 391
Toimitussihteeri
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori

Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset

1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991

120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa

Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033/101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö

Hallituksen pj. Keijo Korkka
Ruonelantie, 20900 Turku
Puh. (921) 302 868 (työ)
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kansi: Pastori Arvo Survo ja Hatsinan kuoro juhannuksena Toksovan kirkon edustalla. Valitettevasti kuorolaisten kauniin värikkäät puvut eivät pääse oikeuksiinsa mustavalkoisessa kuvassa.
Kuva: Viktor Tilkku.

Inkeriläisten yhteinen yleisteos on ilmestynyt

Inkeriä laajasti käsittelevä yleisteos on nyt yksissä kansissa. Lokakuun alussa ilmestyi filosofian tohtori Pekka Nevalaisen ja professori Hannes Sihvon toimittama »Inkeri — historia, kansa, kulttuuri», joka esittelee monipuolisesti Inkerin historiaa muinaisuudesta tähän päivään. »Inkeri» koostuu neljäntoista tutkijan artikkeleista, joista sekä Nevalainen että Sihvo ovat kumpikin kirjoittaneet kaksi.

Lokakuun seitsemäntenä päivänä pidettiin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran juhlasalissa »Inkerin» julkistamistilaisuus, jonne oli saapunut runsaasti sekä inkeriläisiä sekä inkeriläisyydestä kiinnostuneita. Teoksen toimittajat Hannes Sihvo ja Pekka Nevalainen kertoivat kirjan syntyvaiheista, ja lisäksi tilaisuudessa oli läsnä osa teoksen kirjoittajista.

Hannes Sihvon mukaan Inkerinmaa on ollut samalla kertaa sekä suurten toiveiden että pettymysten kohde: suomalaisten yhteiselo ei siellä toiveista huolimatta toteutunut.

Sihvo kertoi teoksen valmistumisen vieneen vain puolitoista vuotta; tämän mahdollisti se, että »Inkeri» syntyi suuresta tunteesta ja rakkaudesta Inkerinmaahan.

Kokonaiskuvan hahmottaminen Inkeristä ei ole ollut helppoa. Vaativuutta on lisännyt se, että usein kirjoittajien on ollut täytettävä historian valkeat läikät. Tässä ovat olleet apuna uudet, runsaat lähdelöydöt, joiden avulla Inkerin historia näyttäytyy paikoitellen aivan uudessa valossa. Omanlaisensa painoarvon muutamille artikkeleille luo se, että niiden kirjoittajat ovat inkeriläisiä, joiden historia on yhteinen Inkerinmaan historian kanssa.

Hannes Sihvo totesi, että Inkerin ja inkeriläisten historia ei ole vielä loppuun kirjoitettu. Lisäksi hän toivoi, että kirja vietäisiin sen kansan pariin, josta se on kirjoitettu.

Pekka Nevalaisen mukaan on olemassa useita syitä siihen, miksi 1900-lukua on kirjassa käsitelty muita ajanajaksoja enemmän. 1900-luku toi mukanaan monia mullistuksia inkeriläisten elämään: tuhannet inkeriläiset kokivat pakolaisuuden jo 20-luvulla, ja Stalinin vainot 30- ja 40-luvulla aiheuttivat inkeriläisten joukkokarkotukset ja hajaannuksen, joka on jatkunut aina näihin päiviin saakka. Jo ennen toisen maailmansodan syttymistä luterilainen uskonto, suomen kieli ja kulttuuri olivat Inkerinmaalla poljettu maan rakoon.

Toisen maailmansodan jälkeen ei siis ole voitu enää puhua yhtenäisestä Inkeristä. Entä mikä on Inkerin tulevaisuus? kyseli Pekka Nevalainen. Tulevaisuutta on vaikea ennustaa, mutta hänen mielestään inkeriläisyys tulee kyllä säilymään muodossa tai toisessa. Inkerin historia on kuitenkin kadonneen maan historiaa, Nevalainen lisäsi.

»Inkeri» on myös kuvateos, sillä siinä on pitkälti yli toistasataa valokuvaa, joista suurin osa on ennestään julkaisemattomia. Osa kuvaharvinaisuuksista on peräisin yksityisten ihmisten valokuva-albumeista.

Leena Salo

Kaataako Suomen lama inkeriläisten kirkkoremontit?

Kirkon ulkomaanapu markkinoi näyttävää 40 miljoonan markan ohjelmaansa, jolla inkeriläisille kunnostetaan ja rakennetaan toistakymmentä kirkkoa tai vastaavaa. Laitos uskoo vastaavansa huudoistaan, vaikka lamaa potevilla seurakunnilla uhkaa laupeus loppua. Esimerkiksi Mikkelin seurakunta on sysäämässä rahoitusvaastuuta yksityisten avustajien harteille. Kirkon ulkomaanapu on esittänyt seurakunnille, että ne sitoutuisivat rahoittamaan hanketta. Mikkeli on lamaan vedoten kieltäytynyt kunniasta. Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnalta pyydettin kolmen vuoden sitoumusta, 150 000 markkaa vuosi.

Kirkon ulkomaanavun Inkeri-työn projektisihteeri Kai Takkula, onko koko kirkkoprojekti kaatumassa suomalaiseen lamaan?

»Tämä on ensimmäinen kielteinen vastaus, josta olen kuullut. Toisaalta tarkoitus on panna kirkot kuntoon 3—5 vuoden periodilla, jolloin mukaan ehtii myöhemminkin.»

Mikkelissä kirkkoneuvosto panee innokkaimmat Inkeri-aktivistit setvimään, kuinka kaivattu rahoitus löytyisi yksityisiltä. Onko nyt koko miljoonaprojekti menossa harrastelijakäsiin?

»En sanoisi näin. Vahvoilta seurakunnilta on saatu alustavia myönteisiä vastauksia. Varsinaiset päätöksethän siellä tosin tehdään vasta syksyn kuluessa ja seuraavina vuosina. Olemme yhä varsin luottavaisia, että projekti voidaan toteuttaa huomattavalta osaltaan lähivuosina. Osin tosin muidenkin kuin seurakuntien budjettivaroin: kampanjoin, keräyksin, kolehdein jne.»

Seurakuntiin iskevä yleinen lama ei siis ole pysäyttämässä miljoonaprojektia?

»Kyllä se saattaa hieman jarruttaa, mutta olemme toiveikkaita, ettei se olennaisesti vaikuta hankkeisiin. Tietysti avustustyön luonne vaatii aina joustavuutta.»

Viipurin turisteja kiinnostaa entisen saksalaisen Pietari-Paavalin kirkon restaurointihanke?

»Ulkomaanavun jaosto on varannut 200 000 markkaa kunnostukseen, suunnitteluun, ja toimiin ryhdytään syksyn aikana. Kirkkohan on upseeriklubina säilynyt hyvässä kunnossa, ja sitä on voitu käyttää jo nyt kirkkonakin. Kyse on vain kunnostuksesta, ei uudelleenrakentamisesta.»

Uskotte suomalaiseen laupeuteen lamankin aikana?

»Inkerin ja Baltian kirkot ovat saaneet poikkeuksellisen paljon avustusvaroja sekä yksityisiltä että seurakunnilta jo 2—3 vuoden ajan. Ennakkotietojen mukaan monet seurakunnat ovat lähdössä hankkeeseen vetoomuksiamme suuremmillakin panoksilla.» (Jussi Otalahti/Helsingin Sanomat 30. 9. 1991).

Inkerin kansan koettelemukset

Juutalaisia ja mustalaisia on aina vainottu ja vihattu heidän erilaisuutensa tähden, koska he jo pukeutumisessaan erottuvat muusta kansasta.

Inkerin kansa on saanut elää omaa elämäänsä Inkerinmaalla jo ammoisista ajoista saakka. Aina lokakuun vallankumoukseen saakka kieli ja kulttuuri kukoistivat Inkerissä. Samalla Inkeri oli tärkeä Pietarin kaupungin kehitykselle ja elintarvikkeiden tuottajana. En ymmärrä, miksi neuvostovalta vihasi ja vainosi Inkerin kansaa. Vielä tänäkin päivänä yritetään jarruttaa ja vaikeuttaa inkeriläisten elämää ja kaikkea toimintaa. Kirkot ja hautausmaat on häväisty ja raiskattu. Kysyn vielä, mitä pahaa Inkerin kansa on tehnyt tai toiminut neuvostovaltaa ja kommunistipuoluetta vastaan. En ole lukenut NL:n perustuslakia, mutta luulen että kaikki vaino ja nöyryytys ovat lainvastaisia. En tiedä, kuka pystyy vastaamaan minulle ja Inkerin kansalle, miksi niin on tehty. Jo kaupungin perustusvaiheessa Pietari I antoi asetuksen suomalaisen (inkeriläisen) seurakunnan perustamista varten. Kuulee useasti Stalinin terrorin vuosista: eikö silloinkin toiminut kommunistinen puolue? Niin kauan kuin kansalla ei ole vapautta, niin kauan ei ole myöskään ruokaa. Neuvostoliitossa ei vielä tänäkään päivänä ole vapautta, vaikka monet niin luulevat.

Vallankumouksen jälkeen Suomesta loikanneet kommunistit perustivat omia sanomalehtiään ja julkaisuja suomen kielellä; kaikki muu suomenkielinen toiminta kiellettiin. Ensimmäinen kommunistien julkaisu oli viikkolehti »Kumous» (23. 7. 1918). Sen jälkeen aloitti kommunistinen päivälehti »Vapaus» ja syntyi kaikenlaisia pienikokoisia julkaisuja, mm. »Kiireellisiä toimintaohjeita Suomen vallankumoukselliselle työväelle ja sotaväelle». SKP:n sotilasjärjestö julkaisi sotilaskirjasia ja »Punasotilas»-lehteä. Vuoden 1923 kesäkuun alussa perustettiin kustannusosuuskunta Kirja. Se julkaisi koulukirjoja sekä poliittista ja kaunokirjallisuutta suomen kielellä.

Neuvostoliiton uuden turvallisuuspolitiikan myötä alkoivat puhaltaa uudet tuulet — kansanmurha alkoi jo vuosina 1929—33 ja samalla Inkerin johtomiehet vangittiin ja tuhottiin. Vuonna 1937 suomen kieli julistettiin »vastavallankumoukselliseksi kieleksi». Suomen kieltä ei saanut käyttää (rangaistuksen uhalla). Suomenkieliset lehdet lakkautettiin, valtion kustannusliike »Kirja» lopetettiin, samoin tehtiin kouluille, teattereille, kirkoille ja kaikelle mikä oli yhteydessä suomalaisen kulttuurin kanssa. Suomenkielinen henkilökunta vangittiin ja suomenkieliset julkaisut poltettiin. Sorto on jatkunut tähän päivään saakka? Toivotta-

Hyvät lehtemme tilaajat!

Vuosi 1991 lähestyy loppuaan. Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodelle 1992 voitte uudistaa lehtemme joulukuun numeron välissä lähetettävällä tilillepanokortilla. Viesti on sopiva lahja myös sukulaisille ja ystäville. Lahjatilaukset voidaan tehdä pankeista ja posteista saatavaa tilillepanokorttia käyttäen. Merkitkää tilillepanokorttiin maksajan sekä saajan nimet ja osoitteet selvästi. Myös tämänvuotiset lahjatilaukset voidaan uudistaa tällä tavalla.

Viestin hinta vuodelle 1992 on Suomessa 130 mk, Ruotsissa 200 kr ja muihin maihin 160 FIM. Tilitiedot löytyvät Viestin sivulta 2. Ruotsissa tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat samalla sivulla. Kaikki uudet vuoden 1992 alusta alkavat tilaukset on tehtävä 15. 12. 91 mennessä.

Jos joku Teistä ei halua enää jatkaa Viestin tilausta, pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan siitä konttoriin tai asiamiehelle Ruotsissa. Näin vältämme turhia muistutuskirjeitä.

Jatkoa s. 5

vasti Inkerin nykyiset johtajat eivät ole yhtä sinisilmäisiä kuin entiset, jotka uskoivat ja luottivat kaikkiin kauniisiin lupauksiin ja valheisiin.

En suosittele mitään Kalevalan Kullervon tapaisia kostotoimia, että ajetaan karja suohon ja muutetaan sudet ja karhut kotieläimiksi. Mutta jos tämä tilanne vielä jatkuu muutaman vuoden, ei ole enää historiaa, kulttuuria eikä mitään muutakaan, joka on kaikille kansoille tärkeää, jotta ne voisivat säilyttää olemassaolonsa. Paluu takaisin Inkeriin, suomen kielen palauttaminen viralliseksi kieleksi kouluissa, kirkoissa ja kaikissa tilaisuuksissa, joissa inkeriläiset tapaavat toisiaan, sekä Inkerin maatalouden ja elinkeinon palauttaminen tsaarin aikaiselle tasolle olisivat muutoksista tärkeimmät. Paljon on jo tapahtunut tähän suuntaan, mutta ei vielä tarpeeksi.

Ehdotan julkaistavaksi postimerkkiä »INKERIN HYVÄKSI» ja jaettavaksi sitä kaikille Inkerin kerhoille, yhdistyksille sekä kaikille Inkerin asiaa ajaville järjestöille. Tulot näistä merkeistä menisivät kokonaan Inkerin jälleenrakentamisen hyväksi.

Suomi-Seura ja Suomen työministeriö julkaisevat yhdessä Suomen Silta -nimistä lehteä. Lehti ilmestyy kolmena versiona seuraavasti: 1) Suomenkielinen peruslehti + matkaliite Suomeen. 2) Suomenkielinen peruslehti + englanninkielinen liite Pohjoismaiden ulkopuolelle. 3) Suomenkielinen peruslehti + ruotsinkielinen liite Pohjoismaihin. Lehti lähetetään Suomen rajojen ulkopuolelle ilmaiseksi Suomen kansalaisille ja niille ulkosuomalaisille, jotka ilmoittavat osoitteensa lehden toimitukseen. Lehden nimi ruotsiksi on Finlandsnytt ja englanniksi Suomi-Bridge. Lehden osoite on: Mariankatu 8 SF-00170 Helsinki, Finland. Puh. (90) 174 255.

Juho Jämsä

Eestiläinen tutkija tarkastelee Inkerin alkuperäisväestön vaiheita

Tarttolainen väestötieteilijä Otto Kurs esittelee Tartossa ilmestyvässä AKADEEMIA-aikakauskirjassa (1990/n:o 7) laajasti Inkerinmaan alkuperäisväestön eli vatjalaisten, inkerikkojen (inkeroisten) ja erityisesti inkerinsuomalaisten historiaa. Hän antaa myös varsin tarkkoja tietoja inkerinsuomalaisten nykyisistä asuinpaikoista etenkin Eestissä.

Vatjalaisia vanhuksia, jotka vielä taisivat vatjan kieltä, Kurs mainitsee vuonna 1982 olleen noin 50. Eniten heitä asui Joenperällä (20), enemmän kuin kymmenkunta Luuditsan ja Liivan kylässä, ja aivan muutamia Rajon, Matin ja Kukkusin kylässä. Vatjalaisten tuhatvuotisen historian hän toteaakin päättyneen.

Vatjalaisten vanhoja naapureita ovat 11. vuosisadalla Nevan ja Inkere-joen varsille asettuneet karjalaisten jälkeläiset, uskonnoltaan ortodoksiset inkeroiset eli inkerikot (Eestissä käytetään venäjästä saatua nimitystä isurit; 30-luvulla isureita sanottiin vielä inkeriläisiksi. Nykyisin tätä nimitystä pyritään välttämään, koska puhekielessä inkeriläiset tarkoittaa inkerinsuomalaisia). Vuonna 1926 Neuvostoliitossa eli vielä 26 137 inkerikkoa. Vuosina 1932—37 opetettiin Soikkolan ja Laukaanjoen suiston kouluissa inkerikkojen kieltä ja julkaistiin parikymmentä isurinkielistä kirjaa. Vuonna 1937 alkaneiden joukkokarkotusten ja sodanaikaisen Suomeen siirron jälkeen inkerikkoja on ollut Kalininin, Jaroslavlin, Ivanovon, Vologdan piirissä ja muuallakin Venäjällä. Vuoden 1956 jälkeen jotkut pääsivät kotikonnuilleen; väestönlaskennassa 1959 heitä oli 1 062, ja vuonna 1979 vain 748. Virallisten tietojen mukaan Inkerissa asuu vain 315 inkerikkoa. Todellisuudessa heitä lienee enemmän, sillä Soikkolanniemen kylissä he ovat vieläkin enemmistönä. Omaa kieltään puhuu kuitenkin vain vanhempi ikäpolvi, nuoremmat aniharvoin. (Nämä tiedot ovat peräisin Heiki Pärdin artikkelista Eesti Loodus -lehdessä 1988/n:o 4.)

Esiteltyään varsin perinpohjaisesti inkerinsuomalaisten asutus- ja sivistyshistoriaa — mainiten muun muassa Kolppanan seminaarin perustamisen ja Inkerin suurimman kirjaston Skuoritsassa sekä ensimmäiset laulujuhlat Skuoritsan Puutostissa 1899 (lähteinään Sulo Haltsosen toimittama Inkerinsuomalaisten historia sekä Juuso Mustosen artikkeli Heimoliitto-julkaisussa 1931) — Otto Kurs esittää tietoja inkerinsuomalaisten lukumäärästä vuonna 1917: Inkerinmaan luterilaisissa seurakunnissa oli 127 000 asukasta, niistä 45 000 Pohjois-, 52 000 Keski- ja Itä- sekä 30 000 Länsi-Inkerissä. Vuoden 1918 lopussa Inkerissä oli 314 koulua ja 248 suomenkielistä opettajaa. Vuoden 1926 väestönlaskennan mukaan Neuvostoliitossa asui 114 831 »Pietarin suomalaista» — näin inkerinsuomalaisia nimitettiin. Vuonna 1919 oli Venäjän kansalaissodan aikana siirtynyt Suomeen 8 000 ja Eestiin 1 000 (joista n. 5 000 palasi takaisin olojen rauhoituttua). Vuonna 1936 oli nykyisellä Pietarin alueella 54 suomalaista kyläneuvostoa, suomen kieltä käytetiin kouluissa, radiossa ja virastoissa.

Vuosina 1920—1930 ilmestyi kaksi suomenkielistä päivälehteä ja kahdeksan muuta lehteä. Vuosina 1929—1932 kustantamo »Kirja» julkaisi 768 kirjaa (Rudolf Sykiäinen, Neuvosto-Karjala-lehdessä 1989/n:o 74).

Inkerin kohtalon vuodet

Vuoden 1928 lopulla aloitettiin Inkerissä tilojen hävittäminen ja pakkokollektivisointi, joka toi mukanaan karkotukset. Ensimmäiseksi kohteeksi joutui Pohjois-Inkeri, josta perheitä siirrettiin sekä pohjoiseen että etelään: Hiipinästä Keski-Aasiaan, yhteensä 18 000 ihmistä. Vuonna 1935 oli toinen suuri kyyditseminen, 7 000 ihmistä. Vuonna 1936 toukokuussa tyhjennettiin Valkeasaari, Lempaala, Vuole ja Miikkulainen: 20 000 ihmistä siirrettiin Hatsinan ja Krasnoje Selon välietapin kautta Siperiaan ja Keski-Aasiaan. Tämän jälkeen suomalaisia oli enää Toksovan 17 kylässä, samoin Kelton ympäristön 28 kylässä. Muissa Inkerin osissa oli vielä 32 suomalaista kyläneuvostoa.

Rankaisutoimien huippukohta oli vuonna 1937, jolloin Inkerin luterilaiset kirkot hävitettiin, samoin koulut. Vuonna 1928 alkaneet väestönsiirrot vähensivät Inkerin asujaimistoa 50 000 ihmisen verran. Vuonna 1939 asui Neuvostoliitossa yli 143 000 suomalaista, joista 13 000 oli Karjalassa.

Kun Pohjois-Inkeri jäi Pietarin piirityksen saartorenkaaseen, vietiin vuoden 1942 alussa kaikkiaan 25 000—30 000 suomalaista Siperiaan. Oranienbaumin mottiin jäi piirityksen loppuun asti, vuoden 1944 alkuun, noin 2 000 inkerinsuomalaista ja 4 000 inkerikkoa. Loput inkerinsuomalaisista — noin 65 000 — jäi saksalaisten valtaamalle alueelle. Ennen kuin Suomeen siirtäminen pääsi alulle, sodanaikaiset vaikeat olot pakottivat inkerinsuomalaisia hakeutumaan Eestiin, jossa heitä vuodenvaihteessa 1942—43 oli jo 18 000. Saksaan oli ajautunut likipitäen 3 000 inkerinsuomalaista, heistä 80 % naisia.

Maaliskuun 29. päivänä 1943 alkoivat siirrot Suomeen Paldiskin kautta. Inkeriin jäi kuitenkin 4 000, Eestiin 3 000 suomalaista. Suomeen siirtyi kaikkiaan 63 205 inkerinsuomalaista — mukaan luettuna 2 042 Saksasta tullutta. Suomeen siirrettyjen joukossa oli myös vatjalaisia ja inkerikkoja.

Ott Kurs kertoo myös tarkoin prosenttiluvuin, miten inkeriläiset sijoittuivat Suomessa eri lääneihin. Siirtoa koskevat luvut ovat peräisin Erkki Tuulen teoksesta Inkeriläisten vaellus (1988). Inkeriläisten palauttamisesta Ott Kurs käyttää ilmaisua »välirauhan perusteella kaikkien pakolaisten oli palattava kotiin» ja toteaa, että kukaan palanneista ei päässyt koti-

Saima ja Sulo Kajava Pitkästärannasta Kelton kirkonmäellä vuonna 1989. Sulon veli Toivo Kajava asui Suomessa ja kuoli pari vuotta sitten. Kuva: Pirkko Huurto.

seudulleen vaan kaikki joutuivat Venäjän alueelle: Kalininin piiriin, Karjalaan, Uralille. Vasta vuodesta 1956 alkaen inkeriläiset saattoivat valita asuinpaikkansa. »Inkerinsuomalaisten sorto jatkui viime vuosiin asti, erityisesti omalla maalla Inkerissä.»

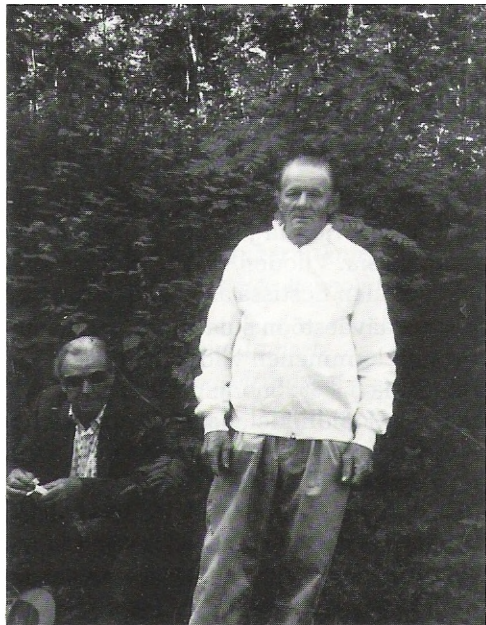
Inkerinsuomalaiset tänä päivänä

Kuvatessaan inkerinsuomalaisten nykytilannetta Kurs toteaa, että kotimaansa menettäneet inkerinsuomalaiset ovat vieraassa kansallisessa ympäristössä joutuneet nopeasti sulautumaan muuhun väestöön, eritoten oloissa, joissa syntyperänsä salaaminen on ollut hengissäsäilymisen ehto. Vuonna 1959 Neuvostoliitossa rekisteröitiin 92 717 suomalaista, heidän joukossaan myös Suomen, Pohjois-Amerikan ja Muurmannin rannikon suomalaisia. Eniten suomalaisia asui Karjalan autonomisessa neuvostotasavallassa (27 829), Pietarin piirissä sekä kaupungissa (23 193) ja Eestissä (16 699). Näillä alueilla asui siis 73 % Neuvostoliiton suomalaisista. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin suomalaisten lukumäärä oli supistunut 7 079:ään.

Heistä Karjalassa, Pietarin alueella ja Pietarin kaupungissa sekä Eestissä asui 54 091 henkeä eli 70,2 % Neuvostoliitossa asuvista suomalaisista. Pietarin kaupungissa asuvien lukumäärää ei ole julkaistu. Pieniä suomalaisryhmiä asui vielä Muurmanskin ja Arkangelin piirissä, Komissa, Moskovassa, Novosibirskissä ja Krasnojarskin alueen pohjoisosassa.

Karjalan suomalaisista (20 099) puhui 1979 äidinkielenään suomea 49,8 % ja venäjää 49,6 %. Karjalassa oli siis tapahtunut voimakas venäläistyminen, siitä huolimatta että siellä oli ilmestynyt suomenkielistä kirjallisuutta (kirjoja ja lehtiä) ja ollut jonkin verran suomenkielistä kouluopetusta (vuoteen 1956 ja taas vuodesta 1963 alkaen).

Karjalassa inkerinsuomalaiset asuvat enimmäkseen Petroskoissa ja Aunuksessa — Tšalnassa, Latvassa ja Essoilassa (Krjukov Punalipussa 1987/n:o 8). Pietarin alueella, omalla maallaan 16 239 suomalaisesta puhui 51,9 % esivanhempiensa ja 47,9 % venäjän kieltä. Pietarin kaupungista ei tietoja ole. Suomalaisten lukumäärä suur-Pietarin alueella arvioidaan 7 000—8 000:ksi. Pietarin lähistön suomalaisia kokoaa yhteen Puškinin kirkko ja 1989 toimintaluvan saanut Inkerin Kulttuuriseura.

Kohtla-Järvellä asuva Jaakko Pekonpoika Haimi (oik.) on yksi Eestin yli 16 000 suomalaisesta. Hänen kanssaan tupakkatauolla vuonna 1989 Keltossa istuskelee Simo Rekonen, joka on kotoisin Lempaalasta, mutta asuu nykyisin Rakveren lähellä. Kuva: Pirkko Huurto.

Eestin tasavallassa oli 1934 vuoden väestönlaskennassa 1088 suomalaista, jotka asuivat Eestin Inkerissä ja sen liepeillä. Narva—Joensuussa suomalaisia oli 2,2 % ja Narvassa 0,6 % koko väestöstä. Lisäksi Eestissä asui 841 inkerikkoa. Sodan aikana ja heti sodan jälkeen pyrkivät inkerinsuomalaiset asettumaan Eestiin, mutta vuosina 1948—50 heidät lähetettiin

pois. Takaisin he saivat tulla 1950-luvun loppupuolella.

Vuonna 1979 piti Eestissä asuvista suomalaisista (yhteensä 17 753) 6 582 eli 37,1 % äidinkielenään suomea, 6 415 eli 36,1 % eestiä. Viimeksi mainittujen joukossa on todennäköisesti monia Narvan, Sillamäen, Kohtla-Järven ja Tallinnan suomalaisia. Vuoden 1989 väestölaskennan mukaan Eestissä asui 16 622 suomalaista. Pääväestöön sulautuminen on supistanut kymmenen vuoden kuluessa lukumäärää 6,4 %. Suomen kieltä pitää nyt vain 31 % äidinkielenään. Eestin kieltä vapaasti puhuvia suomalaisia on 33,3 %, venäjän kieltä hallitsevia 38,9 % suomalaisista. Tästä voi päätellä, että venäläistyminen on vahvistumassa.

Kun vuosina 1959 ja 1970 suomalaisia oli lähes puolitoista prosenttia Eestin väestöstä, niin vuonna 1989 heidän osuutensa oli hädin tuskin 1,1 %. Tallinnassa vuonna 1979 oli 2 996 suomalaista, Kohtla-Järvellä 1 910 ja Tartossa 1 271.

Kaikkein eniten suomalaisasutusta oli vuonna 1979 keskittynyt Koillis-Eestiin, Virumaalle, jossa asui 33,7 % koko suomalaisväestöstä. Seuraavaksi eniten heitä on ollut Tallinnan ympäristössä Harjumaalla, sitten Kaakkois-Eestissä, Tartonmaalla, Vöru- ja Valgamaalla, sen jälkeen Keski-Eestissä, ja kaikkein vähiten Länsi-Eestissä ja Saarenmaalla.

Neuvostoliitossa ryhtyivät syrjityistä kansallisuuksista kaikkein ensimmäisinä järjestäytymään inkerinsuomalaiset. He perustivat Tartossa Eestin Inkerinsuomalaisten seuran, minkä jälkeen oman seuran perustivat inkeriläiset Tallinnaan, Haapsaluun, Itä-Virumaalle, Rakvereen, Vöruun, Valgaan, Pärnuun ja Narvaan. (Myöhemmin on perustettu seura ainakin Viljandiin ja Paideen.) Helmikuun 25. 1989 seurat yhdistyivät Eestin Inkerinsuomalaisten Liitoksi.

Suomalaisten asuinpaikat Eestissä vuonna 1989

Eestin tilastoministeriön tarkistamien tietojen mukaan Eestissä asui vuonna 1989 16 568 suomalaista. Lukumäärä on kymmenessä vuodessa vähentynyt 1 185 henkeä. Samaan aikaan on inkerinsuomalaisen väestön lukumäärä kaupungeissa kasvanut. Eestin kaupungeissa ja kauppaloissa asuu tätä nykyä 11 179 suomalaista eli 67,5 % suomalaisväestöstä. Tallinnassa asuu 3 238 suomalaista, Kohtla-Järvellä 1 711, Tartossa 1 270, Narvassa 718 ja Pärnussa 536. Maakunnista ensimmäisellä tilalla on Länsi-Virumaa, toisena Harjumaa (Tallinnan seutu), kolmantena Viljandimaa. Suurin prosentti (8,1 %) suomalaisia koko paikkakunnan väestöstä on Järvakandissa Keski-Eestissä, toiseksi suurin (5,1 %) Kehrassa Harjumaalla. (Molemmilla paikkakunnilla on huomattavaa teollisuutta: Järvakandissa lasitehtaat, Kehrassa selluloosa- ja paperikombinaatti). Tallinnassa suomalaisten osuus on 0,7 %, Narvassa 0,9 % ja Tartossa 1,1 %. Pääkaupungin Tallinnan seudulla asuu kuitenkin kaikista Eestin suomalaisista 33,5 % eli 5 550 henkeä.

Vaikka inkerinsuomalaisilla oli lupa vuoden 1956 jälkeen asettua asumaan uudelleen Pietarin alueelle, ei heitä tunnustettu alueen alkuperäisväestöksi vaan he joutuivat hankalana ja vihamielisenä pidetyn vähemmistön asemaan. Asutus on suureksi osaksi keskittynyt Karjalaan ja Eestiin, jossa — kuten Inkerinmaallakin — näkyy toiseen kansallisuuteen sulautumista, venäläistymistä, Eestissä osittain myös eestiläistymistä.

Lyhennellen suomentanut **P. Huurto**

Kirjeitä lukijoilta

Olen kotoisin Hatsinasta, Skuoritsan seurakunnasta ja Rähmösin kylästä. Vuonna 1930 olin 9-vuotias. Silloin meiltä otettiin kaikki pois — mukaan matkalle annettiin ottaa vain 38 kiloa tavaroita. Muistan, että se oli toinen pääsiäispäivä. Koko kylä kokoontui silloin yhteen, ja ihmiset itkivät.

Minut vietiin toiseen kylään äitini sisaren kotiin, sillä perheeni halusi jättää minut turvaan sinne. Minulle tuli kuitenkin kova ikävä perhettäni ja juoksin tuvasta ulos, huusin ja itkin: Isä, älä jätä minua. Isä jäi odottamaan ja otti minut syliinsä.

Niin minä jouduin perheeni kanssa Siperiaan. Meitä oli isä, äiti, veljeni Veikko ja 80-vuotias isoisä. Olimme Siperiassa 20 vuotta. Kun Stalin kuoli, saimme äänioikeuden. Vihdoin, vuonna 1954 matkustin äitini kanssa Eestiin. Muita ei ollut enää perheestämme jäljellä. Isä vangittiin vuonna 1938 200 muun kanssa ilman mitään syytä. Jäljelle jäivät vain vanhukset, naiset ja lapset. Veikko kuoli sota-aikana keuhkotautiin. Hän oli muiden nuorten tyttöjen ja poikien tavoin maan alla kaivoksissa töissä. Sieltä hän sai kivipölyä keuhkoihinsa, ja tähän sairauteen eivät mitkään lääkkeet auttaneet. Monikaan ei selvinnyt noista kaivoksista hengissä.

Minä olen työskennellyt lautatehtaassa, josta pääsin eläkkeelle kaksi vuotta sitten eli vuonna 1989. Eläkkeelle päästyäni halusin tulla Suomeen käymään, sillä minulla on siellä sukulaisia. He lähettivätkin minulle kutsun, joten tulin kahdeksi ja puoleksi kuukaudeksi Suomeen.

Sukulaiseni järjestivät Suomessa 70-vuotissyntymäpäiväni, mistä olen heille hyvin kiitollinen. Toivon, että Jumala suo heille onnea ja terveyttä. Näin vierailuni aikana paljon Suomenmaata, sillä sukulaiseni veivät minua moniin eri paikkoihin.

Vierailuni kohokohtia oli se, kun pääsin Lahdessa pidettyyn juhlaan, joka pidettiin kirkossa. Siellä oli hyvin paljon ihmisiä, ja puheita piti kolme pappia, joista yksi oli Arvo Survo Inkerinmaalta. Kaikki oli mielestäni niin kaunista ja iloista. En olisi uskonut, että saan vielä jonakin päivänä kuunnella jumalanpalvelusta suomen kielellä. Silmistäni putoilivat kyyneleet — tuli niin elävästi mieleen lapsuusaikani, kun olin pikku tyttö.

Lähetän sinne Suomeen paljon terveisiä ja toivotan kaikille Jumalan siunausta.

Elsa Etli (o.s. Rähmönen)

Muisto

Siintä ajasta Inkerin kansa
Ikävöin muistelee heimoansa

Ajat ovat muuttuneet
Vedet suuret virranneet

Se kaipaus kokoaa
Aina yhteen meitä

Vapaalla Inkerin maalla.

Nikolai Juonolainen

Poppi sai oman kerhonsa Eskilstunassa

Elokuun ensimmäisenä päivänä perustettiin Eskilstunaan urheilukerho, jolla oli esiteltävänään melko tuntematon laji eskilstunalaisille, nimittäin poppipeli. Uuden kerhon nimi on Eskilstunan poppikerho (Eskilstunas Poppiklubb). Ruotsissa on ennestään jo neljä poppikerhoa: Göteborgissa, Boråsissa, Mölndalissa ja Karlstadissa. Mainittakoon, että poppipeli on sama laji kuin Suomessa kyykkä.

Eskilstunan Poppikerhon puheenjohtajaksi valittiin Valter Rämö ja sihteeriksi Elvira Lindblad. Pelin historiasta Valter Rämö kertoo, että poppi oli aikaisemmin Inkerinmaalla kansallisurheilua, jota on harrastettu noin sata vuotta. Inkerinmaalta laji levisi Suomeen. Hän toivoo, että kerholaiset voisivat mahdollisimman pian tehdä vierailun göteborgilaisten poppi-pelaajien luo, jotta he saisivat lisää pelikokemusta.

Syyskuun seitsemäntenä Eskilstunan Inkeriläisten Seura järjesti Eskilstuna Poppi-Avoin -nimisen kilpailun St. Eskilinkoulun hiekkakentällä. Kilpailuihin otti osaa yli 20 pelaajaa, joista nuorten osuus oli ilahduttavan suuri.

Tulokset:

Nappulasarja, tytöt

1. Sara Biller		
	Stora Sundby	+25
2. Caroline Fogelberg		
	Stora Sundby	—8

Nappulasarja, pojat

1. Peter Cashin		
	Gillberga-Lista	+25
2. Daniel Johansson		
	Gillberga-Lista	+20

Eskilstunassa pelattiin syyskuun alussa poppia kilpailumielessä. Kuvassa on osa kilpailun nuoremmista osallistujista: Noah (vas.), Rebecka, Thomas, Michael, Peter, Hanna, Daniel ja Simeon.

3. Thomas Cashin		
	Gillberga-Lista	+14
3. Noah Örtegren		
	Eskilstuna	+8
3. Niclas Biller		
	Stora Sundby	—2

Tyttösarja

1. Rebecka Johansson		
	Gillberga-Lista	+9
2. Hanna Örtegren		
	Eskilstuna	—1

Poikasarja

1. Michael Cashin		
	Gillberga-Lista	+23
2. Simeon Örtegren		
	Eskilstuna	+5
3. Sören Varnåker		
	Gillberga-Lista	—22

Nuortensarja, tytöt

1. Carina Pettersson		
	Stenkvista	—9
2. Linda Rämö		
	Stenkvista	—20

Yleinen sarja, naiset

1. Gudron Johansson		
	Gillberga-Lista	—20
2. Margareta Cashin		
	Gillberga-Lista	—33
3. Raisa Persson		
	Eskilstuna	—66

Yleinen sarja, miehet

1. Torbjörn Persson		
	Eskilstuna	—17
2. Valter Rämö		
	Eskilstuna	—25
3. Gunnar Fogelberg		
	Stora Sundby	—27
4. David Cashin		
	Gillberga-Lista	—36
5. Göran Biller		
	Stora Sundby	—38

Gillberga-Listan joukkue sai nimensä kiertopalkintoon »Valtterin samovaari».

Saksittuja Sanomia

Viron omia viisumeja myönnetty jo yli 2 000

Viron omia viisumeja on tähän mennessä myönnetty jo 2 200. Viron kulttuuripiste aloitti omien viisumien kirjoittamisen kolme viikkoa sitten tiloissaan Helsingin Mariankadulla. Kahden viime viikon ajan viisumin on voinut hakea uudesta pisteestä Vyökadulta (uusi osoite 15. 11. lähtien on Fabianink. 13 A 2 p. 633 548), joka on avoinna arkisin kello 9.30—12.

— Alkuajan ruuhkat ovat helpottaneet, kertoo Ilmi Luhats. Viisumitoimistossa työskentelee nyt kuusi henkilöä.

Aluksi maksutta myönnetyistä viisumeista joutuu nyt maksamaan.

— Pitkä, monikertaviisumi, joka pisimmillään myönnetään vuodeksi, maksaa 150 markkaa. Sen saa kahden päivän odotuksella. Kerta- eli lyhytaikainen viisumi maksaa 40 markkaa ja kauttakulkuviisumi samalla odotusajalla 10 markkaa, Ilmi Luhats kertoo.

Lisäksi myönnetään heti saatavia pikaviisumeja, joista pitkäaikainen maksaa 250 markkaa, lyhyt 100 markkaa ja kauttakulkuviisumi 20 markkaa. (Uusi Suomi 25. 9. 1991)

Virolais—suomalainen kulttuurilehti aloitti

Kullervo on nimeltään virolaisen Elias Lönnroti Seltsin uusi lehti, joka on nyt alkanut ilmestyä. Sen ensimmäinen 60-sivuinen nide sisältää mm. muun muassa Valdur Raudvassarin artikkelin Viron ja Suomen suhteiden katkeamisesta vuosina 1939—1944.

Vironkielinen Kullervo ilmestyy neljä kertaa vuodessa, mutta tänä vuonna siitä ehditään julkaista vain kaksi nidettä. (Helsingin Sanomat 27. 9. 1991)

Lasten evankeliumi inkeriläisille lapsille

Vuoden vaihteessa itsenäistyvä Inkerin kirkko saa Suomesta 10 000 kappaletta Jeesuksen elämä ja opetukset -nimistä kirjaa. Kirjan jakelu on jo aloitettu.

Lasten kirjaprojekti saatiin päätökseen tuntemattoman lahjoittajan lahjoitettua 225 000 markkaa Raamattujen levittämiseksi Neuvostoliittoon. Suomen pipliaseura sai lahjoituksesta 100 000 markkaa Raamattujen toimittamiseksi Inkerin rovastikunnaalle.

Kirjaprojekti jatkuu suomalais-venäläisellä katekismuksella ja kristinopilla. (Kirkko ja Kaupunki 23. 10. 1991)

Töitä lastenhoitajalle

Etsimme luotettavaa, kokenutta, suomenkielentaitoista lasten- ja kodinhoitajaa vähintään vuodeksi. Perheessämme on 7-vuotias koululainen, 6-vuotias esikoululainen, 5-vuotias tarhalainen ja 2 kuukauden ikäinen vauva sekä koira. Työaika on 5-8 tuntia sopimuksen mukaan. Mahdollisuus lisäansioihin kodinhoitotyössä. Asunto on. Tiedustelut: Fysioterapeutti Leea Ahvo-Sandström tai lääkäri Matti Sandström, puh. 90-7521286 (Helsinki).

Etsitään

Alevtina Heikkinen haluaisi tietoja sukulaisistaan. Alevtinan äiti on nimeltään Ida Henrika Josipovna (s. 1910, k. 1976), ja hän oli ammatiltaan kansakoulunopettaja. Isä on Vieno Heikkinen (s. 1898, k. 1949). Alevtinan äidinäiti on nimeltään Kaisa Suikki ja äidinisä Joosef Perttikangas. Mahdolliset tiedot: Mikko Kiio, Kirstinharju 4 A 2, 02760 Espoo, puh. (90) 805 8110 (koti) ja (90) 596 911 tai 598 522 (työ).

Arvi Kemppi synt. 1924 Metsäpirtissä, tullut sodan jälkeen Ruotsiin. Veli NL:ssa tiedustelee.
Paavo Pitkänen synt. 1919, tullut Suomeen 1941—42. Myös Paavon siskoa Iida Steenara, synt. 1917 Lempaalassa. Paavon tytär NL:ssa tiedustelee.
Jos tiedät jotain näistä henkilöistä, ota yhteys: Armas Paakkonen, Tingsgatan 35, 502 53 Borås, puh. 033-101850.

Vihitty

Vihitty 3. syyskuuta 1991 kaksi inkerinsuomalaista sukujuurta olevaa avioon Helsingin maistraatissa: Fil.kand. Ella Lemetti (Eestin inkeriläinen) ja rovasti Aatami Kuortin nuorin poika, valokuvaaja Jouko A. Kuortti.

Rakkaamme

ANNA-MARIA RIKKINEN

7. 2. 1904 Venjoki, Inkeri
† 18. 9. 1991 Borås, Ruotsi

Heléne ja Hans

Martta

Sukulaiset ja ystävät

Kun on matkani määrä käyty, ilta joutunut, Uuden aamun koittoon silmäin aukeaa, Silloin Jeesus on mua vastaan riemuin saapunut, Tervetulleeksi mun kotiin toivottaa.

Hautaus ja muistotilaisuus pidettiin 25. 9. 1991 Boråsissa, Ruotsissa.

Joukostamme poistuneita:

Henrik Kotsalainen, synt. 30/12 1919, kuoli 11/4 1991 Borås.

Vilho Hänninen, synt. 22/4 1925, kuoli 15/4 1991 Borås.

Anna Parri, synt. 29/11 1915, kuoli 28/5 1991 Borås.

Eeva Kesseli, synt. 20/7 1904, kuoli 23/6 1991 Borås.

Aleksanteri Yllönen, synt. 17/7 1913, kuoli 6/7 1991 Borås.

Armas Mokelainen, synt. 30/12 1923, kuoli 30/7 1991 Göteborg.

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Marraskuun 30. päivänä (lauantai) pikkujoulu klo 13. Myyjäiset alkavat tuntia aikaisemmin.

Tervetuloa!

Turun paikallisosasto

Kuluvana vuonna pidetään Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) seuraavat tilaisuudet:

Pyhäinpäivän juhla 2. 11. klo 12 kunniakäynti hautausmaalla Inkeriin jääneiden ja Karjalaisten muistokivillä. Tämän jälkeen karjalaisten kanssa yhteinen juhla Karjalaisten talolla.

Joulujuhla 26. 12. klo 14.

Tervetuloa!

Lahden Seudun Inkerikerho

Kuukausittaiset kerhoiltamme ovat edelleen joka kuukauden toinen maanantai klo 18.30 Ristin kirkon kerhohuoneessa (paitsi pikkujoulu).

11. 11. klo 18.30

9. 12. klo 18.00 Marin luona Immilässä.

Tervetuloa kaikki suunnittelemaan ensi kesän juhlajärjestelyjä!

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa syksyn aikana torstaisin klo 13 seuraavasti:

7. 11.

5. 12. pikkujoulut.

Tervetuloa mukaan!

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuutta

Inkeriläisten Viestin takakannessa aiemmin mainittujen Inkeri-aiheisten teosten yms. lisäksi voit tilata RUOTSISTA myös seuraavia tuotteita:

Suomenkielinen, uudempi kirjallisuus:

Ella Ojala
Suomi näkyy, 150 kr

Aatami Kuortti
Kirkossa, keskitysleirissä, korvessa, 150 kr

Helena Miettinen
Inkeriläiset maaton kansa, 150 kr

Hannes Sihvo
Inkerinmaalla, 150 kr

Mikko Kolomainen
Inkerin toisinajattelijat, 50 kr

Arvo Survo
Neljäs tuuli, 100 kr

Lyyli Ronkonen
Laps Inkerin, 200 kr

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla 200 kr

Eeva Mesiäinen
Maria Kajavan pitkä taival, 220 kr

Ruotsinkielinen kirjallisuus:

Toivo Folkesten
Det svunna Ingermanland, 50 kr

Uno Hammarström
Inkermanländarna som flydde till Sverige, 30 kr

Oskar Himiläinen
Främmande fosterland, 100 kr

Thuresson
Lilja, flyktingflickan från Ingermanland, 60 kr

Muuta:

Tarra Inkerin vaakuna, 5 kr

Tarra Inkerin ja Viron lippu, 5 kr

Postikortti Örebron muistokivi, 1 kr

Postikortti Haaparannan kiitoslaatta, 1 kr

Onnittelukortti, 10 kr

Pertti Virtaranta
Katri Peräläinen, inkeriläisoppaani, 25 kr

Isien Usko, muistojulkaisu, 10 kr

Juho Kemppi
Fenno-ingrian lauluja, 5 kr

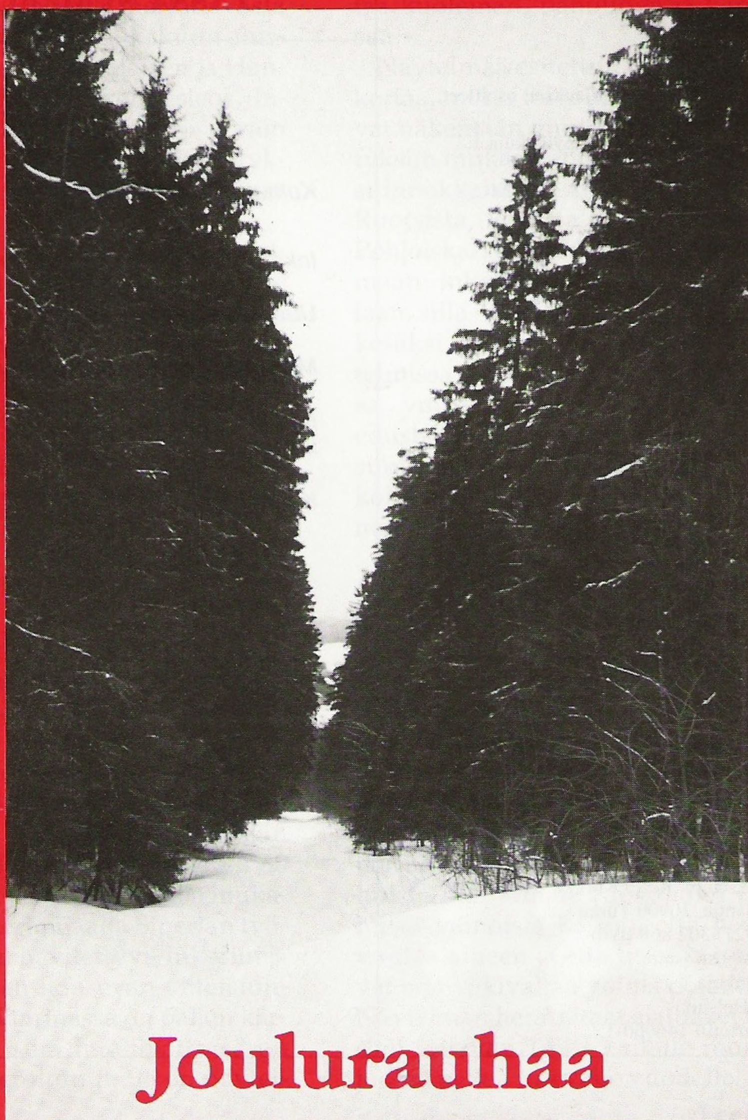
Rådan kuoro
Laula kaikki maa, kasetti, 70 kr

Tilauksia ottaa vastaan
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås
puh. 033-101 850
Postisiirtotili 626047-5

Vammalan Kirjapaino Oy 1991

inkeriläisten viesti

Joulurauhaa

numero 12 joulukuu 1991

inkeriläisten viesti

Toimitus
Vt. päätoimittaja
Pirkko Huurto
Puh. (90) 783 391
Toimitussihteeri
Leena Salo

Toimituksen osoite:
Kadetintie 5 B 32, 00330 Helsinki
c/o Leena Salo

Konttori
Lehden ym. tuotteiden tilaukset, osoitteet, jäsenmaksut yms.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (90) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Anneli Korkkinen
Postisiirtotili Hki 30636-4

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilm. 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk

Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
INKERILÄISTEN YHDISTYS RY.

Tilaushinta 1991
120 mk kotimaahan, Ruotsiin 190 kr ja muualle 160 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
50253 Borås. Puh. 033-101 850
Postisiirtotili 626047-5
(lehden ym. tuotteiden tilaukset)

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Ruonelantie, 20900 Turku
Puh. (921) 302 868 (työ)
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 146660-1

Leena Salo

TÄSSÄ NUMEROSSA

Kansikuvamme komeat kuuset kasvavat Eestin korkeimmalla kohdalla Munamäellä Etelä-Eestissä Võrumaalla. Kuva: Pirkko Huurto.

Kulttuuria inkeriläisittäin

Tänä syksynä inkeriläiset ovat saaneet iloita kahdesta merkittävästä kulttuuritapahtumasta: Lokakuun alussa julkaistiin Pekka Nevalaisen ja Hannes Sihvon toimittama inkeriläisteos »Inkeri — historia, kansa, kulttuuri» ja vain kuukautta myöhemmin sai kantaesityksensä Inkeri Kilpisen näytelmä »Nouse Inkeri».

Inkerinmaan kohtalonvuosia monipuolisesti valottava näytelmä »Nouse Inkeri» esittäytyi yleisölle ensimmäistä kertaa Linnanmäen Peacock-teatterissa Helsingissä 7. marraskuuta. Näytelmän tapahtumat alkavat Kupanitsan kirkolta vuonna 1924 ja päättyvät samaan paikkaan vuosiluvun ollessa 1990. Vaikuttavimmillaan tämä Inkeri Kilpisen kirjoittama ja Paavo Liskin ohjaama »Nouse Inkeri» on sen kuvatessa kotiseudultaan karkotettujen inkeriläisten koettelemuksia Siperian leireillä.

Näytelmä tuo esiin Inkerin kansan kokemat mittaamattomat kärsimykset. Sen herättämistä kipeistä tunteista huolimatta »Nouse Inkeri» on pohjasävyltään elämänmyönteinen ja valoisa kertomus, joka jaksaa uskoa parempaan tulevaisuuteen. Ohjaaja Paavo Liskin sanoin: »Näytelmässä kuljemme yli 60 vuoden ajan inkerinsuomalaisten mukana kauniilta Inkerinmaalta Siperian työleireille, takaisin hävitettyyn Inkeriin ja lopulta uudelleen nousevan yhteistunnon iloon. Tässä tarinassa on paljon kärsimystä, mutta siitä huolimatta se on valoisa, ei katkeroitunut. Se on näytelmä elämän voimasta, joka lopulta kukistaa kuoleman, pahuuden ja kärsimyksen.»

Näytelmää esitettiin marraskuussa 12 kertaa, mutta toivottavasti sen onnistuvat näkemään muutkin kuin näihin esityksiin mukaan ehtineet. Suomen lisäksi innokkaita katsojia löytynee ainakin Ruotsista, Eestistä ja Neuvostoliitosta. Pohjoiskarjalaiset pääsevät pian seuraamaan inkeriläisnäytelmää kotinurkillaan, sillä »Nouse Inkeri» on tilattu ensi kesäksi Nurmeksen Bomballe. Suunnitelmissa on myös sen esittäminen aidossa ympäristössä Kupanitsan kirkon edustalla tulevana juhannuksena. Mikäli suunnitelma toteutuu, Kupanitsan kirkolla tulee silloin varmasti olemaan ennennäkemätön tungos ihmisiä.

»Nouse Inkeri» -näytelmästä julkaistun kirjan esipuheessa kirjailija Inkeri Kilpinen miettii, miten kauan Inkerin kansa jaksaa pyristellä vieraan kielen ja vieraan kulttuurin keskellä. Se jää hänen mielestään nähtäväksi, mutta yhdestä asiasta hän on kuitenkin varma: »Mutta tapahtuupa mitä tahansa, sen kansanrunous säilyy todisteena inkeriläisten ikivanhasta kulttuurista. Sen ihmeellinen selviäminen sekä maaorjuuden kauhuista että tämän vuosisadan järjettömistä vainoista kertoo, että henki voi voittaa aineen ja että usko ja toivo voivat olla väkivaltaa voimakkaammat.» Näytelmän herättämät ajatukset mielessäni toivotan Teille kaikille rauhallista joulua ja iloa tulevalle vuodelle!

Leena Salo

Inkeriläisten vetoomus YK:lle

Inkerin Liitto, Karjalan Suomalaisten Inkeri-liitto ja Eestin Inkerinsuomalaisten liitto ovat pyytäneet YK:n suojelusta ja apua inkerinsuomalaisten ja heidän kulttuurinsa säilyttämiseksi.

YK:n pääsihteerille Javier Perez de Cuellarille osoitetussa kirjeessään inkeriläisjärjestöt kertovat inkeriläisten kovista kohtalon vuosista — vuosista, jolloin vainot ja karkotukset kauaksi kotiseudulta melkein hävittivät inkerinsuomalaisten identiteetin, kulttuurin ja kielen.

Kirje jatkuu seuraavasti: »Vasta vuonna 1955 inkerinsuomalaisten sallittiin palata koteihinsa. Viranomaiset tekivät kuitenkin parhaansa hidastaakseen prosessia, ja vain muutama perhe saattoi palata kotiinsa, jonka he olivat jättäneet sortokauden aikana. Kaikista esteistä huolimatta 24 000 inkeriläistä palasi kotiseudulleen vuosina 1955—59. Vuonna 1959 inkerinsuomalaisten paluu historialliselle kotiseudulleen käytännössä estettiin uudella kirjallisella asuinpaikkaluvalla (propiska), joka yhä estää monia palaamasta kotiin. Joka päivä saamme kirjeitä eri puolilta Neuvostoliittoa, joissa pyydetään apua Inkerinmaalle paluuta varten. Kansallistunne ja rakkaus kotimaahan ja kotikieleen ovat säilyneet.

Poliittinen kehitys Neuvostoliitossa on kasvattanut kansallista tunnetta ja yhdistänyt inkerinsuomalaisia. Suomalaiset kansalliset yhdistykset ja ryhmät, jotka ovat syntyneet viime aikoina, tähtäävät inkeriläisten taloudelliseen, poliittiseeen, kulttuuriseen ja henkiseen heräämiseen. Näiden organisaatioiden toiminta herättää tukea ja solidaarisuutta inkerinsuomalaisten joukossa sekä Neuvostoliitossa että ulkomailla. Ulkomailla asuvat veljemme ja sisaremme ymmärtävät inkeriläisten vaikean tilanteen Neuvostoliitossa ja auttavat meitä kaikin tavoin.

Tällä hetkellä Neuvostoliitossa on hyväksytty lakeja karkotettujen ihmisten palauttamisesta entisille asuinseuduilleen. Lisäksi Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston päätöksessä tuomitaan laittomiksi ja rikollisiksi kaikki hallituksen toimet niitä etnisiä ryhmiä vastaan, jotka on karkotettu väkisin kotiseuduiltaan. Päätöksen tavoitteena on turvata näiden ryhmien oikeudet. Valitettavasti näissä lainsäädännöllisissä päätöksissä ei mainita inkeriläisiä karkotettuna heimona, ja heihin kohdistuneita laittomia toimia ei ole tarkasteltu.

Ainutlaatuinen osa ihmiskuntaa on tuhoutumassa silmiemme edessä, ja jos kiireellisiin toimenpiteisiin ei ryhdytä, huomenna on liian myöhäistä.

Käännymme puoleenne, Herra Pääsihteeri, ja pyydämme YK:ta tekemään kansainvälisen tutkimuksen Neuvostoliiton suorittamasta inkerinsuomalaisten kansantuhosta. Pyydämme myös YK:ta ottamaan Neuvostoliiton inkerinsuomalaiset suojelukseensa ja antamaan taloudellista ja humanitaarista apua kansan herättämiseksi uuteen eloon.

Pyydämme hyväksymään meidät kansojen yhteisöön kansana, jolla ei vielä ole edustajaa. Pyrimme alueelliseen autonomiaan. Se takaisi nyt katoamassa olevan kansamme selviytymisen.»

Kirjeen olivat allekirjoittaneet toukokuun 11. päivänä 1991 Inkerin Liiton puolesta V. Hyyrönen, Karjalan Suomalaisten Inkeri-liiton puolesta I. Mullonen sekä Eestin Inkerinsuomalaisten liiton puolesta T. Kabanen.

Uusiutuvia painoksia ja lainauksia

SEIMELLE

Johdata Jeesus seimellesi
lapsesi mailmalta,
nöyrinä tuntemaan suuruutesi:
Sinulla kaikkeen on valta.

Rukoiltiin ammoin jo seimesi luona
taas toistuu tässäkin kerran.
Valtasi suuri on Isän suoma
tallilta siunaus Herran.

Seimeen synnyit, ristillä kuolit
rakkahin Vapahtajamme.
Silloin suuren autuuden tuotit
kaikille Armahtajamme.

Jos et Jeesus olisi tullut
missäpä turvamme tänään ?
Jos et ristillä eestämme kuollut
jäisi nyt ilomme vähään.

Turvatuin mielin seimellesi
tulla taas riemuiten saamme.
Kiitoksin kohtaamme rakkautesi,
kallis Vapahtajamme.

Liisa Makara

Sain tässä viime viikolla postia Inkeristä. Olin siitä hyvin iloinen. Tosin postin lähettäjä ei ollut pannut postin mukaan kuin nimensä Eero Nieminen — eikä ollenkaan osoitetta. Hän kyllä soitti minulle ennen kirjeen lähettämistä, mutta en huomannut kysyä hänen puhelinnumeroaan, että voisin kiittää. Puhelinluettelossa Tampereella sattui pahaksi onneksi olemaan kymmenen Eero Niemistä, joten muutaman turhaksi osoittautuneen puhelinsoiton jälkeen jouduin luovuttamaan.

Tämä tamperelainen Eero Nieminen oli tavannut Pietarissa Pyhän Marian kirkossa Tamara Lintusen, joka oli alkuperäinen postin lähettäjä Inkeristä. Hänelle lähetin kiitoskirjeen.

On ilahduttavaa, että Inkerissä ilmestyy nyt lehti »Omal maal». Tämän lehden juhlanumerossa 1990 etusivulla koreili äitini Liisa Makaran runo »Seimelle». Se on kaunis runo, joka siis painettiin juhlanumerossa, mikä on ilahduttava asia. Kyseinen runo on julkaistu jo vuosia sitten Viestissä. Se on myös julkaistu ET-lehden etusivulla vuonna 1982. Runo on jopa sävelletty, ja sen sävel on erittäin kaunis.

Syy, miksi minä nyt kirjoitan, on otsikossa: Äitini runoja alkaa nyt tulla maailmalta uusiutuneina painoksina ja jopa omiin nimiin omittuna. Tästä oli lokakuun Viestissä oikaisukin.

Haluaisinkin tässä kirjoituksessani painottaa sitä, että mikäli runo tai mikä hyvänsä kirjoitus julkaistaan uudelleen, sen on oltava täsmällisesti sellainen kuin se on ollut alkuperäisessä muodossaan.

Erityisesti runo kärsii ja sen tarkoitus muuttuu, ellei se ole niin kuin kirjoittaja on sen tarkoittanut olevan. Runo on

Mitä inkeriläisyys minulle merkitsee?

Olen inkeriläisen miehen tytär. Isäni tuli vanhempiensa ja sisarustensa kanssa Suomeen »loppurytinän» aikana kuten monet muutkin inkeriläiset. Ukin perhe jäi Suomeen poistumiskehotuksista huolimatta. Isäni tapasi äitini, ja aikanaan syntyi perillisiä: ensin isosiskoni, sitten minä ja lopulta monen vuoden odotuksen jälkeen pikkuveljeni.

Koko lapsuuteni ajan sain kuulla isäni kertomuksia elämästään: lapsuudesta, koulusta, sodasta, evakkomatkasta, Suomeen sopeutumisesta. Sodan kauheat kokemukset painoivat monta vuotta mieltä. Muistan isäni kauhunhuudot hänen nähdessään unta sota-ajasta. Muistan lapsen ihmetykseni aikuisen kauhun edessä. Jännittävät kertomukset kirkkaista kuutamoöistä pommituksineen ja pimennysverhoineen alkoivat elää lapsen mielikuvituksessa kuin parhainkin seikkailukertomus. Sodan aiheuttama ahdistus siirtyi lapseen.

Tarusta todeksi

Isäni hyvän muistin ansiosta menneistä on puhuttu perheessämme useaan otteeseen monelta kannalta. Kertomukset tuntuivat saduilta, vaikka ne olivatkin täyttä totta. Tarinoita kuunnellessa tuntui kuitenkin aina siltä, että Inkerinmaa on taakse jäänyttä aikaa, että sinne ei ole koskaan mahdollisuus palata.

Ilolla ei ollut rajoja, kun tuli mahdolliseksi päästä katsomaan isäni synnyinseutuja. Kesällä -90 lähdin vanhempieni ja isän vanhimman siskon, kummitätini, kanssa inkeriläisten kesäjuhlille Tuutariin. Tuntui uskomattomalta päästä katsomaan niitä seutuja, joista olin ikäni saanut kuulla.

Uskomaton on sana, jolla voi kuvailla tunnelmaa Tuutarissa. Uskomatonta oli ensinnäkin se, että meitä oli juhlapaikalle päästyämme vastassa isäni kotikylän pojan poika. Aivan kuin hän olisi ollut juuri meitä odottamassa! Pieni poika, jota isäni ei ollut koskaan tavannut, tuli tunnistetuksi ulkonäkönsä perusteella.

Kohti kotiseutua

Toista kertaa sodan jälkeen inkeriläisillä oli mahdollisuus tavata toisiaan, viettää kesäjuhlia. Tapasimme isän

---

Jatkoa s. 5

kuin lain pykälä, jossa jokaisella pilkullakin on oma merkityksensä. Ilman tekijän oikeuksia ei saa käyttää ja lainata toisen tekstiä, eikä varsinkaan omia omakseen.

Kyseisessä »Seimelle»-runossa on kyllä ollut tekijän Liisa Makaran nimi, mutta kolme sanaa on muuttanut muotoaan. Ja kuusi sanaa puuttuu kokonaan. Näin runo on vajaa, eikä enää vastaa tekijänsä tarkoitusta. Runossa pitää olla *lapsesi*, uusitussa versiossa on *lapset*. Ja *jos*-sana on muuttunut *jot*-sanaksi. Näillä kahdella sanalla on myös eri merkitys.

Äitini Liisa Makara on itse jo vanha, eikä hän voi enää puolustaa oikeuksiaan, mutta hän muistaa ja kärsii, jos asia ei ole niin kuin sen pitää olla. Oheisena liitän mukaan äitini runon »Seimelle» ja toivotan sen mukana kaikille Viestin lukijoille Hyvää Joulua!

Ella Ojala

vanhoja naapureita ja heidän jälkeläisiään. Vietimme kaunista kesäpäivää mahtavalla juhlapaikalla Pupulaisten viltillä istuen ja kokemuksia vaihtaen. Ihmiset, joita en ollut koskaan aikaisemmin tavannut, olivat kuin vanhoja tuttuja. Nuoret olivat kiinnostuneita Suomen asioista, joista parhaan kykyni mukaan koetin kertoa.

Sunnuntai-iltapäivällä eräs Neuvostoliitossa asuva inkeriläismies lähti kyyditsemään meitä Ladallaan kohti Kolppanaa, kohti pientä Paaritsan kylää. Vielä olivat maisemat muistissa sisaruksilla. Voi sitä ilonpäivää, kun kävelimme pientä kujaa pitkin Kolka-joen rantaan, jossa Pietari Björnin talo saunoineen ja riihineen oli sijainnut! Naapurin talo oli vielä tallella, nyt venäläisten asuttamana. Toisessa naapurissa asui vanha, herttainen Mari-täti, joka laittoi pöydän koreaksi heti tultuamme. Istuimme pitkän tovin hänen puutarhassaan nauttien olostamme avaran taivaan alla vehnästä syöden ja teetä juoden. Onnellisuus ja ilo olivat käsin kosketeltavia.

Kolka-joki virtasi yhtä puhtaana ja kirkkaana kuin ennenkin, vesi pulppusi pohjan lukemattomista lähteistä. Imin maisemaa itseeni, jotta muistaisin sen aina: tuossa oli se joki, josta niin usein olin kuullut, tuolla rautatie, tuolla kolhoosin pellot.

Täällä olivat isä ja hänen sisaruksensa leikkineet, riidelleet, riemuinneet. Täällä oli ukkini tehnyt sepän töitään, mummoni hoitanut suurta perhettään. En voinut muuta kuin itkeä ilosta. Sain rakkaitteni kanssa kokea ne maisemat — minulle tuntemattomat mutta niin rakkaat. Sukuni juuret olivat jalkojeni alla, näillä tantereilla, joilta sota oli väkisin tempaissut sukumme pois. Että elämä voikin olla joskus niin julmaa, ja nyt taas niin armeliasta!

Löysin sieluni maiseman

Paluu Suomeen oli unohtumaton. Olin kuin unessa. En ollut enää sama tyttö, joka oli lähtenyt matkaan. Olin kokenut heimoyhteisön, löytänyt juureni, sieluni maiseman. Siihen saakka olin aina tuntenut olevani savolainen — olinhan kasvanut Savon sydämessä. Matkalla tunsin ennenkokematonta heimoyhteyttä, tajusin olevani myös inkeriläinen. Mietin: »Voiko ihminen olla jotain puolittain?» Maailmani ei enää ollut samanlainen kuin ennen matkaa. Minä olin muuttunut. Tajusin kuuluvani samaan joukkoon kuin ne, jotka olivat joskus joutuneet lähtemään Inkerinmaalta vastentahtoisesti.

Koskaan en ole juuriani hävennyt, päinvastoin. Olen aina ollut ylpeä taustastani. Nyt tuntuu siltä, että Inkerinmaata sellaisena kuin se ennen »suurta kaaosta» oli, ei tule enää olemaan. Inkerin heimo on hajotettu pisaroiksi maailman mereen. Se erikoinen tunne, joka inkeriläisillä on toisiaan kohtaan, tulee kuitenkin säilymään ja vahvistumaan. Toisaalta — kukapa tietää mitä tulevaisuus tuo tullessaan; niin uskomattomia ovat tapahtumat viime vuosina olleet.

Nuoret inkeriläisten jälkeläiset, olkaa ylpeitä alkuperästänne. Inkeriläisyydessä on paljon piirteitä, joista on syytä olla ylpeä. Minua muistuttaa Inkerin lippu kukkarooni kiinnitettynä sukumme historiasta.

Olisi mukava kuulla nuoren polven inkeriläisten ajatuksia kesäjuhlista, elämästä nyky-Suomessa inkeriläisenä. Miltä tuntuu inkeriläisyys nyt? Jään odottamaan mietelmiä muilta.

Marja-Leena Björn

P.S. Olisiko Joensuun seudulla inkeriläistapaamisista kiinnostuneita ihmisiä? Olisi mukava tavata. Osoitteeni on toimituksessa.

Inkerinmaan opettajat suomen kurssilla

Inkerin nykyisiä ja tulevia suomen kielen opettajia Hatsinan opettajaseminaarin portailla viimeisenä kurssipäivänä 4. 10. 91. Kurssilla oli kaiken kaikkiaan 26 opiskelijaa. Kuvassa eturivissä vasemmalta Alviina Minajeva (Inkerin Liiton Hatsinassa sijaitsevan kirjaston hoitaja), Helena Lukkonen, Lempi Kostina, Lempi Inki, Aino Kisko, toisessa rivissä Hilma Abramova, Helmi Kristerson, Helena Gaikova, Helmi Airikainen, ja takarivissä Jussi Karhu, Slava Väisänen (kurssin vetäjä Inkerin Liiton puolesta), Nataša Ivacheva, Niina Rehkalainen, Tamara Lintunen ja Lempi Povolotskaja.

Inkerin Liitto järjesti syys-lokakuun taitteessa Hatsinan opettajaopistolla viiden päivän kurssin niille opettajille, jotka opettavat parhaillaan tai aikovat opettaa suomea Inkerinmaalla. Suomen kieltä opetetaan nykyisin noin kolmessakymmenessä eri pisteessä sekä aikuisille että lapsille. Osa opetusta on sovitettu koulujen opetusohjelmaan niillä paikkakunnilla, joilla asuu paljon inkerinsuomalaisia, esimerkiksi Tyrössä ja Venjoen Luukkasin kylässä. Taitsassa ja Pietarissa on useita kursseja myös aikuisille. Samoin Hatsinassa on myös monenlaisia opetusryhmiä.

Suomen opettajat haluavat parantaa omaa suomen kielen taitoaan sekä saada lisää tietoa suomalaisesta kulttuurista ja historiasta. Tämän lisäksi opetusmenetelmät ja kurssisuunnitelmat olivat monen toivomuslistalla. Lyhyen kurssin aikana ei ollut tilaisuutta kaikkeen tähän, mutta hyvin monenlaista suomen kieltä koskevaa asiaa koetettiin saada ohjelmaan kielioppiseikoista ja nykysuomen vivahteista runoihin ja lastenlauluihin. Kokeneet opettajat esittelivät myös omia kurssisuunnitelmiaan ja kokemuksiaan erityisesti lasten opetuksesta. Suomalaiset oppikirjat ja lukukirjat kiinnostivat, ja niitä oli jonkin verran saatu lahjoituksina tämän kurssin opiskelijoille sekä Inkerin Liiton kautta levitettäväksi.

Kun entisenä äidinkielen opettajana sain kutsun tämän kurssin opettajaksi, tunsin olevani sekä mieluisan että vaikean tehtävän edessä. Paljon jäi improvisoinnin varaan, mutta oppilaitten innostus ja vilkas kyselynhalu auttoi monissa kohdin. Puhuttiin, kirjoitettiin ja kuunneltiin, jopa vähän laulettiin. Itse olin kovin iloinen, kun sain tutustua niin moniin inkeriläisiin opettajiin. Suomen kielen säilymistä ja vahvistumista Inkerinmaalla kaikesta kielitaidon kirjavuudesta huolimatta ennustanee sekin, että hyvin monet osasivat vielä oikeaa Inkerin murretta, ja elävänä tuntui sykkivän runosuonikin. Yksi opiskelijoista luki kurssin päättäjäisiksi runonsa, jossa sanottiin:

Kokoontuneet oomme tässä
korpiteiltä — Hatsinassa,
ett' Suomen sana ei unohtuis...

Pirkko Huurto

Joululaulu

Kylmät, kylmät on talven hanget,
paksut on Pohjolan roudan kanget,
synkät täällä on syksy-yöt,
pitkät täällä on puhdetyöt —
lämpöä, päivää tarpehen on
paljon Suomeni mailla!

Jäykät täällä on miesten mielet,
pimeät täällä on sydänten pielet,
aattehen vilussa värjöttää,
tuntoja peittävi petosten jää —
lempeä, armoa tarpehen on
paljon Suomen mailla!

Joutuos jouluni lapsuuden,
juhlani rauhan ja rakkauden,
tulkosi keskehen tuiskusään,
joutuos joukkohon hallan ja jään —
lämpöä, lempeä, armoa tuo
paljon Suomeni maille!

Eino Leino

Eino Leinon runon myötä haluamme kiittää avustajiamme tämän vuoden yhteistyöstä ja toivottaa kaikille lukijoillemme

Rauhaisaa Joulua ja Onnea Uudelle Vuodelle!

Toimitus

Kutsu Ingria -92 näyttelyihin

Inkeriläisten kesäjuhlien Ingria -92 yhteydessä 29.—31. toukokuuta 1992 Boråsissa aiomme järjestää erilaisia näyttelyjä.

1. *Taidenäyttely.* Jos olet kiinnostunut osallistumisesta, ota yhteys viimeistään 15. 1. 1992 os. Aleksander Kondrell, Torgilsgatan 10 E, 502 40 Borås, puh. 033-104800.

2. *Käsityönäyttely.* Jos harrastat vapaa-aikana tai ammatiksesi käsityötä eri aloilla, toivomme, että haluat näyttää tuotteitasi juhlayleisölle.

3. *Valokuvanäyttely.* Jos omistat vanhoja tai uusia valokuvia, jotka mielestäsi kuvaavat inkeriläisten elämää, haluaisimme lainata näitä valokuvia ja tehdä niistä suurennuksia yleistä näyttelyä varten.

4. *Vanhojen käyttöesineiden näyttely.* Mahtaako Ruotsissa tai Suomessa olla vanhoja arkielämän käyttöesineitä entisestä Inkeristä? Tarkoitamme sellaisia esineitä, joita on tavallisesti kerätty kotiseutumuseoihin. Eikö olisikin hauskaa tuoda nämä juhlayleisön ihailtavaksi?

5. *Asiapapereiden näyttely.* Tarkoitamme sellaisia asiapapereita, joilla oli ratkaiseva merkitys Inkerin kansan ihmisille. Ne voisivat olla eri virastojen lupia tms. Inkerin ajoilta mutta myös Suomesta ja alkuvuosilta Ruotsista — esimerkiksi Inkerin siirtoväen väliaikainen henkilöllisyystodistus, Ruotsin främlingspass, työ- ja oleskelulupia.

Järjestäjillä on karsintaoikeus kaikkien näyttelyjen osalta. Näytteilijät huolehtivat itse teosten kuljetuksista. Teokset eivät ole vakuutettuja järjestäjien puolesta. Tietenkin teemme kaikkemme, että esineet ja teokset ovat suojattuja. Ota yhteys allekirjoittaneeseen viimeistään 15. 1. 1992, jos olet kiinnostunut osallistumisesta.

Boråsin Inkeri-Kerho
Armas Paakkonen
Tingsgatan 35
502 53 Borås, Ruotsi

Katso myös "Ingria -92 — kilpailukutsu" tämän lehden sivulla 13.

Hyvät lehtemme tilaajat!

Tämän numeron välissä olevalla tilillepanokortilla voitte uudistaa Inkeriläisten Viestin tilauksenne vuodeksi 1992. Huomatkaa, tilillepanokortissa on valmiina ainoastaan tilaushinta, joten kirjoittakaa ehdottomasti:

— nimi ja osoite
— jos osoite on hiljattain muuttunut, huomautus siitä
— rasti kohtaan uusinta tai uusi tilaus
— jos lehden saaja on eri henkilö kuin maksaja, merkitkää saajan nimi tiedonanto-ja-sarakkeeseen

Lahjatilaukset voidaan uudistaa pankeista tai posteista saatavaa tilillepanokorttia käyttäen merkitsemällä tilillepanokorttiin maksajan sekä lehden saajan nimi ja osoite selvästi. Jos joku tilaajistamme **ei halua uudistaa Viestiä** ensi vuodeksi, pyydämme ystävällisesti **ilmoittamaan siitä 15. 1. 1992 mennessä** puhelimitse tai kirjeitse toimiston osoitteella. Muutoin lehden tilaus jatkuu yli vuodenvaihteen ja aiheuttaa myöhemmin turhia muistutuskirjeiden lähettämisiä.

Viestin tilaushinta vuodelle 1992 on Suomessa 130 mk, Ruotsissa 200 kr, Neuvostoliittoon ja muihin maihin 160 mk.

Ruotsissa lehden tilausasioita hoitaa Armas Paakkonen, jonka osoitetiedot ovat sivulla 2.

Saksittuja Sanomia

Kirkko tukee Inkerin luterilaisia

Inkerin rovastikunnan seurakunnissa on näihin aikoihin asti jouduttu saarnaamaan Leninin patsas selän takana. »Viimeksi puhuessani paikalle olikin yllättäen vaihdettu krusifiksi», kertoi pastori Arvo Survo maanantaina Turussa. Survo vieraili syysistuntonsa aloittaneessa kirkolliskokouksessa yhdessä Inkerin rovastikunnan vt. lääninrovastin Leino Hassisen kanssa.

Ensi vuoden alussa itsenäistyvän Inkerin evankelis-luterilaisen kirkon alue ulottuu Viron rajalta Muurmanskiin. Kirkko ei ole uusi, vaan perustettu jo 380 vuotta sitten. Ennen vallankumousta kirkkoon kuului 32 seurakuntaa ja 147 000 jäsentä.

Nykyisin Inkerin luterilaiseen kirkkoon kuuluu 9 000 jäsentä. Kirkolle on laadittu inkeriläis-virolais-suomalaisin voimin kirkkojärjestys. Kirkko muodostaa piispan johtaman hiippakunnan, joka jakaantuu kolmeen rovastikuntaan. Toimintansa aloittavat 56 jäsenen kirkolliskokous ja 15 jäsenen kirkkohallitus. Seurakuntien talous on jäsenmaksujen, kolehtien ja Suomesta tulevan vaatetavaran myyntitulojen varassa.

»Seurakuntia on nyt 16 ja niistä kymmenellä on jonkinlaista vakinaista toimintaa. Kahdeksalla seurakunnalla on oma kirkkorakennus. Viimeksi sellainen — joskin kovin huonokuntoinen — saatiin Tyrön seurakuntaa», Survo kertoo. Uusia seurakuntia tulee hänen mukaansa vielä muun muassa Pitkärantaan, Kostamukseen ja Muurmanskiin.

Yhteyksiä heimokansoihin ja Viron kirkkoon pidetään tärkeinä. Suomen kirkko on avainasemassa jo kielen vuoksi. Inkerin kirkko on virallisesti sekä suomen- että venäjänkielinen, koska vain vanha väki osaa suomea.

»Inkerin rovastikunta on laatinut Suomen kirkon ulkomaanavun kanssa Inkerin kirkkojen jälleenrakennusohjelman. Viiden vuoden ohjelman kustannukset ovat noin 43 miljoonaa markkaa», kertoo Leino Hassinen. Inkerin kirkkojen korjauksiin ja erilaisiin painotöihin on tänä vuonna mennyt suomalaisia varoja noin kuusi miljoonaa markkaa. (Helsingin Sanomat 5. 11. 1991)

Inkeriläiset pyytävät YK:ta tutkimaan kansan tuhoamista

Neuvostoliitossa ja Virossa toimivat inkeriläisjärjestöt ovat pyytäneet YK:ta tutkimaan inkerinsuomalaisten tuhoamisen. Ne pyytävät maailmanjärjestöltä suojelusta ja taloudellista ja humanitaarista apua kansan herättämiseksi uuteen eloon Neuvostoliiton toimien jäljiltä.

YK:n pääsihteerille Javier Perez de Cuellarille lähetetyssä vetoomuksessa pyydetään, että YK hyväksyisi inkerinsuomalaiset maailmanjärjestöön kansana, jolla ei vielä ole edustajaa, mutta joka pyrkii alueelliseen autonomiaan.

Suomenlahden ja Laatokan välissä Inkerinmaalla asui 200 000 inkeriläistä. Heitä alettiin vainota 1930-luvulla. Neuvostoliiton väestölaskennassa 1989 eri puolilta Neuvostoliittoa löytyi 67 700 inkerinsuomalaista. Inkerinmaalle on päässyt palaamaan noin 24 000. (Helsingin Sanomat 5. 11. 1991)

Etsitään

Etsin sukulaisiani. Isäni Heikki Ahava (synt. 1900 ja 1911 välillä) ja äitini Maria Ahava (o.s. Huttu, synt. 24. 6. 1911) ovat kumpikin kotoisin Vuoleelta Inkeristä. Olen itsekin syntynyt Vuoleella 1. 4. 1932. Muista sukulaisistani minulla ei ole tietoa. Ystävälliset vastaukset osoitteella: Aili Häkkilä, 95780 Sirkkakoski, Finland.

Juho Kelo

Asuimme pakolaisina sotavuosina Konkkalan kylässä. Veljeni Juho Kelo (synt. 1926 Venjoen seurakunnan Kelolan kylässä) lähti Saksan armeijan kuormastoon Jäniksen kylästä keväällä 1942. Sen jälkeen emme ole kuulleet hänen kohtalostaan mitään. Olen ottanut Punaiseen Ristiin, joka vastasi, että veljeni on kadonnut tuntemattomalla tavalla. Ystävä kallis, jos tiedät Juhosta jotakin, ota yhteyttä minuun. Kiitos! Helmi Lehtonen, S. Kansligatan 29, 80252 Gävle, Sverige.

Katri Kämärä

Etsin setäni vaimoa Katri Kämärää (o.s. Virolainen). Hän on syntynyt vuonna 1912 Venjoen saeurakunnassa, ja hänen tyttärensä on syntynyt vuonna 1935 Tuutarin seurakunnassa. Katrin poika on syntynyt 27. 8. 1949 Suomessa - nimeä en tiedä. Katri asui perheineen ensin Perniössä, josta he muuttivat 6. 7 1948 Lohjalle. Tämän jälkeen en ole saanut heistä mitään tietoa. Jos joku tietää Katrista tai hänen perheestään jotakin, olisin kiitollinen tiedoista: Hilma Mukk (Vainik), Lautatarhantie 33, 28800 Pori.

INGRIA -92 KILPAILUKUTSU

Me boråsilaiset valmistelemme parhaillaan Inkeriläisten kesäjuhlia Ingria -92 toukokuun 29.-31. päivänä 1992. Tarkoituksemme on painattaa lukemisen arvoinen juhlaohjelmalehtinen. Pulmamme on etusivun ulkomuoto. Siksi julkaisemme kilpailun Viestin lukijoiden keskuudessa. Piirrä meille etusivu tai muodosta se jollakin muulla tavalla. Sen pitää sisältää seuraava teksti:

Inkeriläisten kesäjuhlat
Inkermanländsk kulturfestival
Ingria -92
29/5 - 31/5 1992 Borås.

Meitä kiinnostavat erityisesti sellaiset ehdotukset, jotka sisältävät sekä Inkerin että Boråsin aiheenaan. Kirjalliset ehdotukset tulee lähettää viimeistään 1/3 1992 osoitteella Boråsin Inkeri-Kerho, Armas Paakkonen, Tingsgatan 35, S-502 53 Borås, puh. 033-101850.

Johtokunta

Katso myös "Kutsu Ingria -92 näyttelyihin" tämän lehden sivulla 10.

Inkeriläisten Yhdistys ry. toivottaa jäsenilleen

Hyvää Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta!

Muistilista

Helsingin paikallisosasto

Tammikuun tilaisuus 26. 1. klo 14.
Helmikuun tilaisuus 23. 2. on samalla Helsingin paikallisosaston vuosikokous, joka alkaa klo 14.
Maaliskuun tilaisuus 22. 3. klo 14 on Inkeriläisten Yhdistys ry:n vuosikokous.
Kaikki tilaisuudet pidetään Inkerikodissa Karjalatalolla.

Tervetuloa mukaan!

Turun paikallisosasto

Karjalaisten talolla (Itäpellontie 2, Turku) pidetään seuraavat tilaisuudet:
Joulujuhla 26. 12. klo 14.
Vuosikokous su 23. 2. klo 14.

Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukkoseura kokoontuu Inkerikodissa talven ja kevään aikana torstaisin klo 13 seuraavasti (tammikuussa ei ole tapaamista):
6. 2.
5. 3.
9. 4.
Toukokuussa seukot tekevät kevätretken, josta ilmoitetaan myöhemmin. Tervetuloa seukkoihin mukaan!

Inkeri- piiri

Inkeri-piiri kokoontuu kevätkaudella 1992 Espoon kaupungin työväenopistossa **Tapiolassa** (os. Itätuulenkuja 8) neljänä keskiviikkoiltana klo 18 - 19.30:
5. 2.
4. 3.
1. 4.
29. 4.
Piirissä on Inkeri-aiheisia luentoja ja keskustelua, ja sen ohjaajana toimii Pirkko Huurto. Tervetuloa opiskelemaan tai vierailemaan!

Hyvä inkerinsuomalaisten ystävä,

Suomi viettää ensi vuonna itsenäisyytensä 75-vuotisjuhlia. Ulkosuomalaisille järjestetään laajamittainen »Juuret Suomessa 1992» -tapahtumien sarja, joka huipentuu Pääjuhlaan Helsingin Jäähallissa 2. elokuuta 1992. Juhlaan kokoontuu useita tuhansia ulkosuomalaisia kaikkialta maailmasta esiintymään ja kuuntelemaan mm. presidentti Mauno Koiviston puhetta ulkosuomalaisille.

Suomi-Seura haluaa järjestää myös Neuvostoliiton ja Viron suomalaisille (joista noin 90 % on inkerinsuomalaisia) mahdollisuuden päästä mukaan yhteiseen juhlaan. Inkeriläiset seurakunnat ja kulttuuriseurat valitsevat tulijat ja järjestävät matkan Helsinkiin.

Tiedustelen, olisitteko Te valmiita ottamaan vieraaksenne yhden tai useampia inkerinsuomalaisia neljän päivän ajaksi 31. 7. —3. 8. 1992.

Isäntäperhe noutaa vieraansa Helsingistä torstaina illansuussa ja palauttaa heidät sinne maanantaina sekä vastaa kuljetuksista, ohjelmista ja muista kuluista.

Suomi-Seura toimittaa isännille yksityiskohtaiset ohjeet ja taustatiedot. Jokaista vieraana olevaa inkerinsuomalaista kohden isäntäperhe saa yhden vapaalipun (arvo 50 mk) "Juuret Suomessa" Pääjuhlaan.

Ilmoittautumiset ja lisätietoja puhelin suoraan (90) 666 729 tai Suomi-Seuran keskus (90) 174 255/Inkeriläisten isäntäperheet tai telefax (90) 654 868.

Ystävällisin terveisin,

Martti Häikiö
Suomi-Seura r.y:n toiminnanjohtaja

Inkeriläisten Viesti 1991

Sisällys

Nro 1—2

Nro 3

Nro 4

Nro 5

Nro 6—7

Nro 8

Nro 9

Nro 10

Nro 11

Nro 12

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa asiamiehiltämme Inkeri-aiheista kirjallisuu

SAATAVANA SUOMESTA TAI RUOTSISTA

Aapo Iho
Hietajyvä (runoja) **20 mk (40 kr)**

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta **15 mk (30 kr)**

Ella Ojala
Pitkä kotimatka **85 mk (150 kr)**
Suomi näkyy **110 mk (150 kr)**
Pelastunut albumi **130 mk**

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus 110 mk (150 kr)

Pertti Virtaranta
Sananlaskuja ja arvoituksia **40 mk (70 kr)**

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla **150 mk**

Pekka Nevalainen — Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri — historia, kansa, kulttuuri **300 mk**

Aapo Metiäinen
Inkerin evankelisluterilaisen kirkon 350-vuotismuistojulkaisu **40 mk (70 kr)**

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. **15 mk (25 kr)**

Lauri Santtu
Murrejuttuja **15 mk (25 kr)**
Gävlen kuoro **30 mk**

Arvo Survo
Omall maall, kasetti **55 mk (100 kr)**

Inkeriläisten Viestin irtonumeroita

Saimi Tuukkanen
Elämäni Helminauha **40 mk**

Rintaneula Inkerin vaakuna	**10 mk (10 kr)**
Rintaneula, Inkerin lippu	**20 mk (40 kr)**
Tarra Inkerin lippu	**5 mk**
Inkerin kartta	**70 mk (100 kr)**
Inkerin kartta 1849, saksankiel.	**50 mk (50 kr)**
Postikortti Karjalatalo	**3 mk**
Inkerin pöytälippuja	**35 mk (60 kr)**
Inkerin postimerkkejä sarja	**50 mk (75 kr)**
Adresseja	**20 mk (40 kr)**

Vain Ruotsista

Aatami Kuortti
Veljeni Sotavangit, kirjakaupoista Ruotsissa Armas Paakkoselta 150 kruunua.

Toivo Folkesten **Ingermanländare i Västerås**	**50 kr**
Irja Hiiva **Förvisningen**	**100 kr**
Ania Monahof **Tillflykten**	**150 kr**
Ania Monahof **Mot stjärnan**	**150 kr**
Postikortti Tyttö Tuutarin puvussa	**2:50 kr**
Ingria Ruotsinkielinen aikakauslehti	**50 kr**